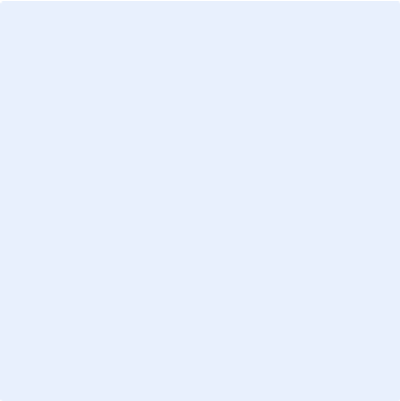

Årsredovisning 2019

Länsstyrelsen
Kalmar län

Länsstyrelsen – en samlande kraft

Sverige är indelat i 21 län och varje län har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Årsredovisning 2019

Länsstyrelsens meddelandeserie 2020:02

ISSN: 0348-8748

Copyright: Länsstyrelsen Kalmar län

Redaktör: Christoffer Nikolausson

Innehållsförteckning

Landshövdingen har ordet.....	1
Organisation och organisationsstyrning 2019.....	3
Länsstyrelseinstruktion 2 §: Vårt uppdrag	4
Länsstyrelseinstruktion 3 §: Vår verksamhet	6
Länsstyrelseinstruktion 4 §: Läns specifika uppgifter	38
Länsstyrelseinstruktion 5 §: Sektorsövergripande uppgifter	39
Länsstyrelseinstruktion 6 §: Miljöarbete	49
Länsstyrelseinstruktion 7 §: Samhällsskydd och beredskap.....	50
Övrig verksamhet	53
Finansdepartementet	57
Justitiedepartementet	60
Kulturdepartementet	64
Miljö- och energidepartementet	67
Näringsdepartementet	75
Utrikesdepartementet	91
Socialdepartementet	92
Tabeller enligt bilaga 2 till regleringsbrev	94
Annat beslut från regeringen	97
Året i siffror	99
Övriga återrapporteringskrav	110
Information av väsentlig betydelse	112
Resultaträkning	113
Balansräkning.....	114
Anslagsredovisning	116
Tilläggsupplysningar och noter	117
Sammanställning över väsentliga uppgifter	132
Landshövdingens underskrift av årsredovisningen 2019.....	134

1

Landshövdingen har ordet

Tillsammans bidrar vi till en hållbar utveckling, en god livsmiljö och tillväxt i Kalmar län. Så lyder Länsstyrelsen Kalmar läns vision och det är precis detta som är vårt främsta uppdrag. Länsstyrelsen ska både vara motor i länets utveckling och statens förlängda arm.

Glädjande är att Kalmar län äntligen har slagit 1880 års befolkningsrekord. Vid halvårsskiftet 2018 var vi 245 194 personer i länet. Det tog alltså 139 år innan länet hämtade sig efter den stora utvandringen till Amerika. Vårt län är ett av de mer glesbefolkade i landet och vi har en hög medelålder. Om vi ska klara våra demografiska utmaningar och kunna utvecklas måste vi få fler människor att flytta hit. Då måste även kommunikationerna till och från Kalmar blir bättre. Det är en nödvändighet för länets tillväxt med kompetensförsörjning, bostadsförsörjning, besöksnäring och för att skapa en större arbetsmarknadsregion.

Unika natur och kulturvärden

Min uppfattning efter fyra månader i Kalmar län är att här i länet finns stora möjligheter. Kalmar län är rikt på unika natur- och kulturvärden. Vi har flera djur och växter som bara finns i vår region och Länsstyrelsen jobbar intensivt med skydd av hotade arter. Det är också vår stora utmaning för framtiden! Vår redovisning av de nationella miljömålen *Ett rikt växt- och djurliv* och *Ett rikt odlingslandskap* visar en ihållande negativ utveckling, inte bara i Kalmar län utan i hela landet. Det är bekymmersamt att den biologiska mångfalden har en negativ trend. Det tar tid att återfå de viktiga ekosystemtjänsterna, så ett fortsatt och intensifierat arbete är viktigt.

Vår unika natur innebär också att vi har relativt lite nederbörd. Öland och min hemkommun Gotland är de solrikaste och mest regnfattiga regionerna i Sverige. En fördel ur besöksnäringssynpunkt, men en nackdel för dricksvattenförsörjningen och för lantbrukarna. Klimatförändringarna gör också att tillfällena med höga flöden och översvämningar till följd av skyfall kan komma att öka, samtidigt som det kommer att bli stor risk för brist på vatten under sommarhalvåret. Länsstyrelsen kraftsamlar kring vattenbrist och torka. Det har inte bara handlat om att lösa vattentillgången akut, utan framförallt att mer strategiskt möta framtida utmaningar med ett torrare och varmare klimat och varierad tillgång på vatten. Ett arbete som såklart fortsätter flera år framöver.

Lång och rik historia

Ett sätt att utveckla länet är att visa upp vår långa och rika historia. Särskilt på Öland hittas många fornyfynd och vi tycker att öländska fornyfynd hör hemma på Öland. Därför har vi under hösten arbetat tillsammans med flera aktörer för att de öländska skatterna ska kunna visas på ett museum vid Ekerum Resort Öland. Arbetet fortsätter under 2020 då vi träffar Statens historiska museer.

Stoppa mäns våld mot kvinnor

På internationella mansdagen klev på Länsstyrelsens initiativ ett antal män fram och sa att mäns våld mot kvinnor måste stoppas. Dessa ambassadörer är goda förebilder! Det är viktigt att våra barn och ungdomar växer upp till vuxna som respekterar kvinnor och som ser till alla människors lika värde. Och Länsstyrelsen verkar för en god livsmiljö för alla.

Detta var bara en mycket liten del från Länsstyrelsens arbete 2019 för en hållbar utveckling, en god livsmiljö och tillväxt i Kalmar län. Ett arbete som kommer att fortsätta under mitt år här i Kalmar.

Cecilia Schelin Seidegård
Landshövding

Organisation och organisationsstyrning 2019

Länsstyrelseinstruktion 2 §: Vårt uppdrag

Länsstyrelsen ska

1. verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar,
2. utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser,
3. främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet,
4. inom sin verksamhet främja samverkan mellan kommuner, landsting, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet, och
5. ansvara för de tillsynsuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den.

De höga natur- och kulturvärdena i kombination med de demografiska utmaningarna ställer stora krav på myndigheten när det gäller sammanvägningar mellan olika samhällsmål. Ren och förnybar energi ställs i sammanvägningarna mot havsörnarnas, fladdermössens och skogshönsens långsiktiga överlevnad. Ett annat exempel är Östersjön och de gröna näringarnas utveckling. Här ställs den svåra övergödningssproblematiken i innanhavet mot den nationella livsmedelsstrategin som vill förbättra lantbrukarnas möjligheter att utöka sin djurhållning för att utvecklas och överleva på en starkt konkurrensutsatt marknad. Ytterligare en sammanvägning är materialförsörjning och vattenförsörjning, där samhällets behov av byggnadsmaterial ibland ställs mot det långsiktiga vattenbehovet.

Den långa havskusten i länet genererar många planer med frågeställningar och tolkningar kring strandskyddet. Att erbjuda attraktiva bostäder, gärna i strandnära lägen, ses i många av länets kommuner som näst intill avgörande för att locka nya invånare till Kalmar län. Planer inom riksintresse för kulturmiljö, framförallt i länets medeltidsstäder, genererar ställningstaganden och frågor kring hänsyn till de kulturhistoriskt värdefulla miljöerna i samband med stadsförnyelse och ny användning av befintliga, historiska byggnader.

Länsstyrelsen ställs dagligen i sin ärendehantering inför utmaningen att sektorsövergripande sammanväga de olika samhällsintressena i långsiktigt hållbara beslut. Diskussionen om de olika expertområdenas ansvar för det statliga helhetsperspektivet är ständigt pågående, både i de enskilda ärendena och principiellt. Detta är både krävande och stimulerande för myndighetens medarbetare, chefer och ledning.

I det dubbla uppdraget att främja länets utveckling och samtidigt tillståndspröva och utöva tillsyn har Länsstyrelsen Kalmar län en ambition att aktivt och tidigt delta i samtal med kommunerna, länets företagare och andra myndigheter. Detta i övertygelsen att det leder till bättre framförhållning och beredskap, bättre hushållning med samhällets resurser, en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling samt möjligheter till synergier mellan tillväxt, natur- och kulturmiljövård.

För att möta dessa utmaningar, och för att genomföra regeringens nationella mål på regional nivå, leder Länsstyrelsen ett antal olika råd där berörda myndigheter, organisationer eller verksamhetsutövare samlas. Det har visat ge gott resultat, bland annat inom

vattenproblematiken. Ett exempel är Brottsförebyggande rådet som bildades under 2018 mellan berörda myndigheter. Rådet har arbetat fram en konkret plan som verkställts under 2019 med insatser för att minska olika brott. Dessa insatser har gett ett gott resultat.

Genom att skapa förtroendefulla möten mellan deltagarna skapar vi förutsättningar för en god sammanvägning inom våra verksamhetsområden.

Under året har landshövdingen samlat de statliga myndigheterna i länet, vilket bland annat har inneburit att vi arbetar vidare med tillitsbaserad styrning och ledning genom att inspirera varandra. Som ett led i detta har vi under 2019 arbetat intensivt med tillitsarbete. Vi har varit en del i Tillitsdelegationens nationella nätverk. Fokus på myndigheten har varit att ge ledarna ökad kompetens inom området och stöd i hur man kan arbeta med tillitsbaserad styrning och ledning med sina medarbetare. Tillsammans med e-Hälsomyndigheten genomfördes en föreläsning för myndigheternas ledare av professor Louise Bringselius. Arbetet kommer att fortgå under 2020 och då med ett ökat fokus på medarbetarna.

Samlad bedömning av resultat

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Länsstyrelseinstruktion 3 §: Vår verksamhet

Länsstyrelsen har uppgifter i fråga om

1. de allmänna valen,
2. livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar,
3. regional tillväxt,
4. infrastrukturplanering,
5. hållbar samhällsplanering och boende,
6. energi och klimat,
7. kulturmiljö,
8. skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap,
9. naturvård, samt miljö- och hälsoskydd,
10. lantbruk och landsbygd,
11. fiske,
12. folkhälsa,
13. jämställdhet, och
14. integration.

4

1. De allmänna valen

Under 2019 har Länsstyrelsen förberett och genomfört val till Europaparlamentet. Förberedelserna och genomförandet har tagit mycket tid i anspråk under första halvåret. Samverkan har skett mellan länsstyrelserna, Valmyndigheten och länets kommuner. Länsstyrelsen har dessutom beredskap för att kunna genomföra eventuella extraval under mandatperioden.

Vidare har en mängd ärenden avgjorts gällande val av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige efter de som har avgått under året.

Länsstyrelsen har tillsammans med ovan angivna myndigheter arbetat proaktivt med att säkerställa att valen kan genomföras utan otillbörlig påverkan och med ett fortsatt förtroende för det svenska valsystemet. Säkerhetsarbetet har avsett allt från översyn av organisation och rutiner till översyn av lokaler och kommunikationsfrågor.

Resultatmått och resultatanalys – De allmänna valen

De allmänna valen (verksamhet 201*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	0,3	0,9	0,2
Årsarbetskrafter kvinnor	0,5	1,1	0,1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	1060	2593	194
Antal ärenden, inkomna och upprättade	124	95	0

Antal beslutade ärenden	126	97	0
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Samlad bedömning av resultat

Länsstyrelsen har tillsammans med övriga länsstyrelser på ett övergripande sätt arbetat mot att länsstyrelsernas arbete med valen ska bli mer enhetligt och säkert. Länsstyrelsen har på regional nivå gjort ett gediget arbete med såväl säkerhetsfrågor, kommunikationsfrågor som övriga frågor som hanteras vid valen. Detta har resulterat i att Länsstyrelsen har kunnat genomföra arbetet med valen på ett säkert och effektivt sätt.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

5

2. Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor

Utvecklingen av den nationella kontrollplanen har tydliggjort uppdragen inom livsmedelskedjan, vilket är positivt. Det är en utmaning att på regional nivå klara alla nationella mål utan att det finns en korrelation till länets förutsättningar avseende kontrollobjekt, geografiska förutsättningar och finansiering för uppdraget.

Under 2019 har det varit flera vakanser inom hela verksamhetsområdet. Inom livsmedelsområdet har effekterna av detta haft en stor påverkan för verksamheten. Inom djurskyddsområdet är det främst antalet normalkontroller som har begränsats då anmälningar och verkställande av omhändertagna djur samt uppföljning av tidigare konstaterade brister har prioriterats. Övertagandet av arbetsuppgifter från Polismyndigheten har påverkat övrig verksamhet inom djurskyddsområdet i större omfattning än vad som bedömdes initialt. Inför övertagandet av arbetsuppgifterna slöt länsstyrelserna i Blekinge, Kalmar och Kronoberg ett samverkansavtal avseende administrativa arbetsuppgifter gällande omhändertagna djur samt handläggning av ärenden enligt lagen om tillsyn av hundar och katter. Målen med samverkan är ett effektivare arbete, minskad sårbarhet samt en lika hantering av ärenden. Ett nytt avtal mellan länen har tecknats efter en gemensam utvärdering av samverkan.

Resultatmätt och resultatanalys – Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (verksamhet 28*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	2,3	1,3	1,9
Årsarbetskrafter kvinnor	10,3	11,3	10,2
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	13468	12435	11125
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2131	2510	2610
Antal beslutade ärenden	2120	2373	2856
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	6	23
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Antalet årsarbetskrafter är oförändrat jämfört med föregående år, men antalet ärenden har minskat, vilket kan förklaras med att det blir en minskning i samband med avslut av tjänster och introduktion av nya medarbetare.

Ytterligare en förklaring är att den redovisade tiden även omfattar tid för handläggning av omhändertagande av djur enligt djurskyddslagen för Kronoberg och Blekinge läns räkning. Redovisningen av antalet ärenden redovisas dock under respektive län.

De ärenden som är öppna efter två år är förprövningsärenden där slutbesiktning inte är klar på grund av att företagaren inte färdigställt byggnaden.

Samlad bedömning av resultat

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

6

3. Regional tillväxt

Länsstyrelsen Kalmar län har under 2019 fortsatt sin samverkan med Region Kalmar län, som är den organisation som har det regionala utvecklingsansvaret i länet och den stora andelen av medel för regional tillväxt. I de flesta fall sker denna samverkan i redan beslutade projekt där både Länsstyrelsen Kalmar län och Region Kalmar län är medfinansierare. Under 2019 har också två nya projekt beslutats där båda organisationerna är medfinansierare. Dessa är *Samordning skogs- och trästrategi* samt *En agenda för alla*. Projektet *Samordning skogs- och trästrategi* ska förvalta resultatet av och samordna insatser utifrån de småländska strategierna för skog och trä. *En agenda för alla* är ett projekt för att undersöka möjligheten att implementera Agenda 2030 i Kalmar läns skolor.

Samverkan sker även löpande, eftersom det finns många beröringspunkter mellan pågående regionala projekt och flera av de stöd som Länsstyrelsen handlägger i Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020. Exempelvis investeringsstöd och rådgivande insatser inom Kommersiell service, som drar nytta av det arbete som pågår i projekten *Flernivåsamverkan för stärkt regional service* samt *Idéslanten – Regional bygdepeng*. I dessa projekt är Region Kalmar projektledare och Länsstyrelsen medfinansierare. Den största nyttan i detta sammanhang är troligtvis att Länsstyrelsen fått tillgång till det landsbygdsutveckelnätverk som skapats i projektet *Flernivåsamverkan för stärkt regional service*. Exempelvis har nätverket använts till att informera om och inhämta förslag till kompetensutvecklingsåtgärder på landsbygden som Länsstyrelsen håller i.

Under 2019 har vi gjort en utlysning inom regional utveckling omfattande 750 000 kronor. Både före och efter utlysningen har samtal förts med Region Kalmar först angående inriktningen och senare om vissa av de inkomna ansökningarna skulle passa bättre hos Region Kalmar.

Projektens koppling till den regionala utvecklingsstrategin

I alla beslut som tas i det regionala anslaget anges i beslutet vilka prioriterade utvecklingsområden i den *regionala utvecklingsstrategin – Klimat att växa i*, som de förväntas bidra till genom sina resultat. Uppföljningen av projektets resultat blir därför också en uppföljning av hur projekten bidrar till att uppfylla målen i den regionala utvecklingsstrategin.

Insatser i utsatta områden

På södra Öland har en av områdets största industrier varslat större delen av personalstyrkan. Som en reaktion på detta togs initiativet Kraftsamling Sydöland som är ett samarbete mellan Mörbylånga kommun och ett flertal organisationer för att vända den negativa utvecklingen i området. Länsstyrelsen Kalmar län har under 2019 beviljat flera projekt på södra Öland som medfinansieras med medel för regional utveckling som ett av verktygen i initiativet. Länsstyrelsen Kalmar län ser detta som ett sätt att ta hänsyn till de olika förutsättningarna som råder i länet.

Resultatmått och resultatanalys – Regional tillväxt

Regional tillväxt (verksamhet 30*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	1,1	0,3	0,2
Årsarbetskrafter kvinnor	0,4	0,5	0,9
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	2158	933	1991
Antal ärenden, inkomna och upprättade	28	26	22
Antal beslutade ärenden	22	15	9
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	6	6	3
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	1555	1620	1608

Ökade årsarbetskrafter och verksamhetskostnader beror främst på Länsstyrelsens satsning på ett projektkontor och att personalen utökats med en projektsamordnare. Att antal beslutade ärenden ökat beror på att vi under hösten 2019 genomförde en utlysning inom regional utveckling då det fanns medel kvar i anslaget för 2019. I kriterierna för utlysningen angavs att projekten i huvudsak ska löpa under 2019 och därför beslutades ett större antal mindre projekt.

Samlad bedömning av resultat

Utifrån att det goda samarbetet med regionen fortsatt och samtliga projekt är kopplade till prioriterade områden i den regionala utvecklingsstrategin samt att insatser gjorts i utsatta områden bedöms resultatet som gott.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

4. Infrastrukturplanering

Länsstyrelsen har under 2019 arbetat för att bli en mer aktiv och deltagande part inom det regionala arbetet med infrastruktur. Tidiga dialoger och samråd med ansvariga för den regionala infrastrukturplaneringen har prioriterats, vilket syftar till samsyn och tillvaratagande av de allmänna intressena.

Genom 2018 års samverkansöverenskommelse med Trafikverket Region Syd och Länsstyrelsen Kalmar län har vi utvecklat samverkan och uppträder mer samlat med externa aktörer. Vi samordnar oss bättre sinsemellan angående de statliga intressena inom trafik- och infrastrukturuområdet.

Överenskommelsen har bidragit till tydliggörande av myndigheternas olika roller, tidiga dialog/samrådsmöten och gemensamma möten med berörda kommuner.

Under våren hölls ett terminsmöte med Trafikverket med frågor om bland annat kommande infrastrukturprojekt, samarbete, rutiner med mera.

Länsstyrelsen Kalmar län har under 2019 fortsatt att arbeta aktivt för att förverkliga regeringens vision om ett helt uppkopplat Sverige och nå målet att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020.

Länsstyrelsen har i uppdrag att redovisa hur de har verkat för utvecklingen inom IT- infrastrukturuområdet i länet till Post- och Telestyrelsen (PTS) samt att redovisa sitt arbete för att nå målet om att Sverige ska ha bredband i världsklass. Redovisningen för 2019 lämnas till PTS under januari 2020.

I februari 2019 togs ytterligare ett beslut om stöd till bredband och den ursprungliga budgeten på 190 521 151 kronor var därmed förbrukad. I oktober 2019 fick Länsstyrelserna ett meddelande om att ytterligare 195 miljoner ska fördelas till länsstyrelserna för stöd till bredband. Det formella beslutet togs dock först 12 december 2019. Dessa medel är ännu inte beslutade och uppgår till totalt 8 965 177 kronor.

De möten för informationsutbyte mellan länsstyrelserna som startades hösten 2017 har fortsatt under 2019 liksom kommunikationen med länets bredbandssamordnare på Region Kalmar. Då nästan alla medel är beslutade ligger vårt fokus nu på att betala ut de stöd som beslutats på ett effektivt och rättssäkert sätt.

Resultatmätt och resultatanalys – Infrastrukturplanering

Infrastrukturplanering (verksamhet 34*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	0,2	0,2	0,2
Årsarbetskrafter kvinnor	0,1	0,1	0,1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	307	332	296
Antal ärenden, inkomna och upprättade	19	24	21
Antal beslutade ärenden	21	25	18
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	1
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	54	50	149

Ärendemängden har förändrats marginellt beroende på att vägplaneprocessen har haft något färre formella samråd, dock inget vi kan påverka.

Samlad bedömning av resultat

Genom att delta mer aktivt i det regionala arbetet med infrastrukturplanering uppnår Länsstyrelsen flera resultat. Dels får vi en arena för att verka för att de frågor som vi har ett särskilt bevakningsansvar för får genomslag i länets infrastrukturplanering, exempelvis jämställdhetspolitiska mål. Dels möjliggör det ett samlat nätverkande med länets aktörer, eftersom kommunerna även deltar i detta arbete. Det fyller även delvis det stora behovet av kompetensutveckling.

I det tvärssektoriella arbetet med infrastrukturplaneringen nyttjas Länsstyrelsens breda kompetens. Det skapar bra förutsättningar för att vi genom vår verktygslåda kan verka för väl avvägda och hållbara planer. Med ett tydligt fokus på tidiga skeden arbetar Länsstyrelsen för att de allmänna intressena ska komma in i ett tidigt skede.

Överenskommelsen om samverkan som togs fram med Trafikverket har under året underlättat inte bara samarbetet myndigheterna emellan, Den gör också att staten uppträder mer samlat och ger bättre service till länets kommuner och andra aktörer.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

8

5. Hållbar samhällsplanering och boende

Länsstyrelsen Kalmar län deltar aktivt i de nationella nätverksträffar för både handläggare och chefer. Vi bedömer det som särskilt viktigt då det är en bra möjlighet att hitta samstämmighet i frågor som kommunerna anser är viktiga.

De flesta av länets kommuner har fortfarande en positiv befolkningsökning. Oavsett om en kommun växer eller inte behöver bostadsbeståndet utvecklas. Alla länets kommuner har under 2019 arbetat med framtagande av detaljplaner för ökat bostadsbyggande, vilket har ställt krav på snabba planprocesser. Komplexiteten i planärendena fortsätter att öka med frågor om bland annat vatten, naturskydd, riksintressemiljöer, strandskyddade områden, bullerutsatta områden, klimatanpassning samt förorenad mark.

Det ställs höga krav på noggranna avvägningar mellan olika och ibland motstående intressen. Länsstyrelsen fokuserar på att möta kommunernas behov i tidigt skede, vilket bland annat bidragit till bättre planunderlag och tillvaratagande av de allmänna intressena som Länsstyrelsen har att bevaka. Länsstyrelsen har under året medverkat vid flera konferenser och nätverksträffar för att höja kompetensen och öka samordningen inom vårt uppdrag.

Under 2019 har Länsstyrelsen anordnat en bostadskonferens ”Hur kan vi få fler att bo kvar genom vräkningsförebyggande arbete?”. Bostadskonferensen anordnades tillsammans med Länsstyrelsen i Kronobergs län för att stärka samarbetet oss emellan. Målgruppen var kommunala politiker och tjänstepersoner inom flera förvaltningar samt privata aktörer.

Länsstyrelsen har deltagit i en nationell träff om bostadsförsörjning. Målet är att få samsyn och förenkla arbetet med att verka för ett ökat bostadsbyggande.

Ett viktigt arbete är även att främja ett långsiktigt hållbart nyttjande av vatten vid översikts- och detaljplanering enligt plan- och bygglagen (PBL), prövning och tillsyn enligt miljöbalken (MB), samt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Under 2019 har Länsstyrelsen genomfört egeninitierade tillsynsbesök i tre kommuner (Mörbylånga, Västervik samt Mönsterås) där vi även vägledde kommunerna i aktuell lagstiftning (PBL, MB och LAV) gällande strategiskt vatten och avloppsarbete kopplat till översiktsplanering. Det diskuterades också specifika frågor kring till exempel kommunal tillsynstakt av enskilda avlopp och dagvattenhantering i tätorter för både ny och befintlig bebyggelse. Just dagvattenhanteringen är viktig att få med tidigt i kommunal översikts- och detaljplanering likväl som att få koppling till klimatanpassning med ökade skyfall och havsnivåhöjningar, men också kunna motverka torkans effekter.

Länsstyrelsen har även deltagit i Miljösamverkan sydosts (MSO) arbete och ingått i en arbetsgrupp tillsammans med region Gotland och kommunala handläggare för att ta fram en vägledning för tillsyn för dagvatten och dagvattenanläggningar utifrån tre lagstiftningar, PBL, LAV och MB. Utifrån denna rapport hänvisades det sedan till det tillsynsprotokoll som tagits fram året innan (2018). I projektet ingick att anordna en slutkonferens där flera föreläsare bjöds in för att diskutera dagvattenfrågor avseende lagstiftning, prövning och tillsyn, men också anläggande. Till denna slutkonferens bjöds det in kommunala tjänstemän förutom handläggare från Länsstyrelsen. Representanter deltog från både länets tolv kommuner och från grannlän.

Mediantiden för Länsstyrelsens prövning av strandskyddsdispenser ligger på sju dagar. Detta gör att byggnadsåtgärderna kan komma igång snabbare. I de flesta dispenser som Länsstyrelsen överprövat har platsbesök gjorts för att få en korrekt bedömning. Länsstyrelsen har upphävt sex procent av kommunernas dispenser, vilket är något lägre än föregående år.

Under 2019 samrådde lantmäteriet med Länsstyrelsen i tio fastighetsbildningsärenden. Länsstyrelsen bevakade allmänna intressen i 451 lantmäteribeslut, varav fem överklagades avseende strandskydd.

Länsstyrelsen har medverkat i en nationell samverkansgrupp mellan lantmäteriet och Länsstyrelsen i fastighetsbildningsfrågor. Effekten är ökad kunskap hos båda myndigheterna, bättre förståelse för myndigheternas olika roller, likabehandling, rättssäkerhet och effektivisering. I november deltog Länsstyrelsen i en handläggarräff tillsammans med lantmäterimyndigheten i syfte att få samsyn på fastighetsbildningsförfarandet inom strandskyddsområden.

Intresset för investeringsstöd för solceller fortsatte att öka under året. Under 2019 kom det in cirka 800 ansökningar jämfört med 2018 då det inkom cirka 500. Länsstyrelsen har beviljat stöd i drygt 300 ärenden till ett belopp på cirka 14 miljoner kronor. Totalt utbetalades cirka 19 miljoner kronor till drygt 300 ansökningar.

Gällande lagringsstödet av egenproducerad förnybar elenergi beviljades det stöd till 25 ansökningar med ett totalt sökt belopp på cirka 1,2 miljoner kronor. Under 2019 betalade Länsstyrelsen ut cirka 600 000 kronor till tolv olika ansökningar.

Länsstyrelsen mottog åtta ansökningar under 2019 gällande investeringsstöd till hyresrätter och studentbostäder. Det totala sökta beloppet var cirka 29 miljoner kronor. Det genererar

84 bostäder i länet. Under året betalades det ut drygt 80 miljoner kronor fördelat på tio olika ansökningar. Det har genererat nästan 300 lägenheter.

Under 2019 har det kommit in tolv ansökningar om investeringsstöd till äldreboende och det har beviljats stöd för tio. Det beviljade beloppet för dessa är totalt drygt 22 miljoner kronor och det har verkat för nästan 70 lägenheter. Länsstyrelsen har tagit beslut om utbetalning i två ansökningar under året på totalt drygt tre miljoner kronor vilket har genererat 16 lägenheter.

Stöd mot radon i småhus har fortgått under året. Det har inkommit 22 ansökningar med ett sammanlagt sökbelopp på cirka 325 000 kronor. Det har betalats ut knappt 400 000 kronor till 20 projekt.

Länets havsplaneringsarbete under vår och sommar 2019 har präglats av Havs- och vattenmyndighetens förslag till havsplan, för vår del gällande Östersjön, som varit ute på granskning. Flera möten har genomförts mellan Havs- och vattenmyndigheten (HaV), kustlänsstyrelserna, andra berörda myndigheter samt kustkommuner under våren. Därefter har Länsstyrelsen Kalmar län kallat till möten och fortsatt diskutera granskningsmaterialet med länets kustkommuner.

Som en av tre samordnande länsstyrelser i framtagande av havsplaner har ett av årets moment varit att arrangera ett möte under granskningsfasen. Mötena lades upp som Skypemöte på varje länsstyrelse där kommunerna fysiskt deltog. Under mötet presenterade HaV havsplanen för Östersjön. Mötet var en framgång på så sätt att samtidigt som kommuner och länsstyrelser kunde mötas på respektive länsstyrelse för att gemensamt belysa havsplanen ur ett regionalt och lokalt perspektiv så minimerades resandet för samtliga parter.

Under året gjorde de samordnande länsstyrelserna en insats för att samtliga kustlänsstyrelser skulle lägga in material (planeringsunderlag, inventeringar, planer med mera) och tagga detta med havsplanering i Planeringskatalogen. Planeringskatalogen är ett verktyg som underlättar länsstyrelsernas arbete med att tillhandahålla planeringsunderlag och information till externa aktörer.

De samordnande länsstyrelserna har även på uppdrag av HaV gått ut med ett uppdrag till kustlänsstyrelserna att uppdatera det energi-GIS-skikt som visar vilka kommuner som gjort aktiva ställningstagande i planer när det gäller energifrågor.

Länsstyrelsen i Kalmar län har arbetat med det så kallade KOMPIS-projektet 2.0 (pågår under 2018 - 2020) tillsammans med länets kustkommuner. Syftet är att fördjupa och förbättra kunskapsläget för länets kust- och havsmiljöer. I KOMPIS-projektet samarbetar Länsstyrelsen med sex av länets sju kustkommuner. Meningen är att kustkommunerna, genom nya kunskapsunderlag, stimuleras till ny kommunal kust- och havsplanering, vilket sedan uppdateras i respektive översiktsplan.

Resultatmätt och resultatanalys – Hållbar samhällsplanering och boende

Hållbar samhällsplanering och boende (verksamhet 40* och 41*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	2,2	2,5	2,8
Årsarbetskrafter kvinnor	6,9	5,5	3,1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	9889	8672	6426
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1925	1692	832
Antal beslutade ärenden	1556	1592	849
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	15	11	3
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	2	0

Ärendeflödet varierar från år till år, under 2019 har ansökningarna till solcellsstödet fortsatt att öka. I övrigt är det inga ovanliga förändringar. Vi har förstärkt personalstyrkan för att kunna hantera mer komplexa ärenden samt för att hantera överklagade bygglov effektivare.

Äldre än två år förklaras i kommentaren till tabell F.

Samlad bedömning av resultat

Komplexiteten i samhällsbyggnadsprojekten har blivit mycket större. Därför är deltagande i nationella nätverksträffar. Dessa gör att vi blir samstämmiga och kan ha mer lika bedömningar i fler frågor. Det underlättar för kommunerna i deras arbete och ökar förutsägbarheten. En annan effekt av ökad komplexitet i planärendena, är ökad arbetsbelastning, mer noggranna avvägningar och större behov av tvärsektorielt effektivt samarbete för alla berörda sakområden inom Länsstyrelsen.

Fortsatt fokus på stöd och rådgivning till kommunerna i tidiga skeden har bidragit till bättre planunderlag och tillvaratagande av de allmänna intressena som Länsstyrelsen har att bevaka. Vi upplever att det finns en ökad risk i de tidiga skedena att kommuner kan uppfatta samtalen om förutsättningar som lösta, vilket resulterar i att de inte tillräckligt behandlas i den formella planprocessen. För att det inte ska bli oklarheter kring frågorna i samrådsskedet förs noggranna anteckningar.

Kommunerna efterfrågar i högre grad rådgivning om främst klimatanpassning, förorenad mark och dagvattenhantering. Vi bedömer att den leder till rättssäkrare detaljplaner.

Under året har också rådgivning till kommunerna genomförts vad gäller sociala aspekter kring bostadsbyggande och bostadsförsörjning. Detta har medfört att vi i större utsträckning har kunnat bidra till utveckling av kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning.

Under 2019 har Länsstyrelsen arbetat med att hitta effektiva sätt att sänka handläggningstiderna på alla investeringsstöd. Det har skett genom att arbeta tvärsektorielt inom hela organisationen och därmed erhålla ett ökat erfarenhetsutbyte mellan enheterna och avdelningarna. Samarbetet har bland annat inneburit en kraftigt förkortad handläggningstid gällande solcellsstödet. Det har också inneburit en lägre sårbarhet, stor kompetensutveckling samt att personal på olika enheter och avdelningar kan flätas samman i större sammanhang.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

6. Energi och klimat

Begränsad klimatpåverkan i Kalmar läns kommuner

Arbetet att begränsa klimatpåverkan pågår i länets alla kommuner. Samtliga har en kontaktperson för klimat- och energifrågor. Ett flertal kommuner har reviderat de lokala klimat- och energistrategierna under året, bland annat för att integrera hållbarhet och ett Agenda 2030-perspektiv. Länsstyrelsen har stöttat arbetet bland annat genom dialog och som remissinstans.

Målet om minst en biogasanläggning i varje kommun i Kalmar län till 2021 har tack vare Klimatklivet förverkligats under året.

Länsstyrelsens arbete inom energi och klimat har bidragit till att länet positionerat sig på femteplats i minskade koldioxidekvivalenter per 10 000 invånare (ton/år) som ett resultat av beviljade Klimatklivsansökningar. Totalt inkom 33 klimatklivsansökningar under året. Merparten granskas fortfarande av Naturvårdsverket, fem projekt beviljades stöd. De projektens klimatpåverkan väntas minska med totalt 3 790 ton koldioxidekvivalenter per år.

Regionalt arbete

Under året har arbetet med projektet *Incitament för energieffektivisering* fortlöpt. Länsstyrelsen har, tillsammans med kommunerna, besökt runt 130 företag för att informera om energieffektivisering. Inom projektet har Länsstyrelsen breddat samarbetet med Energikontor Sydost samt energi- och klimatrådgivarna i kommunerna. Projektet skapar många möjligheter för företag att reducera energianvändningen och ger inspiration till investeringar. Genom företagsbesöken har nya möjliga åtgärder för reduktion av växthusgaser identifierats. En sådan åtgärd är energikonvertering, att ersätta gasol med biogas i industriella processer. Länsstyrelsen undersöker, tillsammans med flertalet företag i Kalmar län, möjligheterna för denna åtgärd. Effekten av åtgärden är en väntad direkt reduktion av växthusgaser, men även ökad efterfrågan på biogas som i sin tur kan leda till ökad regional biogasproduktion och arbetstillfällen.

Vid företagsbesöken har Länsstyrelsen också informerat om andra stöd, som Klimatklivet och investeringsstödet för solceller. En tydlig effekt är företagets växande intresse för de olika stöden. Länsstyrelsen har deltagit i en workshop om cirkulär ekonomi och avfallsförebyggande arbete för att informera om Klimatklivets potential inom åtgärds-kategorin avfall. Minskade mängder avfall är en viktig del i den cirkulära ekonomin och kunskapen om Klimatklivets potential har varit relativt okänd i länet.

Länsstyrelsen ingår i länets Klimatkommission som består av representanter från regionen, energibolag, kommuner och näringsliv. Syftet med Klimatkommissionen är att öka takten för att nå de regionala energi- och klimatmålen och att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Klimatkommissionen delar varje år ut Solrospriset till en regional aktör som har gjort en betydande insats för att begränsa klimatpåverkan. Länsstyrelsen anordnar tillsammans med företrädare inom Klimatkommissionen en ceremoni på residenset. Årets pristagare blev tre gymnasieelever som gjort en kort informationsfilm om säsongsbaserad mat, Runes Bensin och Oljeimport AB för klimatsmarta drivmedel och Inzile AB som bygger eldrivna arbetsfordon. En effekt av prisutdelningen är publicitet i lokala medier, vilket kan motivera andra att satsa och vilja ligga i framkant. Till Klimatkommissionen hör en arbetsgrupp, Klimatsamverkan, vars uppgift är att skapa nätverk, fördjupa samarbetet och samverka i länet för att nå uppsatta energi- och klimatmål. Länsstyrelsen leder,

administrerar och samordnar arbetet i Klimatsamverkan tillsammans med Region Kalmar län.

Under året arrangerade Länsstyrelsen, i samarbete med de kommunala klimat- och energirådgivarna, för första gången en Solsafari i länet. Syftet var att väcka intresse för förnybar energi från solen bland personer som själva inte har solceller. Personer som har solceller, öppnar upp sina hem för besökare. Poängen är att skapa direktkontakt mellan personer som har solceller, och därmed också erfarenheter, med personer som är intresserade av att själva investera i solenergi. Möjligheten att ställa frågor var därmed mycket stor. Strax över 100 personer besökte olika utställare/anläggningar runtom i länet. Förväntad effekt av insatsen är att fler investerar i solceller i Kalmar län.

Information

Förutom att informera om Klimatklivet vid företagsbesök och workshoppar har Länsstyrelsen anordnat den öppna föreläsningsserien *Klimatet och vi*. Föreläsningsserien arrangerades tillsammans med Länsförsäkringar Kalmar län, Studieförbundet, Naturskyddsföreningen, Linnéuniversitetet och Energikontor Sydost. Allmänheten har kunnat lyssna till föreläsare inom en rad olika teman som inryms i hållbarhet. Det har framförallt handlat om den ekologiska dimensionen av hållbarhet. Syftet var att öka allmänhetens kunskap och åhörarna har varit många vid varje tillfälle.

Länsstyrelsen har deltagit på informationsträffar för lantbrukare om stödsystem och allmän information om biogas och solceller. Effekter på lång sikt är att fler lantbrukare intresserar sig och vill investera i biogasproduktion eller solceller.

Länsstyrelsen har varit engagerad i en hållbarhetsvecka, Kalmarsundsveckan, som arrangeras av bland annat Kalmar kommun. Länsstyrelsen bidrog med information till allmänheten och svarade på frågor kring klimatförändringar och klimatanpassning.

För Länsstyrelsens egen personal har en obligatorisk klimatdag arrangerats. Personalen fick exempelvis lära sig mer om hur ett förändrat klimat kommer påverka Kalmar län i framtiden. Den förväntade effekten av klimatdagen var att öka samarbetet internt på myndigheten samt att höja kunskapsnivån. Personalen har också erbjudits korta lunchföreläsningar om hållbarhet varannan vecka för att höja kunskapsnivån.

Länsstyrelsen har tillsammans med Energikontor sydost, energieffektiviseringsföretagen och energimyndigheten anordnat en företagsfrukost i Emmaboda. Syftet med frukosten var att informera och inspirera företag att energieffektivisera. Syftet med informationsträffarna för företagen är att inspirera dem till energieffektiva investeringar som kan minska företagets energianvändning.

Länsstyrelsen har tagit fram en ny resepolicy gällande myndighetens egna tjänsteresor. Alla resor med bil, korttidsförhyrning ska nu ske med el eller förnybara drivmedel. I samband med detta har dialog förts med hyrbilsleverantören som garanterar att de kan leverera fossilbränslefria personbilar. För att underlätta omställningen har utbildningar i att "köra elbil" anordnats för alla anställda vid Länsstyrelsen Kalmar län. Utbildningen var obligatorisk. Effekten av den nya policyn är att myndighetens egna utsläpp av växthusgaser kraftigt reduceras.

Regional energi- och klimatstrategi/infrastrukturplan för förnybara drivmedel och elfordon

Länsstyrelsen har i bred samverkan med länets kommuner, näringsliv samt civilsamhället tagit fram en klimat- och energistrategi. Samverkan är avgörande för att fortsatt kraftfullt bidra till nationella klimatmål och uppnå länets gemensamma mål om en fossilbränslefri region år 2030. Effekten av att genomföra det i samverkan blir att det regionala utvecklingsarbetet får mer kraft när aktörer arbetar tillsammans. Det blir också ett större intresse för de aktiviteter som anordnas när de upplevs samordnade och hänger ihop.

I samband med förankringsarbetet med strategin informerade Länsstyrelsen även om infrastrukturplanen för förnybara drivmedel och elfordon till kommuner och andra intressanta aktörer i länet. Länsstyrelsen har låtit arbeta fram ett internetbaserat publikt kartverktyg. Underlaget visar var laddstationer finns och hur många de är i dagsläget, men även tankställen för förnybara drivmedel samt fordonsregister över antalet elfordon och fordon som kan drivas av förnybara drivmedel. Kartunderlaget syftar till att stötta planerare och företag genom att ge en bild över behovet av nya laddstationer för elbilar och tankstationer för förnybara drivmedel. Kartverktyget uppdateras kontinuerligt och kommer fortsätta att utvecklas under nästkommande år. I kartverktyget presenteras förslag på placering av laddstationer och tankstationer för förnybara drivmedel i syfte att öka utbyggnadstakten och möjliggöra fossilbränslefria transporter i hela Kalmar län.

Det webbaserade kartverktyget har skapat intresse även utanför Kalmar län. Länsstyrelsen Kalmar län har därför låtit flera län ansluta sig till kartverktyget och i dagsläget är cirka elva län anslutna.

Länsstyrelsen har informerat om klimatförändringar och behovet av att anpassa samhället i lokalradio vid ett flertal gånger under året.

Resultatmätt och resultatanalys – Energi och klimat

Energi och klimat (verksamhet 42*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	2,5	2,1	1,5
Årsarbetskrafter kvinnor	1,2	1,2	0,3
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	3996	3551	1960
Antal ärenden, inkomna och upprättade	53	78	46
Antal beslutade ärenden	27	36	8
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	31	21	14
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	80	30	0

Verksamhetskostnaderna har ökat kontinuerligt med anledning av förstärkt personalstyrka. Antalet ej beslutade ärenden som är äldre än två år finns framförallt inom Klimatklivet. Äldre ärenden än två år kommenteras under tabell F.

Samlad bedömning av resultat

Det genomförda arbetet med länets nya energi- och klimatstrategi är ett bra exempel på en bred samverkan inom länet. Arbetet har fördjupat redan väletablerade kontakter och samtidigt bidragit till att nya knutits, inte minst med näringslivet som tidigare ej varit lika engagerade. Länsstyrelsen bedömer att en bred förankrad energi- och klimatstrategi tydliggör roller och behovet av att agera nu. Det visar också att vårt arbete med att nå ut och

kommunicera behovet av omställning lönar sig. Det är en förutsättning för att nå nationella och lokala klimat- och energimål. Länsstyrelsen kommer att vidareutveckla denna samverkan med näringslivet och kommunerna.

Vårt arbete med infrastrukturplan för förnybara drivmedel har inneburit att flera andra länsstyrelser har velat ansluta sig till vår webbaserade kartfunktion. Trafikverket centralt har även visat intresse för modellen.

Vidare har både Klimatklivet och Incitament för energieffektivisering bidragit till den regionala nyttan på ett betydelsefullt sätt. Resultaten är direkt kopplade till minskade utsläpp av växthusgaser. Goda exempel ger också ringar på vattnet och viljan att bidra till ett hållbart samhälle breddas även till mindre företag som annars inte haft resurser.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

10

7. Kulturmiljö

Förutom den ordinarie handläggningen av tillståndsärenden har Länsstyrelsen lagt fokus på kunskapsuppbyggnad och träffar ute i den naturliga miljön med dialog och kunskapsöverföring som övergripande teman.

Vi har deltagit i möten med den länsstyrelsegemensamma vattengruppen samt i den mellan länsstyrelserna och Riksantikvarieämbetet gemensamma samrådsgrupp för vattenfrågor. Syftet är att informera och informeras om det arbete som görs för att lyfta kulturmiljöfrågorna inför arbetet med Nationella planen för omprövning av vattenkraften. Det som uppnåtts under året är en påbörjad gemensam problem- och målbild samt hur vi gemensamt ska jobba framåt för att underlätta arbetet med kulturmiljöfrågor i olika omprövningsärenden inom vatten. Effekten blir i förlängningen en rättssäkrare och snabbare handläggning.

Länsstyrelsen har sedan 2014 genomfört ett dokumentationsprojekt kallat *Inventering och värdering av kulturmiljöer vid vattendrag* (INVÄVA). Under 2019 avslutades fältarbetet i länet och sammanlagt har 558 kulturmiljöer vid vattendragen besökts och dokumenterats. Det här underlaget är av stor betydelse inför kommande åtgärder i och vid länets vattendrag. Underlaget gör det möjligt för Länsstyrelsen att väga in betydelsen av kulturhistoriska värden i de beslut som rör vattenmiljöer på ett helt annat sätt än tidigare.

Under året har Länsstyrelsen tagit fram en rapport om hur förväntade klimatförändringar kan komma att påverka länets kulturmiljöer. Rapporten visar att havsnivåhöjningar och översvämningar riskerar att allvarligt skada både lagskyddade och övriga kulturmiljöer. Dessutom antas att ett allt varmare och fuktigare klimat kan leda till mögelbildning och andra skador på länets rika träbebyggelse. Omfattande låglänta kustbygder innebär att stigande havsnivåer kan få särskilt stora konsekvenser just för Kalmar län. Länets värdefulla kulturmiljöer som fornlämningar, kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, arkeologiska fynd och biologiska kulturarv riskerar därför att skadas allvarligt. Det underlag som Länsstyrelsen nu tagit fram utgör underlag inför kommande diskussioner på myndigheten och ute i kommunerna kring hur man på bästa sätt ska kunna klimatanpassa miljöer av högt kulturhistoriskt värde. Effekten förväntas ökad kunskap och begränsade skador som följd därav.

Genom både riktade inbjudningar och öppna mötesplatser har Länsstyrelsen verkat för att medborgarna kan ta del av, förstå och ta ansvar för kulturmiljön. För aktörer som direkt är berörda av kulturmiljölagens tredje kapitel har vi arrangerat en byggnadsminnesdag i byggnadsminnet Kyrkeby bränneri. Det gav tillfälle till nätverksbyggande mellan byggnadsminnesägare och möjligheten att ställa frågor direkt till oss på myndigheten. Resultatet blev ett kunskapsutbyte mellan olika ägare samt att flera frågor kunde besvaras på plats av oss eller lotsas vidare. Länsstyrelsen har även haft en informationsträff för länets södra pastorat tillsammans med Växjö stift. Syftet har varit att fortbilda och kommunicera olika parter ansvarsfördelning. Effekten blev större förståelse och kunskap hos pastoraten om rollfördelningar mellan stiftet och staten och därmed kan frågor hamna rätt från början.

Allmänheten har bjudits in till det årliga kulturarvsseminariet där årets tema var Kommunikationer och som lockade runt 150 personer. Kulturarvsseminariet är verkligen en ”skatteåterbäring” där kunskap förmedlas och stärker framför allt de ideella rörelserna, som är huvudmålgruppen. Allmänheten bjöds även in till en byggnadsvård-, trädgårds- och hantverksmässan som hölls på byggnadsminnet Bötterum. Där får den enskilde möjlighet att inhämta kunskap, men också praktisera kulturmiljövård. Genom en riktad marknadsföring i sociala medier nådde Bötterumsmässan en bredare målgrupp med barnfamiljer. Besöksantalet ökade även detta år, vilket visar på en fortsatt efterfrågan på ökad kunskap om kulturmiljöer och hur man tar hand om dem. I förlängningen bör ökad kunskap ge fler och bättre omhändertagna kulturmiljöer.

För att både sätta fokus på yngre fornlämningar och dessutom berätta om dem ”för alla”, har vi dels låtit genomföra en arkeologisk undersökning av en torplämning och dessutom ställt krav på en populärvetenskaplig sammanfattning. Ett sådant uppdrag är svar på alla de nationella målen för kulturmiljöarbetet.

Stormaktstidveckan genomfördes med stadsvandringar, föreläsningar, visningar av gömda rum, konserter med mera under höstlovet vecka 44. Veckan syftar till att synliggöra stormaktstiden, en period som är fysiskt påtaglig i Kalmar stad. Veckan arrangeras och samfinansieras med Kalmar kommun och Cityföreningen. Intresset var stort, över 1000 deltagare såväl vuxna som barn. Resultatet är att den lokala historien levandegörs för både stor som liten, vilket ökar delaktigheten.

Länsstyrelsen har inom ramen för projekt Unika historiska Kalmar Öland tagit fram en pyssel- och utflyktsguide, med syfte att öka intresset hos målgruppen barnfamiljer för de historiska besöksmålen på Öland och i Kalmar. Trycksaken informerar om totalt 38 kulturarvsplatser och innehåller även ett stort antal uppgifter av karaktären knep och knåp, kopplade till de historiska platserna. Trycksaken har varit gratis och delats ut brett då syftet har varit att nå nya målgrupper, det vill säga de som annars kanske inte hade valt att åka på en kulturutflykt. Samtliga 30 000 exemplar har distribuerats. Effekten blir att fler får tillgång till sitt kulturarv.

För att öka tillgängligheten till ett utpekad besöksmål enligt ovan, lämningarna efter en järnåldersby på norra Öland, har vi bytt till självstängande grindar och tagit dit en anpassad sittgrupp. Vi vill att fler grupper ska få ta del av kulturarvet.

I sydöstra Småland finns många särpräglade kulturmiljöer som uppkommit ur glasnäringen. Trots ett högt kulturhistoriskt värde, har de flesta ett svagt kulturmiljöskydd. Under 2019 har länsstyrelserna i Kalmar, Kronobergs och Jönköpings län genom en gemensam

upphandling genomfört ett projekt för att belysa förutsättningarna för ett större, samlat riksintresseområde för kulturmiljövården i detta område. Projektet har bland annat omfattat dialog med berörda kommuner. Arbetet har resulterat i rapporten ”Glasriket – Fördjupad riksintressebeskrivning” som ger förslag på avgränsning och beskrivning för ett riksintresse. Rapporten är utformad för att kunna ligga till grund för kommunernas planering, oaktat vad som sker i riksintressefrågan, och belyser även möjligheterna att införa andra former av kulturmiljöskydd. Slutrapporten avses att remitteras till kommunerna i början av 2020. Genom utredningen sätts ny fokus på Glasriket och ett uppdaterat planeringsunderlag finns framme för att möta de utmaningar som glasriket står inför.

Länsstyrelsen har under 2019 lämnat bidrag till arbetet med att fortsätta att revidera befintliga kulturmiljöprogram i Västervik och Nybro, men också till tätortsinventeringar i Mörbylånga och Timmernabben (Mönsterås kommun). Syftet är att skapa aktuella planeringsunderlag för kommunernas arbete med översiktsplaner, detaljplaner och andra plan- och bygglovsfrågor. Effekten blir en höjd kunskapsnivå och ökat omhändertagande av kulturmiljöerna.

Resultatmått och resultatanalys – Kulturmiljö

Kulturmiljö (verksamhet 43*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	2,3	2,1	1,9
Årsarbetskrafter kvinnor	7,1	6,9	6,8
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	10911	10002	10864
Antal ärenden, inkomna och upprättade	843	757	822
Antal beslutade ärenden	911	759	753
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	2	4
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	8716	81	201

Samlad bedömning av resultat

Bedömningen är för i år utmärkt, vilket bygger på att Länsstyrelsen planerat för och också genomfört, ett mer utåtriktat arbete med fokus på kunskapsöverföring i dialog. Det innebär att vi blivit mer synliga och efterfrågan på vår medverkan och kompetens har ökat. Vi har också fått konkreta tillgänglighetsåtgärder på plats.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

8. Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap

Länsstyrelsen fortsätter aktivt arbetet med att vidmakthålla och utveckla samverkan och krishanteringsförmågan inom Krissamverkan Kalmar län. Länsstyrelsen har gett stöd till kommunerna och övriga aktörer enligt den fyraåriga utvecklingsplanen för Krissamverkan Kalmar län. Måldokumentet för totalförsvarsplanering är fastställt. Det beskriver konkret vilka aktiviteter Länsstyrelsen ska göra 2019 - 2020 för att stödja kommunerna i arbetet med civilt försvar. I början av året fastställdes en regional övnings- och utbildningsplan som ska underlätta planeringen för kommuner och andra aktörer.

Under året arrangerade Länsstyrelsen flera olika utbildningar för att öka kompetensen i länet om säkerhetsskydd, säkra kommunikationer, frivilliga och kartläggning av samhällsviktig verksamhet. Tillsammans med kommunerna har vi påbörjat att analysera samhällsviktiga verksamheter inom livsmedelssektorn. Länsstyrelsen har genomfört första delen av Totalförsvarsövning 2020 med cirka 250 deltagande personer från kommuner och andra regionala aktörer.

Länet har fått ett nytt nätverk för samordning och samverkan av blåljusaktörerna. Nätverket har infört en metod för att utvärdera samverkan i fält och en länsgemensam utbildning om pågående dödligt våld.

Under våren fastställde Länsstyrelsen en ny version av den regionala krishanteringsplanen som beskriver hur vi ska samverka i länet utifrån gemensamma grunder. Länsstyrelsen har fattat nytt beslut för inriktning av vår krisorganisation och börjat revidera arbetsinstruktionen.

Internt har Länsstyrelsen utvecklat arbetet med säkerhetsskydd, informationssäkerhet och säkerhetssamordning. Vi har genomfört olika utbildningar och informationsinsatser för medarbetare och chefer inom säkerhetsskydd och informationssäkerhet.

Skydd mot olyckor

Räddningstjänsterna i länet har tagit ytterligare steg i hur de ska samverka och stötta varandra inom den förebyggande och operativa verksamheten. De har arbetat med utveckling av likvärdig tillsyn och bistår varandra med både kompetens och bedömning. För den operativa verksamheten finns nu förslag på gemensamt ledningssystem. Tanken är att länets räddningstjänster ska ledas från en gemensam ledningscentral och gemensam bemanning av inre och yttre befäl samt räddningschef i beredskap. Förankring och beslut kring detta väntas fattas 2020.

Länsstyrelsen har genomfört tillsyn enligt tillsynsplan, samordnat med Lagen om extraordinära händelser, men även gett råd och stöd till enskilda kommuner och via nätverken. De kommuner som tidigare hade brister inom tillsynsverksamheten har rättat till dessa och uppfyller nu sina verksamhetsmål. Flera kommuner har fortsatt problem med bemanning och rekrytering av deltidsbrandmän (RiB) och genomfört aktiviteter för att locka fler sökande. Några kommuner har fått göra tillfälliga förändringar i sin operativa verksamhet och larmplaner för säkra upp bemanningen.

Inom kärnenergiberedskapen har Länsstyrelsen fokuserat på att utveckla förmågan på utrymningsplats och personsanering som även övades under året. Metodiken har reviderats

utifrån erfarenheter från övningen KKÖ17. Länsstyrelsen har under året arbetat med att revidera indikeringsplanen som beskriver den nya indikeringsorganisationen och delplanen för sjöberedskapen. Länsstyrelsen har internt förankrat det beslutsstöd för räddningsledare vid kärnteknisk olycka som Strålsäkerhetsmyndigheten tog fram i samband med utredningsarbetet om förändrade beredskapszoner. Det har bland annat medfört en ny inriktning för beslut om utrymning vid en olycka.

Länsstyrelsens arbete med översyn av avtal samt inventering och komplettering av utrustning är klart. Räddningstjänsterna har tillsammans med Länsstyrelsen tagit fram en webbaserad repetitionsutbildning för räddningstjänstpersonal. Webbutbildning gör att fler brandmän kan utbildas kommande år på ett effektivare sätt som ett komplement till grund- och befattningsutbildning som i år genomförts enligt plan.

Riksrevisionen granskade Länsstyrelsens arbete med kärnenergi-beredskap under året. Granskningen har gjort att länsstyrelserna fått möjlighet att jämföra verksamheten och åtgärder mellan varandra och gett underlag för fortsatt utveckling inom kärnenergi-beredskapen. Länsstyrelsen har genomfört larm- och startövning tillsammans med OKG och Strålskyddsmyndigheten. All egen personal i krisorganisationen övade hantering av ett kärntekniskt scenario. Den stora övningsinsatsen under året har varit att stötta Länsstyrelsen i Uppsala i planering, genomförande och utvärdering av övning Havsörn. Länsstyrelsen bidrog med flera kompetenser inom de olika delarna. Länsstyrelsen har även deltagit aktivt i nationella utvecklingsprojekt om strålmätning.

Skarpa händelser

2019 var ett betydligt lugnare år jämfört med 2018 vad gäller större skarpa händelser i länet. Sommaren var återigen torr och varm, vilket resulterade i höga brandriskvärden. Kalmar län nyttjade den nationella förstärkningsresursen med beredskapshelikoptrar för skogsbrandsbekämpning vid ett par tillfällen. Tillsammans med proaktiv användning av skogsbrandsbevakning med flyg och förstärkta insatsplaner för hantering av skogsbränder bidrog det till att länet inte drabbades av några långvariga skogsbränder. Utöver det så drabbades länet av ett 50-tal misstänkt anlagda skogsbränder, vilket genererade mycket samverkan mellan många aktörer. Bränderna skapade oro och otrygghet i flera kommuner och intresserade medier i hög grad.

Länsstyrelsen Kalmar län skapade tillsammans med länets aktörer löpande lägesbilder för vattensituationen och gjorde även kommunikationsinsatser för att få allmänheten att hushålla med dricksvattnet. Det blev ytterligare en sommar med låga, men stabila vattennivåer i länet där vissa lantbrukare drabbades hårt. Flera kommuner i länet har haft problem med vattenkvaliteten, främst kopplat till koliforma bakterier, som tvingat konsumenterna att koka vattnet.

Andra händelser med stort inslag av samverkan, samordning och kommunikativa utmaningar under 2019 var en större misstänkt anlagd brand i Kalmar, brand i skola på norra Öland och ett försvunnet barn i Färjestaden. Händelsen med barnet krävde omfattande samordning och kommunikationsinsatser och ett tusental frivilliga slöt upp. För att stödja insatsen aktiverade Länsstyrelsen Kalmar län det aktörsgemensamma mobila kriskommunikationsteamet (i pilotprojekt).

Resultatmått och resultatanalys – Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap

Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap (verksamhet 45*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	7,7	7,3	6,6
Årsarbetskrafter kvinnor	7,2	5,9	6,1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	20436	19228	16890
Antal ärenden, inkomna och upprättade	223	212	183
Antal beslutade ärenden	226	201	173
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	5	15	12
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	188	343	0

Samlad bedömning av resultat

Länsstyrelsen bedömer att den generella samverkan i länet är fortsatt god. Strukturen för gemensam planering och samordning är väl etablerade inom Krissamverkan Kalmar län. Medvetenheten och kunskapsnivån kring civilt försvar, informationssäkerhet, säkerhetsskydd och signalskydd har ökat under året.

Inom kärnenergiberedskapen bedömer Länsstyrelsen att samverkan mellan kärnkraftslänet har utvecklats under året. Arbetet med förändrade beredskapszoner har gett samsyn kring skyddsåtgärder och gemensam bild av utvecklingsbehov. Beslut kring beredskapszoner är avgörande för fortsatt modernisering inom kärnenergiberedskapen.

Kravbilden inom krisberedskap, civilt försvar och räddningstjänst har ökat senaste åren. Bemanningen i länet har inte ökat i motsvarande omfattning som kravbilden och arbetsuppgifterna vilket begränsar möjligheten att bedriva utvecklingsarbete tillsammans med aktörerna i länet. Kommunerna resurser är avgörande för länets samlade krishanteringsförmåga.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

9. Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd

För redovisning av arbete med naturvård, samt miljö- och hälsoskydd förutom redogörelsen för vattenskydd nedan, hänvisas till de särskilda redovisningar för uppdrag som sker i separat ordning enligt regleringsbrevet.

Redovisning av arbetet med vattenskydd

Arbete med vattenskydd, att inrätta vattenskyddsområden enligt miljöbalkens kapitel 7, är ett långsiktigt arbete med processer där flera parter aktivt måste delta. Länsstyrelsen är till stor del beroende av kommunernas intresse för att bilda skyddsområden och ta de konflikter, kostnader och arbete detta kräver. Processen behöver en eller flera kvalitativa konsulter som bistår med underlag, kunskap och processledning. Länsstyrelsens roll är att i varje led vara drivande, att granska underlag och utkast samt att hålla i de långa och ofta komplexa samråd.

Länsstyrelsen har haft ytterligare ett ansträngt år utifrån risk för vattenbrist och torka med regelbundna regionala samverkansmöten och omfattande tillsynsvägledning. Länsstyrelsen Kalmar län har också haft ett regeringsuppdrag att analysera och redovisa Sveriges förmåga att stå emot sommarens torka. Ett uppdrag som redovisades tre gånger under maj till september 2019.

Länsstyrelsen har sammanställt förslag och motiveringar till skyddsföreskrifter efter önskemål av VA-huvudmännen och miljöskyddshandläggarna i länet. Sammanställningen innefattar också aktuell lagstiftning för olika vanligen förekommande påverkansfaktorer inom ett vattenskyddsområde. Länsstyrelsen har också vid samråden sett att det finns ett behov av en sammanställning, eftersom besluten om inrättande av vattenskyddsområden berör så många lagstiftningar.

Under 2019 togs ändå två beslut om inrättande av vattenskydd i länet. Vi har dessutom haft ett större samråd i Kalmar avseende ett delområde för tätortens huvudvattentäkt och ett stort vattenskyddsområde avseende Lyckebyån på remiss hos berörda kommuner. Flera möten i beredningsfaser och i översyn av utkast till föreskrifter är andra arbetsuppgifter. Mer strategiskt har vi prioriterat tillsyn hos alla kommuner.

Tillsynsprojekt

Länsstyrelsen Kalmar län har under 2019 förstärkt vattenskyddet genom ett tillsynsprojekt där alla länets VA-huvudmän och miljöförvaltningar har ingått. Projektet har i första hand riktat sig mot att undersöka revideringsbehovet av länets vattenskyddsområden och som en uppstart hjälp för att komma igång med revideringarna. Projektet syftar också till att skapa åtgärder mot faktorer som kan påverka vattenkvaliteten negativt.

Vattenenheten har besökt länets tolv kommuner, där representanter från miljöförvaltningen och VA-huvudmannen medverkat. I första hand har diskussionerna under tillsynsbesöken berört revideringsbehovet av kommunernas vattenskyddsområden utifrån gränsdragningar och skyddsföreskrifter. Vissa kommuner saknar vattenskyddsområden för sina kommunala vattentäkter. Länsstyrelsen har begärt in en prioriteringslista med revideringsbehovet av respektive kommuns vattenskyddsområden. Prioriteringslistan kommer innefatta information om syftet med revideringsbehovet och vilket årtal som revideringen ska påbörjas.

Länsstyrelsen har som en del av projektet arbetat med att underlätta informationsutbytet och sprida kunskap om inrättande av vattenskyddsområden. Informationsbroschyrer har utformats för processen att inrätta ett vattenskyddsområde samt information om vad som är viktigt att tänka på om man bor eller bedriver verksamhet inom ett vattenskyddsområde. En del av processen är att i tidigt skede bjuda in alla sakägare till ett informationsmöte för att informera om områdets utbredning och vilka inskränkningar som är tilltänkta för området. Processen är omfattande och berör flera parter och många myndigheter, vilket gör att det kan vara svårt som sakägare att få en överblick över den. För att öka förståelsen och sprida kunskap om myndighetssamarbetet samt omfattningen av alla myndigheter som är delaktiga och granskar de inkomna ansökningshandlingarna som ligger till grund för beslut har Länsstyrelsen gjort en förfrågan till alla berörda myndigheter om de kan tänka sig att medverka i en informationsfilm. Informationsvideon är tänkt att upplysa om myndighetens roll och funktion samt kortfattat hur handlingarna granskas och bedöms. Informationsfilmen är tänkt att vara en del av Miljösamverkan Sverige.

Länsstyrelsen har som en del av tillsynsprojektet arbetat med de statliga vägarna inom länets vattenskyddsområden. I första hand vill vi förhindra att en olycka förorenar en vattentäkt. I andra hand finna vägar till att omhänderta dagvattnet från vägytorna. VA-huvudmännen har själva fått önska vägsträckor som de tycker utgör en risk för sin kommunala vattentäkt. För vissa av vattentäkterna har det redan utförts hydrogeologiska undersökningar, medan andra kräver en utredning innan fysiska åtgärder kan påbörjas. För projektiden kommer Länsstyrelsen under 2020 att söka finansiering och samverka med trafikverket

Vid tillsynsbesöken fick Länsstyrelsen också vetskap om att VA-huvudmannen och miljöförvaltningen i många fall inte får reda på att det skett en olycka inom ett vattenskyddsområde förrän i efterhand. Länsstyrelsen har därmed bjudit in till samverkansmöte mellan respektive kommuns miljöförvaltning, Räddningstjänst, VA-huvudman och assistansbolagen. Mötena är tänkta att skapa samverkansrutiner för att alla berörda ska kunna få vetskap om ett olyckstillfälle så fort som möjligt.

Resultatmätt och resultatanalys – Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd

Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd (verksamhet 5*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	34,2	33,6	32,3
Årsarbetskrafter kvinnor	43,2	41,3	37,0
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	113406	133091	101935
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2953	2740	2599
Antal beslutade ärenden	2841	2567	2438
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	143	125	157
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	160005	161427	135547

Samlad bedömning av resultat

Kostnader, personal och bidragstakt för vattenenheten är väntade. Länsstyrelsen Kalmar län är ett vattenlän i många bemärkelser och vi skapar mervärde och organisationen är stabil. Antal årsarbetskrafter har sjunkit något för miljöenheten och miljöfarlig verksamhet jämfört med år 2017 och 2018, men det beror på två vakanser som vi inte har lyckats återbesätta direkt när vakansen uppstod.

Vattenenhetens resultat för ärendehantering ligger på 383 beslut av ärenden inom verksamhet 531 och 535. Vi har därmed tagit på ingående ärendebalans för dessa VÄS-koder då antalet inkomna ärenden var 342 och vi själva startat upp endast 17 ärenden. Övriga ärenden på verksamhet 53 härrör till startade projekt, bidrag och stöd, vattenråd och vattenmyndighetens ärenden. Dessa har en annan karaktär än handläggning och myndighetsutövning och är i många fall fleråriga vilket förklarar den något höga ärendemängden för verksamhetskoderna vatten. Inom verksamhet 531 och 535 har vi dock bara fem ärenden äldre än fem år.

Gällande ärendehandläggning för miljöfarlig verksamhet 55 är ärendebalanserna jämförbara med årsskiftet 2018/2019 med en utgående balans på 150 ärenden, vilket är rimligt, samt endast sex ej beslutade ärenden som är äldre än två år. Beträffande verksamhet 57 förorenade områden finns 24 ärenden, som är äldre än två år, vilket beror på att de handlar om projekt som löper över flera år.

Naturskyddsenheten har under 2019 haft ett ökat inflöde och hanterat 419 ärenden inom verksamhet 521, 522, 523 och 525. Vi har minskat ingående ärendebalans för dessa VÄS-koder då antalet inkomna ärenden var 413. Övriga ärenden på verksamhet 52 härrör till förfrågningar, tillsyn och remisser. Inom verksamhet 521, 522, 523 och 525 har vi inga pågående ärenden som är äldre än sex månader. Tillsyn har bedrivits (verksamhet 515) där vi avslutat 45 ärenden under 2019 och startat 55.

Vattenfrågorna har stort fokus inom verksamheten naturvård och miljö- och hälsoskydd. Länsstyrelsen Kalmar län har med stor framgång profilerat sig i frågorna och tagit särskilt ansvar för till exempel RU dricksvatten, förmedlat stora stöd inom LOVA och LONA och bedriver pilotprojekt för prövning av vattenkraften som några exempel. Vi har en väl fungerande organisation med fokus på hög åtgärdstakt och en tillämpad tillsyn.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

13

10. Lantbruk och landsbygd

Under 2019 har Länsstyrelsen fortsatt arbetet med att uppnå målen i Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020 vad gäller handläggningstider. Länsstyrelsens bedömning är att vi idag ligger på en hög måluppfyllelse gällande målen för handläggningstider i SUS-POFF om man tittar på ärenden inkomna under 2019. Det finns inte längre en lång kö av ärenden vare sig för ansökan om stöd eller för ansökan om utbetalning.

Tittar man på hela programperioden är dock måluppfyllelsen för handläggningstider i SUS-POFF låg och detta beror på den ryggsäck med ärenden som länsstyrelserna haft med sig och som är ett resultat av att ansökningar kunde skickas in långt innan handläggningssystemet var färdigställt.

Resultatmått och resultatanalys – Lantbruk och landsbygd

Lantbruk och landsbygd (verksamhet 60*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	12,4	14,4	13,7
Årsarbetskrafter kvinnor	26,1	25,7	30,0
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	39573	39889	40232
Antal ärenden, inkomna och upprättade ¹⁾	263	12523	12019
Antal beslutade ärenden ¹⁾	262	17512	16854
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år ¹⁾	2	66	35
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

¹⁾ Under 2019 har huvuddelen av länsstyrelsernas arbete med jordbrukarstöden och landsbygdsstöden skett i Jordbruksverkets IT-system. Dessa system är ännu inte färdigbyggda, vilket medför att delar av handläggningen ännu ej gått att genomföra och att rättvisande statistik över handlagda ärenden inom området jordbrukarstöd (601) därmed inte är möjliga att hämta ut i sin helhet. För området jordbrukarstöd omfattar ärendestatistiken direktstöden och ansökan om utbetalning av kompensationsstöd och miljöersättning för betesmarker och slätterängar. Statistik för ansökan om åtaganden och övriga stödformer ingår ej.

Det som redovisas här är den ärendestatistik som hämtas från Länsstyrelsens eget diarieföringssystem i tabellen summerat med ärenden beträffande jordbrukarstöd (direktstöd, betesstöd och kompensationsstöd) och landsbygdsstöd från Jordbruksverkets IT system, BLIS. Redovisade data för år 2017 och år 2018 hämtas från årsredovisningen.

Samlad bedömning av resultat

Arbete för effektivisering och förenklingar

Under 2019 har Länsstyrelsen fortsatt arbetet med att uppnå målen i Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020 vad gäller handläggningstider i SUS-POFF. 2017 rekryterades ytterligare en handläggare för att komma i fas med utbetalningar av projektstöd och företagsstöd. Det har nu gett goda resultat och handläggningstiden har avsevärt förbättrats. Idag jobbar många av handläggarna med både ansökan om stöd och ansökan om utbetalning, vilket ger både en ökad flexibilitet i handläggningen och ökad förståelse hur ansökan om stöd och ansökan om utbetalning hänger ihop samt hur fel och oklarheter kan undvikas.

För att minska felen som uppstår speciellt vid ansökan om utbetalning har Länsstyrelsen tagit fram ett enkelt informationsblad i gult som skickas ut tillsammans med alla beslut och vi har även infört rutiner för att skicka ut fler påminnelser till stödsökanden kring slutdatum på insatserna.

När det gäller jordbrukarstöden har Länsstyrelsen Kalmar län arbetat aktivt med att öka effektiviteten och servicen under 2019. En ny arbetsmodell med kundfokus har fått effekt under året, vilket resulterade i att 97 procent av delutbetalningarna och 98 procent av slututbetalningarna, kunde betalas ut innan årsskiftet. Måluppfyllelsen för åtagandeplaner och fältkontroller för areal och djur var 100 procent.

Länsstyrelsens val att enbart använda tillsvidareanställd personal gör att minskade resurser kan läggas på grundläggande utbildning och erfarenheten hos personalen medverkar till minskade fel. Personalen har en bättre helhetsbild och kan användas inom både fält- och handläggningsverksamhet under året.

Bistå Jordbruksverket i arbetet med en nationell strategisk plan för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) 2021 - 2027.

Länsstyrelsen har till Jordbruksverket lämnat en lista på personella resurser, som ska kunna bistå i framtagandet av en ny strategisk plan inför en ny programperiod. Dock har Jordbruksverket ännu inte hört av sig till någon av dessa personer angående hur vi kan bistå i framtagandet av ny strategisk plan inför den nya programperioden.

Hur vi bidrar till målen i Livsmedelsstrategin

Länsstyrelsen har sedan 2016 jobbat efter den framtagna regionala livsmedelsstrategin ”Växande värden – livsmedelsstrategi för Kalmar län 2016 - 2025. Kalmar läns livsmedelsstrategi stämmer ganska väl överens med den nationala livsmedelsstrategin. För att uppnå målen inom den har Länsstyrelsen valt att driva flera egna projekt. En mer utförlig redovisning av samarbetsåtgärderna och åtgärderna för kompetensutveckling inom Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020 finns i kapitel 58.

Bedömning måluppfyllelse

Resultatet bedöms som gott, eftersom resultaten för både stöden i landsbygdsutveckling och jordbrukarstöd förbättrats vad gäller gjorda utbetalningar i rätt tid samt kortare handläggningstider. Detta har gjorts utifrån medvetna satsningar på dessa områden som exempelvis den tidigare nämnda arbetsmodellen utifrån kundfokus.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

14

11. Fiske

Under 2019 har Länsstyrelsen arbetat med frågor som rör fiskerinäring, vattenbruk, stöd till fisket, fiskevård, fritidsfiske, samt övergripande frågor inom fiske och fisketillsyn. I samverkan med intresseorganisationer, universitet, myndigheter och markägare har året varit intensivt och intresset för vatten och fiskefrågor fortsätter att öka. Fiskerättsägare är allt mer intresserade av att delta i biologiska förbättringsprojekt i rinnande vatten. Troligen på grund av flera lyckade projekt som har varit möjliga genom särskilda satsningar inom 1:11-anslaget. Personalstyrkan som arbetar med fiskefrågor på Länsstyrelsen 2019 har varit 1,4.

Yrkesfisket i Kalmar län kan delas upp i två kategorier av fiskande; skärgårdsfiskare och utsjöfiskare. Idag är fisket artspecialiserat och därmed sårbart, medan möjligheten till mångfald i utnyttjandet av de biologiska resurserna var nyckeln till överlevnad i gamla

tiders kustfiske. Länet har samma negativa trend inom fisket som landet i övrigt. Därför är det viktigt för länsstyrelsen att bevaka frågorna om tillgång till resursen och att det finns möjligheter för yrkesfisket att ha ett fiske som stödjer sig på flera arter. Under året har Länsstyrelsen i flera sammanhang lyft frågan hur resursen ska fördelas inom det pelagiska fisket med tanke på ekologiska effekter och det småskaliga fisket närmast kusten.

Ål och sill/skarp-sill utgör idag de ekonomiskt viktigaste arterna för länets småskaliga kustfiske. Men även fiske efter torsk, plattfisk och kustbundna sötvattensarter utgör en viktig del av yrkesfiskarnas försörjning. Ett kustnära trålfiske efter sill/skarp-sill är en viktig inkomstkälla för ett antal fiskeföretag. Länsstyrelsen kommer framöver verka för att den sill som fiskas ska kunna förädlas lokalt till humankonsumtion istället för att vara råvara till djurfoder. Inom länets skärgårdsområden och runt Öland är ålfisket en förutsättning för ekonomisk lönsamhet i fisket. Sedan 2007 krävs särskilt tillstånd för att fiska ål och därefter har flera inskränkningar i fisket införts. Kalmar län har en stor andel av landets ålfiskare. Vidare inskränkningar i ålfisket skulle innebära att stora delar av yrkesfisket och en levande skärgård skulle försvinna i Kalmar län. Med tanke på ålfiskarnas demografi och minskande ansträngning bör ett generationsskifte vara möjligt för att i framtiden ha kvar en liten del av det tidigare så omfattande ålfisket.

Av beskrivningen ovan är det enkelt att förstå att länets kustnära fiske brottas med stora problem. Nyrekryteringen inom fiskesektorn är mycket låg, medelåldern är hög och investeringsviljan är liten. Flera faktorer påverkar fiskets fortlevnad där fiskbestånd inom biologiskt säkra gränser är avgörande. Andra viktiga problem att lösa är rekryteringsskador inom kustnära sötvattensarter samt stora skador på fisk och redskap orsakade av säl och skarv. Den snabba ökningen av gråsälpopulationen och skarv i modern tid utgör ett starkt hot mot kustfiskets bedrivande där skadorna på fångst och redskap tidvis är så stora att fisket omöjliggörs. Ökad tilldelning av antal gråsäl för skydds jakt har haft lokal betydelse, under året sköts cirka 150 gråsäl i Kalmar län. Tilldelningen var 40 sälar 2018, detta år har den via extra tilldelning höjts till 180 djur.

Det tidigare dominerade fisket efter torsk är idag i princip borta på grund av säl, småvuxet bestånd och dålig lönsamhet. Sälens och skarvens numerär under rådande miljösituation bidrar sannolikt till dålig återhämtning från rekryteringsskador (abborre och gädda) och betydande predation för skyddsvärda bestånd av havsöring och lax. Det största hotet mot yrkesfiske, turismfiske och ett friskt hav är dock övergödningens effekter. Grunda vikar som är fiskens barnkammare är kraftigt påverkade, sand- och grusbankar som tidigare var lekplats för sik slammar igen och bottenförhållandena i djupa vatten är drabbade av syrebrist och ansamlingar av alger. Östersjön har sannolikt passerat gränsen för vad man kan kalla en ekologisk kollaps.

Biologiska förbättringsåtgärder i Emån är viktigt för länets fiskevårdsarbete. Inte bara för åns unika artsammansättning utan även för att skapa möjligheter för verksamhet inom fisketurism. Fisketurismens potential i Emån har värderats till 100 miljoner kronor. Därför försöker Länsstyrelsen vara en aktiv part i dialogen med markägare, kommuner och verksamhetsutövare. Att förbättra fiskvandringens möjligheterna är en absolut nödvändighet för att Emån ska vara ett levande vattendrag och uppnå god ekologisk status. Under hösten revs Åby kvarndamm i Kvillen och arbetet med att förbättra fiskvandringens möjligheterna förbi Karlshammar kraftverksstation inleddes vilket är två händelser som förväntas ge betydande positiv effekt på Emåns fiskfauna.

Biologiska förbättringsåtgärder har även genomförts på flera andra platser i länet. Större projekt har varit möjligt genom samarbete med fiskerättsägare i Virån och Alsterån och att Länsstyrelsen beviljades bidrag för dessa projektet med sammanlagt 1 000 000 kronor från särskilda åtgärdssatsningar för restaurering i rinnande vatten, Havs- och vattenmyndighetens anslag 1:11.

Därutöver har Länsstyrelsen lämnat bidrag med 420 567 kronor till olika fiskevårdsprojekt och fisketillsyn, finansierat ur anslaget 1:11. Kustmiljögrupper, vattenråd, universitet, kommuner med flera är samarbetspartners som Länsstyrelsen har dialog med för att hitta bra fiskevårdande projekt och finansieringsmöjligheter utöver fiskevårdsanslaget, främst Havs- och Fiskeriprogrammet, LOVA (lokala vattenvårdsprojekt) och biologiska återställningsmedel. Projekt som erhållit bidrag för förbättringsåtgärder är bland annat Åbybäcken, Örserumsån, och Badebodaån (Alsterån).

Länsstyrelsen har ett nära samarbete med Ölandskommunerna, Svenska Sportfiskeförbundet och Linnéuniversitetet för att återskapa våtmarker som reproduktionslokaler för fisk. Under året har ett antal våtmarker färdigställts och flera andra intressanta projekt är påbörjade. Även andra kommuner visar intresse för att driva liknande projekt då våtmarkerna även ger vinning för närsaltreduktion, grundvattenbildning och biologisk mångfald. I torkans spår inser allt fler att många utdikade våtmarker och sjösänkningar har förlorat sitt värde eller varit misslyckade.

Malprojektet i Emån fortsätter i positiv riktning och kunskapen om malbestånd i Sverige ökar.

Rekryteringen av lax och öring verkar utifrån genomförda elfisken återhämtat sig något under året i jämförelse med senare tids torrår.

Kalmar län har under hösten tillsammans med övriga län som ingår i projektet ReFisk 2.0 lämnat in förslag till Havs- och vattenmyndigheten på ändringar i föreskrifterna gällande fisket i Östersjön för att stärka det kustnära rovfisksamhället.

I ett led att skydda länets fiskeresurser och tillse att gällande regelverk följs samt att lättare nå ut med information har Länsstyrelsen verkat för att utöka antalet förordnade fisketillsynspersoner, vilka i dagsläget uppgår till 185 personer, varav fyra är kvinnor. Stor vikt har särskilt lagts på att förbättra fisketillsynen i Kalmar läns skärgårdsområden och längs kusten på Öland. Länsstyrelsen har varit delaktig vid utbildningen av nya fisketillsynsmän samt i regional samverkan med länsstyrelserna i Blekinge och Skåne, Kustbevakningen, polisen och Havs- och vattenmyndigheten. Länsstyrelsen har fortsatt sitt samarbete med kustbevakningsstationerna i Västervik och Oskarshamn, vilket medfört en utökad tillsyn och en bättre information till bland annat den ökande fisketurismen i länets kustvatten.

En workshop med syfte att förankra vision, mål och biologiska förbättringsåtgärder i åtgärdsprogrammet för vimma och id anordnades i Stockholm den 24 januari tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten och Artdatabanken. Kalmar län är nationellt ansvarig för åtgärdsprogrammet för vimma och id och den kommer ut på remiss till berörda under våren 2020.

Resultatmått och resultatanalys – Fiske

Fiske (verksamhet 62*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	1,4	1,3	1,4
Årsarbetskrafter kvinnor	0,00	0,00	0,00
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	2031	2 163	1 352
Antal ärenden, inkomna och upprättade	169	218	175
Antal beslutade ärenden	156	202	179
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	2
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	3 313	3 475	2 075

Antal ärenden bedöms vara inom normala årsvariationer. Fortsatt höga bidragsutbildningar beror i huvudsak på ökad tilldelning för sälskadeersättning och beviljat bidrag på 1 000 000 SEK inom den särskilda åtgärdssatsningen för restaurering i rinnande vattendrag.

Samlad bedömning av resultat

Länsstyrelsen arbetar för livskraftiga fiskbestånd, en långsiktig och hållbar fiskerinäring, fisketurism samt ett rikt och varierat sport- och fritidsfiske. Arbetet med biologiska förbättringsåtgärder är därför viktigt och uppgiften har prioriterats i den omfattning som är möjlig. Fisketillsyn är en viktig del i länets förvaltning av skyddsvärda bestånd och fiskeresurs, men behöver utökas för bättre efterlevnad av gällande fiskerilagstiftning. Kommunikationen med länets yrkesfiskare och sportfiskare är omfattande, liksom informationsinsatser till den fiskeintresserade allmänheten. Länsstyrelsen anser att genomförda insatser inom sakområdet fiske har bidragit till att uppnå miljökvalitetsmålen, stärka den biologiska mångfalden, bevarandeaspekter, öka kunskapen om skyddsvärda fiskbestånd samt att uppnå god ekologisk status enligt EU:s vattendirektiv.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

12. Folkhälsa

Länsstyrelsen Kalmar län arbetar för att uppnå de folkhälsopolitiska målen inom flera olika områden. Samverkan har skett under året mellan enheten för social hållbarhet och andra enheter för att stärka folkhälsoperspektivet. Vidare har samverkan också skett med externa aktörer så som exempelvis Region Kalmar län för att öka kunskapen och utfallet av de folkhälsopolitiska målområdena. Ett exempel är en inspirationsdag om stress för länets kommuner och föreningar som syftade till att öka kunskapen och förståelse för stress samt ge verktyg för att hantera negativ stresspåverkan.

Under året har ett par projekt i det regionala anslaget kopplats till det prioriterade utvecklingsområdet delaktighet och hälsa i den regionala utvecklingsstrategin. Ett exempel är Kalmarsundsveckan som delvis finansierades av medel för regional tillväxt där alla delar av hållbarhet och Agenda 2030 tas upp.

För fördjupad redovisning se avsnitt 29.

Resultatmått och resultatanalys – Folkhälsa

Länsstyrelsens arbete har under året fortsatt utvecklats och breddats.

Folkhälsoperspektivet är tydligare inom fler uppdrag och verksamheter. Vidare är den externa samverkan väl inarbetad på olika nivåer och med flera aktörer.

Folkhälsa (verksamhet 70*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	1,4	1,8	2,1
Årsarbetskrafter kvinnor	1,2	0,8	0,5
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	3206	3199	3292
Antal ärenden, inkomna och upprättade	83	119	87
Antal beslutade ärenden	118	51	90
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Under 2019 var tjänsten som ANDT-samordnare vakant under ett par månader. Under 2017 tillkom uppdraget med brottsförebyggande arbete och en person anställdes. Antal öppna ärende rör främst den löpande tillsynen av kommunernas arbete inom alkohol- och tobakslagen. Ärendena granskas löpande, men sammanställs två gånger per år och då stängs ärendena. Mängden inkomna ärende beror på mängden aktivitet i kommunen, det vill säga kommunens beslut om stadigvarande/tillfälliga serveringstillstånd, avskrivningar av serveringstillstånd och administrativa åtgärder.

Samlad bedömning av resultat

Sammanfattningsvis sker det ett brett arbete kopplat till folkhälsa över enheterna. Vissa områden har ett än mer tydligt riktat uppdrag och därmed systematiskt folkhälsoarbete, exempelvis inom ANDT, tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen och föräldraskapsstöd. För att nå samtliga folkhälsopolitiska målen krävs ett ännu tydligare folkhälsoperspektiv över samtliga områden.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

13. Jämställdhet

Länsstyrelsens jämställdhetsarbete utgår från länsstrategin ”Ett jämställt Kalmar län 2017 - 2027” i kombination med Länsstyrelsens interna handlingsplan inklusive handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelsens övergripande mål utifrån länsstrategin är att samordna arbetet i länet samt vara ett stöd i kunskapsuppbyggnad internt och externt. Syftet med länsstrategin är att anpassa, konkretisera och implementera nationella jämställdhetspolitiska mål utifrån regionala förutsättningar.

Länsstyrelsen har under året sammankallat flera olika nätverk i syfte att samordna och byta erfarenheter. Länsstyrelsen är bland annat sammankallande för ett länsövergripande nätverk för de organisationer som anslutit sig till den regionala länsstrategin. Fokus för nätverksträffarna är jämställdhetsintegrering. Deltar gör länets myndigheter som ingår i *Jämställdhet i myndigheter*, Region Kalmar län, kommunförbund och kommuner. Till nätverket finns arbetsgrupper som syftar till ett ökat lärande på individ/funktionsnivå samt ökat erfarenhetsutbyte. Till detta sker också kollektiv informationsspridning och specifik handledning till verksamheternas kontaktpersoner.

Utöver det övergripande nätverket sammankallar Länsstyrelsen flera sektorsspecifika nätverk inom jämställdhetsområdet som syftar till att skapa forum för erfarenhetsutbyte i länet samt bidra till regional och lokal samverkan utifrån målen i strategin. Exempel på sådana länsövergripande nätverk är Kvinnofridsnätverk med fokus på det sjätte delmålet (se separat redovisning till socialstyrelsen) samt jämställdhetsuppdraget i förskola och skola. Nätverksträffarna för förskola och skola sker i samverkan med Linnéuniversitetets lärarutbildning och bidrar till kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte som skapar förutsättningar för fortsatt utbyte mellan verksamheter som resulterar i en ökad spridning av kompetens inom området.

Länsstyrelsen har under året arbetat med kompetenshöjande insatser, ofta i samverkan med andra aktörer i länet, som Linnéuniversitetet, Kalmar kommun och Queens of Kalmar. Här kan exempelvis nämnas workshop med Maktssalongen kring sexuella trakasserier, Queens of Kalmar angående Våld och porr, Genusfotografen för länets kommunikatörer samt om normkritisk sex- och samlevnadsundervisning för länets lärare. Insatserna resulterar i ökad kunskap och kompetens både kollektivt och individuellt. Länsstyrelsen har också tillsammans med Linnéuniversitetet arbetat fram ett kompetensutvecklingsprojekt ”Januarikonferensen” som kontinuerligt lyfter olika utvecklingsfrågor. 2019 belystes normkritiskt förhållningssätt.

I det kunskapsspridande uppdraget har Länsstyrelsen under 2019 fortsatt att ge ut ett samlat nyhetsmejl månadsvis med verktyg, rapporter, spaningar och konferenser. Nyhetsmejlet når cirka 200 personer i länet. På kunskapssajten finns även en blogg som fungerar som ett lärande och fönster ut till verksamheter. Effekten av kunskapsspridning är en generell kunskapshöjning och medvetenhet kring aktualiteter inom sakområdet.

Flera aktörer i länet har tidigare påpekat ett behov av en basutbildning inom jämställdhet. Detta har Länsstyrelsen svarat upp på under året och i bred samverkan arbetat fram en öppen webbaserad utbildning ”Basutbildning jämställdhetsintegrering” som innehåller mål, systematik, definitioner och historik när det gäller jämställdhet utifrån ett intersektionellt perspektiv.

Mäns våld mot kvinnor

Länsstyrelsen har under året bidragit till att öka kunskapen inom hela området mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, våld i nära relationer och prostitution och människohandel. Att stärka tidigt våldsförebyggande arbete har varit ett prioriterat område. Målgruppen för insatserna har framförallt varit kommuner och idéburna aktörer, men även andra myndigheter har deltagit. Under året har Länsstyrelsen internt utvecklat samverkan mellan områdena mäns våld mot kvinnor och det brottsförebyggande arbetet inom ramen för ett arbete med ”En kommun fri från våld”.

Inom uppdraget mäns våld mot kvinnor har flera insatser gjorts för att belysa och beakta kvinnors och mäns villkor inom målområdet, bland annat kampanjen stopp.nu. I kampanjen har flera män som verkar i framstående organisationer i länet ställt sig bakom ett upprop för att stoppa mäns våld mot kvinnor. De män som ställt sig bakom kampanjen är nu ambassadörer för att sprida budskapet och kunskapen om området vidare, samt engagera andra män i frågan. Effekten av denna kampanj där män har engagerat sig i frågan, som traditionellt sett annars har drivits av kvinnor, är att kunskap om mäns våld mot kvinnor har aktualiserats inom nya arenor i länet, som företag, turistverksamhet och idrottsföreningar.

Resultatmätt och resultatanalys – Jämställdhet

Strategin har utgjort ett ramverk för ett systematiskt jämställdhetsarbete i länet i samverkan med viktiga aktörer. Den nära samverkan mellan området mäns våld mot kvinnor och övriga jämställdhetspolitiska mål har bidragit till goda resultat.

Länsstyrelsen lyfter viktiga jämställdhetsaspekter i systemet för mottagande och etablering av nyanlända som bidrar till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Bland annat i lägesbilderna, fördelningen av statsbidrag samt i beredningen av ansökningar av utvecklingsmedel.

Jämställdhet (verksamhet 80*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	0,0	0,1	0,0
Årsarbetskrafter kvinnor	2,7	2,3	1,8
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	3381	3600	2332
Antal ärenden, inkomna och upprättade	26	28	13
Antal beslutade ärenden	23	23	7
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	1	0
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	930	0	151

I och med nya uppdrag inom jämställdhet och mer specifikt inom det sjätte delmålet, har nyanställningar gjorts under 2018. Anledningen till att antal fattade beslut varierar under året beror främst på att verksamheten inte är ärendestyrd, utan att ärenden rör event, utbildningar etcetera. Under 2018 och 2019 har ärendemängden ökat på grund av fler anställda och fler arrangemang i samband med genomförandet av jämställdhetsstrategin och uppdraget mäns våld mot kvinnor. Under 2019 och 2017 har Länsstyrelsen även betalat ut bidrag till externa aktörer för att utveckla och bedriva verksamhet inom området mäns våld mot kvinnor.

Samlad bedömning av resultat

Den samlade bedömning för det externa arbetet inom jämställdhet är att resultatet är mycket gott. Kommuner, myndigheter, regioner och förbund har under året fått ökad kunskap om varandras arbete och hur deras arbete bidrar till de jämställdhetspolitiska målen i länet.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

17

14. Integration

Regleringsbrevs- eller förordningsuppdrag inom integration redovisas i särskild ordning och ges här bara en mycket översiktlig beskrivning.

Under 2019 har Länsstyrelsen fokuserat på att vidareutveckla och fördjupa det strategiska arbetet med länets integrationsstrategi och tillhörande integrationsråd. I utvecklingen av arbetet ingår att det förberedande arbete inför länets integrationsråd genomförs av fler aktörer, tematiserade integrationsråd, synliggörande av perspektiv i planering, genomförande och uppföljning (ex. kön, ålder, geografi, målgrupp) för att säkerställa att samtliga grupper inkluderas. Som exempel har ett integrationsråd förlagts på Linnéuniversitet i samverkan med deras plattform för migrationsfrågor med syfte att koppla råden närmre forskningen.

Under året har rättighetsbärarnas perspektiv stärkts genom en medborgardialog, där nyanlända och ensamkommande barn och unga har gjorts delaktiga i länets utvecklingsarbete. Genom dialogen har målgruppernas erfarenheter och behov lyfts in i det strategiska arbetet, vid planering och utformning av integrationsråden och därmed även påverkat rådets beslutade insatser.

Arbetsättet inför ramen för länets integrationsstrategi bidrar till närmre samverkan med civilsamhället och andra aktörer, effektivare analyser av utmaningar och möjligheter samt identifiering av gemensamma insatser för att möta länets framtida behov. Länsledningen är fortsatt aktiva i det regionala arbetet och driver integrationsarbetet framåt.

Utifrån uppdraget kring ensamkommande barn som försvinner har det tagits fram ett verksamhetsstöd med fokus på det förebyggande arbetet. Verksamhetsstödet är framtaget i samverkan med flera aktörer i länet och är ett exempel på bred samverkan. Verksamhetsstödet berör flertalet områden inom enheten för social hållbarhet som folkhälsa, jämställdhet, brottförebyggande arbete. Genom verksamhetsstödet synliggörs därmed ett brett område för mottagandet vilket kan ge synergieffekter mellan sakfrågor. Rättighetsbärarnas perspektiv har lyfts genom en medborgardialog, där lämnade barn och unga bland annat förslag på information som riktar sig direkt till dem.

Fokus varit att fortsatt främja den kommunala beredskapen och mottagningskapaciteten. Arbetet har inkluderat utbildningsinsatser om lagförändringar, kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte samt dialog om kommun- och andelstal. Effekterna av arbetet är tidigt bemötande av kommunala behov samt tidig dialog kring framtida behov och beredskap för mottagande av nyanlända och ensamkommande barn. Även beredningen av statsbidragsansökningar belyser lokala och regionala behov samt bredare individperspektiv. En framgångsfaktor i beredningen är en bred representation vid beredning av ansökningar exempelvis genom sakkunniga i jämställdhet, folkhälsa och mänskliga rättigheter.

Länsstyrelsen har integrerat de sociala hållbarhetsfrågorna i samhällsbyggnadsfrågorna i analysen av Bostadsmarknadsenkäten, sammanställning av Bostadsmarknadsanalysen samt genomförande av konferensen ”Vräkningsförebyggande arbete”. Samarbetet upplevs ha ett stort mervärde, både för kompetensförsörjning och i att kombinera samhällsbyggnads- och integrationsperspektiven i att motverka boendesegregation samt synliggöra synergieffekter inom de kommunala verksamheterna.

Resultatmätt och resultatanalys – Integration

Antal fattade beslut varierar framförallt på grund av utbetalning av statsbidrag. Insatserna löper under en längre tid och där ärendet avslutas först efter godkänd slutredovisning av projektet. Övriga ärenden är upprättade ärenden vid till exempel kommundialoger, konferenser och utbildningstillfällen.

De bidragsutbetalningar som Länsstyrelsen beslutar om sker via Länsstyrelsen i Jönköping. Om projektmedel begärs tillbaka av olika anledningar sker återbetalningen antingen till Länsstyrelsen i Jönköpings län (för medel beviljade enligt §37a, medel för tidiga insatser för asylsökande) eller till Länsstyrelsen Kalmar län som utlyser dessa medel och även sköter utbetalningen (medel enligt §37).

Integration (verksamhet 85*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	0,0	0,0	0
Årsarbetskrafter kvinnor	3,7	4,5	3,7
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	3641	4098	3574
Antal ärenden, inkomna och upprättade	82	102	115
Antal beslutade ärenden	81	91	74
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	3	4
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	122	0	121

Anledningen till att antal fattade beslut varierar under åren beror främst på ärenden som berör utbetalning av projektmedel, där projekten löper under en längre tid och där ärendet avslutas först efter godkänd slutredovisning av projektet. Övriga ärenden är upprättade ärenden vid till exempel kommundialoger, konferenser och utbildningstillfällen. En tjänst har varit vakant under delar av 2019.

Samlad bedömning av resultat

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att det långsiktiga strategiska arbetet inom integrationsområdet har bidragit till en god samverkansstruktur som ger effekt på kommunernas kapacitet och beredskap och samverkan med andra aktörer gällande insatser för asylsökande, nyanlända och ensamkommande barn. Detta arbete har också främjat civilsamhällets delaktighet i insatser både kopplat till utvecklingsmedel samt att nyanlända och civilsamhällets perspektiv synliggörs i högre grad i våra forum. Till detta läggs även särskilda insatser utifrån specifika kommunala eller regionala behov för att säkerställa en hög medvetenhet och kunskap om aktuella förändringar inom området.

Genom långsiktigt proaktivt arbete för att identifiera lösningar på länets utmaningar och behov på kort och lång sikt befinner sig länets integrationsarbete i framkant. Samverkansklimatet är mycket gott och dialogerna om kommun- och andelstal visar att

kommunerna ställer upp för varandra i en anda av vad som är till nytta för individen, lokalsamhället och länet.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Länsstyrelseinstruktion 4 §: Läns specifika uppgifter

Länsstyrelsens uppgifter omfattar också

1. tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken,
2. Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län,
3. i Norrbottens, Västernorrlands och Västra Götalands län att göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken,
4. i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län att vara förvaltande och attesterande myndighet för vissa program inom målet Europeiskt territoriellt samarbete inom EU:s strukturfonder enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006,
5. i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län att vara behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning, vid kontroller och inspektioner avseende de program som anges i 4, och
6. i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län att vara ansvarig för kontroller enligt artikel 23.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1299/2013 av den 17 december 2013 om särskilda bestämmelser för stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden till målet Europeiskt territoriellt samarbete

17,5

Länsstyrelsen i Kalmar län omfattas av punkt 1.

18

1. Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas

Under 2019 inkom 51 anmälningar om bouppteckningar och 54 dödsbon blev avvecklade och är därmed arkiverade.

Samlad bedömning av resultat

Då arbetet fortskrider enligt plan och ärenden utreds och avslutas i takt med att de inkommer bedöms resultatet som gott.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Länsstyrelseinstruktion 5 §: Sektorsövergripande uppgifter

Länsstyrelsen ska vidare

1. integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns samt flickors och pojkars villkor,
2. genomgående analysera och presentera individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund, om det inte finns särskilda skäl mot detta,
3. vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och då ta särskild hänsyn till barns bästa,
4. vid samråd, beslut och andra åtgärder verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning,
5. integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten, särskilt skyddet mot diskriminering,
6. verka för att det av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålet uppnås genom att folkhälsan beaktas inom länsstyrelsernas arbete med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak,
7. i sin verksamhet verka för att förenkla för företag,
8. samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat, och
9. i sin verksamhet verka för att behovet av bostäder tillgodoses

24

1. Integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet

Länsstyrelsens interna arbete med jämställdhetsintegrering har skett planenligt utifrån den interna, tvååriga handlingsplan som togs fram i anslutning till den regionala jämställdhetsstrategin. En del i handlingsplanen var att genomföra kunskapshöjande insatser gällande genusmedveten bild och kommunikation, fortsätta integrera sociala hållbarhetsfrågor i samhällsplanering samt ställa krav på jämställdhetsperspektiv vid utlysning av medel kopplat till integration. Inom samtliga delar har effekterna varit goda.

Inom integration är jämställdhetsperspektivet en central del i beviljande av statsbidrag, vilket lyfts vid såväl utlysningsseminarium som vid projektägarmöten. Under året arrangerades en projektägarträff riktad mot kvinnors etablering som bidrog till erfarenhetsutbyte, informationsspridning samt förslag till lösningar på gemensamma problem. Länsstyrelsen har under året även haft en extra utlysning riktad mot nyanlända kvinnors etablering på arbetsmarknaden samt flera pågående insatser med prioriteringen föräldralediga där kvinnor är en stor del av målgruppen. Vid fokusgruppsdialog med ensamkommande barn och unga hölls både gemensamma, men även separata möten med deltagande flickor för att bättre fånga upp deras erfarenheter av mottagandet och specifika behov.

Inom samhällsplaneringen förs diskussioner med kommunerna om hur de i detaljplanering tillgodosett jämställdhet i det fysiska förslaget. Särskilt vid nya bostadsområden har myndigheten lyft fram hållplatser, gång- och cykelvägar samt avstånd till serviceinrättningar i den fysiska planeringen för att säkerställa en trygg och jämställdhetsintegrerad miljö. I arbetet med bostadsmarknadsanalysen för länet har fokus lagts på de människor som står längst ifrån bostadsmarknaden.

Länsstyrelsens olika sakområden har aktivt deltagit i arbetet med att göra jämställdhetsanalyser inför arrangemang, trycksaker, utbildningar, val av tilltal och publikationer. Länsstyrelsen har också arrangerat specifika utbildningsdagar för att lyfta kunskapen externt inom exempelvis steroidmissbruk, stereotypa maskulinitetsnormer och våld i nära relationer samt normutmanande och genusmart föräldraskap.

Eftersom Länsstyrelsens arbete är mångfacetterat skiljer sig även arbetet med jämställdhetsintegrering åt inom de olika verksamheterna. Nedan följer exempel på hur olika verksamheter har arbetat med att utveckla jämställdhetsarbetet:

- Inom djurskydd har ökad kunskap inom mäns våld mot kvinnor lett till att handläggarna har ökad insikt i eventuella kopplingar till djurskyddsärenden.
- Inom naturskydd har fokus legat på framtagande av checklista för likvärdig information och att granska språkbruk gällande bekönade och normativa begrepp.
- Vattenenheten har utvecklat arbetet som rör tillsynsbesök och samverkansmöten där deltagande och fördelad talartid mellan deltagande personer utifrån kön, erfarenhet och ålder för att säkerställa att alla kommer till tals.
- I verksamheter med mansdominerade branscher som exempelvis lantbruksföretag och maskinentreprenörer inom skötsel av skyddad natur har Länsstyrelsen tagit fram förslag på hur att säkerställa att även kvinnorna i lantbruksföretagen nås av information och därmed möjlighet till inflytande.
- I flera verksamheter som arbetar med bidragsprocesser ställs frågor om hur bidragstagarna säkerställer jämställdhets- och barnperspektiv. Detta sker exempelvis inom det regionala utvecklingsanslaget och integration.
- Inom HR arbetas aktivt för en jämställd rekrytering, lönesättning och utveckling, utbildning, ledighet, erbjudande av friskvård.

Vidare har Länsstyrelsen arbetat fram och implementerat ett metodmaterial i form av jämställdhetskort med tillhörande handledning ”Tänk till, gör jämställt!”. Syftet med korten är att funktioner och arbetsuppgifter kvalitetssäkras utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Samtlig personal på Länsstyrelsen har deltagit i en kompetensutvecklande workshop kring att integrera jämställdhet i ordinarie verksamhet genom implementering av korten. Kortet har också följts upp och arbetats vidare med på enhetsmöten och arbetet har lett fram till att flera enheter har specifika handlingsplaner utifrån valda delmål inom jämställdhetsområdet. Ytterligare effekter är medarbetarnas reflektioner över normativa frågeställningar och uttryck.

Se även avsnitt 72

Samlad bedömning av resultat

Sammantaget har jämställdhetsarbetet intensifierats inom hela myndigheten och effekten av att samtlig personal har större kunskap, insikt och arbetsmetoder i frågan väntas bli mer jämställda insatser och beslut. Arbetet har medvetandegjort hur Länsstyrelsen internt arbetar med jämställdhetsfrågorna och utvecklat vårt förhållningssätt till de jämställdhetspolitiska målen.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

25

2. Genomgående analysera och presentera individbaserad statistik baserat på kön

Könsuppdelad statistik används inom flera områden som exempelvis samhällsbyggnad och social hållbarhet vid presentation eller analys.

Internt följs sjukfrånvarostatistiken upp fördelad på kön. Avseende inflytande och makt har Länsstyrelsen en delegationsordning som är könsneutral.

Att det finns möjlighet att registrera och ta ut könsuppdelad statistik i de ärendedatabassystem Länsstyrelsen använder sig av är en förutsättning för att vi ska kunna leva upp till länsstyrelseinstruktionen samt genomföra jämställdhetsanalyser. Platina är det system som länsstyrelserna själva har rådighet över, men myndigheterna är också uppbundna av andra aktörers system; tex jordbruksverkets där det ofta heller inte är möjligt att registrera eller ta ut könsuppdelad statistik.

Samlad bedömning av resultat

Det finns en god medvetenhet kring jämställdhetsperspektivet i det arbete som utförs. Dock finns det utvecklingsbehov i uppföljningen i form av statistik.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

26

3. Analysera konsekvenserna för barn och ta särskild hänsyn till barns bästa

Länsstyrelsen har i samverkan med Region Kalmar län och kommunförbundet genomfört flera konferenser tillsammans som syftar till att stötta kommuner och skapa handlingsberedskap inför att barnkonventionen blir lag. Utöver kunskapsspridning har samverkan också resulterat i en process där länsaktörer gemensamt stärker arbetet kring stöd till kommunerna.

För att stärka Länsstyrelsens förmåga att i verksamheten leva upp till Barnkonventionen utgör länsstyrelsernas metod för ett rättighetsbaserat arbetssätt ett viktigt stöd. Metoden utgör en hjälp för att identifiera och analysera om målgruppen är barn och ger vägledning i hur barn berörs, om det finns särskilt utsatta barn och om barnets röster inkluderas i verksamheten. Internt har Länsstyrelsen arbetat fram en övergripande checklista för att kvalitetssäkra barnperspektivet i det ordinarie arbetet, syftet är att säkerställa att barnperspektivet finns med i processer och i planering av insatser.

Skydd av barnets rättigheter är en viktig del i flera av Länsstyrelsens uppdrag, såsom mottagande av ensamkommande barn och unga, föräldraskapsstödsamordningen, samordningen av alkohol, narkotika, doping och tobakspolitiken och mäns våld mot kvinnor. Inom flera av uppdragen har Länsstyrelsen arrangerat kunskapshöjande insatser så som exempelvis inom mäns våld mot kvinnor med fokus på barns och ungdomars

rättigheter, totalförsvarsövning där barn- och jämställdhetsperspektivet belyses i en situation av höjd beredskap och krigsfara samt barns rätt till ett tobaksfritt liv.

Andra exempel på arbetet med att belysa och beakta barns rättigheter inom olika verksamheter är:

- Vid omhändertagande av djur eller prövning av djurförbud lyfts frågan om det har konsekvens för barnen i det aktuella ärendet.
- Inom kulturmiljö har barn fått ”pröva på” att vara arkeolog för en timme. Syftet är ökad förståelse för kulturarvet och effekten är att barn tidigt får möjlighet att vara aktiva kring och i vårt kulturarv.
- Inom naturskötsel vid anläggning av anordningar för friluftsliv eller framtagande av information om skyddade områden tillgängliggörs detta för alla åldrar. Under 2019 har Länsstyrelsen byggt ett nytt naturum i Trollskogen som både i interaktivitet och information i hög grad riktar sig till barn. Även verksamheten i naturum Ottenby inriktar sig mot barn med bland annat miniguider.
- I samhällsplaneringen lyfts frågan om hur barn påverkas i. Fokus under året har lagts på vräkningsförebyggande åtgärder i bostadsförsörjningen. Effekten av arbetet har varit en diskussion om bostadsförsörjning som en fråga som berör fler delar av kommunen än enbart en samhällsbyggnadsfråga. I Bostadsmarknadsanalysen synliggörs grupper som ofta får bo i för trånga eller undermåliga bostäder, vilket kan drabba barnen särskilt.

Samlad bedömning av resultat

Idag tillämpas arbetssättet inte konsekvent i planering, genomförande och uppföljning. Det görs inte heller någon konsekvent prövning av barnets bästa vid beslut eller andra åtgärder som kan röra barn. Barnrättsperspektiv beaktas dock vid flera av Länsstyrelsens verksamheter, exempelvis jämställdhet, integration, krisberedskap, samhällsplanering och boende, naturvård och friluftsliv.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

27

4. Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Länsstyrelsens arbete med förbättrad tillgänglighet har under året handlat om att tillgänglighetsanpassa webb samt naturrum. Internt har lokalerna tillgänglighetsanpassat genom inköp av mobil hörslina, vidare har Länsstyrelsen tagit fram ett förslag till hur Statens fastighetsverk kan tillgänglighetsanpassa residenset med hiss. Andra exempel att nämna är information om doftöverkänslighet och andra funktionshinder på intranätet och vid möten.

Länsstyrelsen har gjort en satsning på klarspråksutbildning för alla anställda och detta ingår nu i introduktionen för nyanställda. Vid framtagande av utbildningsmaterial som exempelvis en introduktionsutbildning i jämställdhet har denna tillgänglighetsanpassats med textning.

Samlad bedömning av resultat

Den interna tillgängligheten av Länsstyrelsens lokaler behöver fortsatt utvecklas och översyn av tydligare skyltning samt dörröppnare har påbörjats.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

28

5. Integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet

Länsstyrelsen har implementerat metodstödet för ett rättighetsbaserat arbetssätt, vilket har resulterat i ett system för stöd på övergripande och fördjupande nivå. Länsstyrelsen har också tagit fram fördjupade checklistor för att säkerställa MR-perspektivet i frågor om statsbidrag, information, beslut samt jämställdhetsperspektiv och barnrättsfrågor.

Länsstyrelsens verksamheter har bedrivit olika insatser och som exempel kan nämnas: miljöenhetens arbete i yttrande över förorenad mark och behovet av undersökningar samt åtgärder där bostäder planeras i områden som kan vara förorenade. Ett annat exempel är samhällsbyggnadsenhetens arbete i dialog med kommunerna om kommunernas ansvar om bostadsförsörjning, där Länsstyrelsen tydliggör att bostad är en mänsklig rättighet enligt FN:s deklaration och rätt till bostad. En effekt av detta är att kommunen involverar fler aktörer i bostadsförsörjningsarbetet så som socialtjänst, äldreomsorg samt i vissa fall skola.

Enheten för social hållbarhet har varit med och initierat en metod ”Pax i skolan” i Västerviks kommun. Metoden bygger på en uppsättning verktyg och syftet med metoden är att skapa ett klassrum som präglas av lugn, trygghet, glädje och studiero för att stärka rätten till trygga platser och rätt till utbildning på lika villkor. Inom integrationsarbetet har Länsstyrelsen under året utvecklat arbetet med att lyfta fram rättighetsinnehavarnas perspektiv genom aktiviteter som medborgardialog och fokusgrupper. Effekten är en ökad kunskap om rättighetsinnehavarnas perspektiv som använts som underlag för att prioritera insatser. I det framtagna verksamhetsstödet för ensamkommande barn som försvinner har barn och ungas behov och erfarenheter påverkat innehållet.

Se även avsnitt 39 och 48

Samlad bedömning av resultat

Länsstyrelsens arbete under året har bidragit till att frågan om mänskliga rättigheter har aktualiserats, en ökad medvetenhet samt ökad kompetens inom området. Länsstyrelsen har för avsikt att ytterligare utveckla och integrera ett rättighetsbaserat arbetssätt i all sin verksamhet utifrån det länsstyrelsegemensamma metodstödet och ”Handbok för Perspektivfrågor”. Det innebär att arbeta fram gemensamma mål samt rutiner för uppföljning.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

29

6. Verka för att det av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålet uppnås

Folkhälsomålområdet som rör boende och närmiljö arbetas det med inom exempelvis fysisk planering, där Länsstyrelsen är en viktig rådgivande part gentemot kommunerna. En viktig

avvägning för folkhälsan är behovet av att bygga städer tätare för att minska på behov av transporter och bygga ny infrastruktur, mot att spara tätortsnära naturområden som är viktiga för att stimulera till barns och vuxnas fysiska aktivitet och hälsa. Genom att tillgängliggöra naturreservat skapas möjlighet för allmänheten att komma ut i naturen för avkoppling och rekreation. Vidare har Länsstyrelsen arbetat folkhälsofrämjande genom att bilda naturreservat, ge bidrag till kommunala och ideella projekt inom naturvård och friluftsliv, främja naturnära turism samt genom friluftsuppdraget. Effekten av arbetet väntas vara tillgänglig och artrik natur som ger förutsättningar för människors återhämtning, stressreduktion, rekreation och motion.

Miljöhälsoenkäten, som är ett länsstyrelsegemensamt miljöövervakningsprogram, inkluderar flera av de folkhälsopolitiska målen. Det har utvärderats och arbetet har inletts inför det kommande miljöövervakningsprogrammet för 2021–2026. Effekten förväntas bli en ökad kunskap kring hur ofta barn vistas i grönområden, hur de upplever besvär av inomhusmiljön hemma och om de störs av trafikbuller.

Länsstyrelsen håller på och tar fram en skrift som publiceras 2020 om nyttan med bättre vatten som bland annat belyser vikten av friska vattenmiljöer för människors hälsa, rekreations- och utbildningsmöjligheter. Skriften riktar sig till kommunpolitiker och kommunala tjänstepersoner med syfte att skynda på arbetet med vattenåtgärder till gagn för kommuninvånarna. Vidare har en konferens genomförts med temat vattnet och samhället i framtidens klimat 2019.

Även inom arbetet med livsmedelskedjan ingår flera parametrar som påverkar folkhälsa. Två exempel på detta är säkra livsmedel och hantering av utbrott av smittor som kan föras mellan djur och människor. Här har Länsstyrelsen en viktig roll i kunskapsspridning och konkreta åtgärder.

Folkhälsomålsområdet om arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö arbetas med internt genom risk och konsekvensanalys av fältarbete samt genom ökade tillbudsanmälningar som gett möjlighet till uppföljning och åtgärder. HR-enheten följer även upp sjukfrånvaron på Länsstyrelsen fördelat på kön.

Folkhälsomålsområdet om kontroll, inflytande och delaktighet är bland annat centralt i arbetet med funktionshinderfrågor. Här har Länsstyrelsen arbetat med att lyfta osynliga och synliga funktionsnedsättningar i flera olika sammanhang och därmed genererat nya inläringstillfällen. Målet beaktas även inom kriskommunikation som arbetar med att utbilda kring begreppet behovsgrupp. Behovsgrupp förklaras som det faktum att olika grupper har olika behov av information, beroende på krisläge kan olika grupper behöva få information eller hjälp på olika sätt.

Kunskaper, kompetens och utbildning som är ett av de folkhälsopolitiska målen, står för en betydande del av Länsstyrelsens arbete. Flera kunskaphöjande aktiviteter har skett under året, bland annat inom ANDT och mäns våld mot kvinnor för att upplysa om kopplingen mellan steroidmissbruk, stereotypa maskulinitetsnormer och våld i nära relationer. Vidare har Länsstyrelsen vid en regional nätverksträff med nätverket mot våld haft prostitution och människohandel för sexuella ändamål som tema, i samverkan med polisen i region syd och regionskoordinatorerna för prostitution och människohandel. Träffen har ökat kompetensen hos länets verksamheter om målgruppens behov och olika aktörers roller och

ansvarsområden. En effekt är att flera kommuner efter denna nätverksträff har upprättat tydligare information på sina hemsidor om stöd och hjälp vid utsatthet för målgruppen.

I verksamhetsstödet ensamkommande barn som försvinner lyfts flera områden som påverkar barn och ungas hälsa och är en del av arbetet med folkhälsomålet som rör det tidiga livets villkor. Fokus i stödet läggs på det förbyggande arbetet hos aktörer kring barnen. Under året har även en webbföreläsning gällande människohandel med barn och unga genomförts.

På integrationsrådet har implementering av hälsokommunikation till nyanlända prioriterats i länets alla kommuner. Länsstyrelsen har varit processtöd i ESF-projektet MILSAs utbildningsplattform rörande Kalmar läns kommuner och deltagare i utbildningen för samhälls- och hälsokommunikatörer. Arbetet har resulterat i att det idag finns en plan för att genomföra hälsokommunikation för nyanlända i länets alla kommuner. Arbetet främjar folkhälsomålen som rör kontroll, inflytande och delaktighet, men även på sikt inkomster och försörjningsmöjligheter samt arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö.

Ett viktigt preventivt arbete inom folkhälsa som är kopplat till folkhälsomålet som rör levnadsvanor är Länsstyrelsens tillsyn inom alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter. Tillsyn görs bland annat för att kontrollera att den tillgänglighetsbegränsande effekt som regleras i dessa sociala skyddslagar uppfylls. Länsstyrelsen har även anordnat utbildningar i den nya tobakslagen för att säkerställa att lagen uppmärksammas från kommunernas håll. Det har varit en tvärprofessionell spridning bland deltagarna vilket behövs för fortsatt samverkan i arbetet mellan yrkesroller.

Inom det brottsförebyggande arbetet har det under året genomförts två specifika insatser inom ramen för ”Kalmar län tillsammans mot brott”. En med fokus illegal tobak och en med fokus skönhetssalonger och olagliga aktiviteter inom denna bransch. Resultatet blev en ökad upptäcktsrisk vid hantering av illegal tobak och annan illegal verksamhet samt beslagtagning av illegaltobak.

Ytterligare ett område av vikt för folkhälsomålet om levnadsvanor är det förebyggande arbetet inom alkohol, narkotika, doping, tobak och spel. Arbetet genomförs utifrån den nationella ANDT-strategin som ligger till grund för den regionala strategin som framtagits för Kalmar län. Folkhälsomålet om jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård är också en del av arbetet vilket tydliggörs i strategin. Några av de insatser som gjorts under året är utbildningstillfällen inom området spel om pengar, narkotikaprevention och tobakslagen. Utbildningarna har gett god respons och med ett gott deltagande. Flera gym i länet har utbildats inom dopingförebyggande arbete genom PRODIS, prevention av dopning i Sverige. Det togs under året fram en ny överenskommelse i länet i arbetet med SMADIT, samverkan mot alkohol och droger i trafiken. Överenskommelsen möjliggör för fortsatt arbete med frågan och samverkansmöjligheter att förbättra arbetet framöver.

Se även avsnitt 15.

Samlad bedömning av resultat

Sammanfattningsvis sker det ett brett arbete kopplat till folkhälsa över enheterna. Vissa områden har ett än mer tydligt riktat uppdrag och därmed systematiskt folkhälsoarbete, exempelvis inom ANDT, tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen och föräldraskapsstöd. För

att nå samtliga folkhälsopolitiska målen krävs ett ännu tydligare folkhälsoperspektiv över samtliga områden.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

30

7. I sin verksamhet verka för att förenkla för företag

De flesta åtgärder som genomförs för att förenkla för företag är olika typer av informationsinsatser.

Många verksamheter använder sig av Länsstyrelsens hemsida för att nå ut med information om sitt förenklingsarbete. Hemsidan är också ett snabbt och enkelt sätt att nå ut till länets företag.

En annat sätt är via Länsstyrelsens nyhetsbrev ”Fokus Landsbygd”. Nyhetsbrevet når cirka 3 000 personer. Dels alla som gjort en SAM-ansökan, men även de som själva valt att prenumerera på nyhetsbrevet.

Dessutom anordnar Länsstyrelsen informationsträffar och rådgivningar ute i länet, vilket också är ett sätt att förenkla för företagen. Att skicka informationsblad fyller en liknande funktion och görs rutinmässigt i samband med att beslut skickas ut eller ibland till en viss målgrupp. Syftet är att undvika fel och förtydliga för företaget var de kan vända sig samt hur de ska gå tillväga.

Många verksamheter arbetar också kontinuerligt med att utbilda medarbetarna eller öka tillgängligheten och på så sätt bidra till att underlätta för företagare att komma i kontakt med Länsstyrelsen. Ett exempel på detta är obligatorisk utbildning i klarspråk.

Länsstyrelsen Kalmar län har också genomfört ett antal mer specifika aktiviteter, som ska underlätta för länets företag.

I samverkan med Arbetsförmedlingen, Svenskt Näringsliv och Företagarna har på våren en gränslös frukost genomförts på residenset där arbetsgivare och nyanlända arbetssökande bjudits in för att träffas under enkla former. Insatsen ska underlätta nyanländas inträde på arbetsmarknaden genom att möjliggöra en första kontakt med en arbetsgivare. Arbetsgivare ges möjlighet att hitta den kompetens och det engagemang som behövs i företaget. Samordningen mellan aktörer bidrar också till att synliggöra det stöd som finns vid rekrytering, praktik och andra insatser för matchning på arbetsmarknaden.

Totalt kom 48 personer (ungefär 20 företagare och resterande arbetssökande). Det var likaså många som visade intresse av att medverka vid framtida frukostar såsom Mönsterås kommun, Kalmarsunds gymnasieförbund samt LRF. Likaså att rekryteringsbyråerna såg detta som ett viktigt tillfälle och vill gärna medverka i framtida frukostar.

Under hösten genomfördes en husbilsturné där länets samtliga kommuner besöktes och medarbetare från flertalet verksamheter deltog. Särskilt många frågor fick handläggarna om stöd för att installera solceller. Besöken mottogs också väl ute i kommunerna, men för att

öka antalet besökande bör information om besöken förbättras så att den når kommuninvånarna och kanske samordnas med befintliga evenemang.

Samlad bedömning av resultat

Länsstyrelsen gör bedömningen att målet delvis är uppfyllt. Effekterna av genomförda åtgärder är svåra att mäta och några behöver mer tid för att ge någon effekt. Vad man kan konstatera är att tidig kontakt ger positiva effekter så som tidsbesparingar och mindre fel.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

31

8. Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat

Arbetet med klimatanpassning pågår i länets alla kommuner. Länet har flera olika problemområden kopplat till ett förändrat klimat. Aktuella frågor i länet under 2019 var framförallt vattenrelaterade och kopplade till torka med vattenbrist, foderbrist och bränder samt fysisk planering framförallt med hänsyn till havsnivåhöjningar.

Regionalt arbete

Länsstyrelsen ingår i flera regionala nätverk där klimatförändring och klimatanpassning är viktiga frågor, till exempel länets klimatkommission, vattendragsgrupper samt det regionala rådet för riskhanteringsfrågor. På Länsstyrelsen finns en arbetsgrupp för klimatanpassningsfrågor med representanter för våra olika arbetsområden. Gruppen träffas normalt två - tre gånger per år. I år har mötena varit flera då vi reviderat handlingsplanen för klimatanpassning samt tagit fram en regional klimat- och sårbarhetsanalys. Handlingsplanen utgår från myndighetens egna åtgärder utifrån satta myndighetsmål för klimatanpassning. Planerna kommer slutredovisas för SMHI senast 31 januari 2020.

Liksom tidigare år har Länsstyrelsens klimatanpassningsarbete under 2019 till stor del handlat om frågor kring översvämning, dricksvatten och havsnivåhöjningar. I den regionala risk och sårbarhetsanalysen redovisas de risker klimatförändringarna förväntas medföra, med speciell tyngd på risker för översvämningar. Länsstyrelsen har på sin webbplats samlat nationellt, regionalt och delvis lokalt planeringsunderlag som berör klimatanpassning. Som ett led i att få ut information kring klimatförändringar samarbetar Länsstyrelsen även med ett försäkringsbolag och har genomfört en informationskampanj i tre delar kring klimatförändringar och anpassningsåtgärder.

Länsstyrelsen har i rapporten kulturarv och klimatförändringar i Kalmar län tagit fram ett underlag för nödvändiga klimatanpassningsåtgärder för länets kulturmiljöer.

Länsstyrelsen har under året medverkat vid en rad olika presentationer i syfte att informera om klimatförändringar, klimatanpassning och vilket tillgängligt regionalt kunskapsunderlag som finns, till exempel vid tillsynsvägledningsträff för miljösamverkan sydost och under Kalmarsundsveckan med information i en geodom, ett samarbetsprojekt med SMHI och Visualiseringscenter C i Norrköping. Informationen riktade sig framförallt till skolklasser på högstadier och gymnasieskolor, men det fanns även öppna visningar samt några bokade för politiker och tjänstepersoner. I maj anordnade vi en heldag kring klimatet med föreläsningar och diskussioner för alla anställda på Länsstyrelsen samt medlemmar i klimatkommissionen. Syftet var att öka kunskapen kring klimatförändringar och hur vi

arbetar med att begränsa våra utsläpp samt hur vi arbetar med de för länet viktigaste anpassningsfrågorna. I slutet av augusti anordnade Länsstyrelsen i samarbete med vattenmyndigheterna med flera en klimatanpassningskonferens kring vattnet och samhället i framtidens klimat.

Samlad bedömning av resultat

Länsstyrelsen har genomfört de uppdrag som ålagts oss vad gäller klimatanpassning. För att kunna bedöma klimatrisker idag, på kort och på lång sikt har Länsstyrelsen tagit fram en klimat- och sårbarhetsanalys. Utifrån den analysen har Länsstyrelsen fastslagit myndighetsmål kring de för länet största utmaningarna med ett förändrat klimat. Till målen har Länsstyrelsens uppföljningsbara åtgärder under närmaste femårsperioden knutits. Planerna medför att Länsstyrelsens arbete med klimatanpassning utgår från en prioriterad riskvärdering som är transparent och tydlig. Länets alla kommuner har kontaktpersoner för klimatanpassningsfrågor. En förutsättning för att Länsstyrelsen effektivt ska kunna arbeta med att samordna anpassningsarbetet mot ett förändrat klimat i regionen är att det finns en fungerande organisation hos kommunerna för frågorna.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

32

9. I sin verksamhet verka för att behovet av bostäder tillgodoses

Länsstyrelsen har under 2019 kraftsamlat för att öka bostadsbyggandet i länet. För att nå målet har flera olika sakområden samverkat.

Samlad bedömning av resultat

Effekten av kraftsamlingen är att myndigheten varit förberedd om svåra frågor skulle uppkomma. Medarbetare har även blivit delaktiga och inkluderade på ett annat vis i och med att alla berörda enheter skulle beskriva på hur de kunde tillgodose kraftsamlingen.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

33

Länsstyrelseinstruktion 6 §: Miljöarbete

Länsstyrelsen ska verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling.

Länsstyrelsen ska särskilt

1. samordna det regionala mål- och uppföljningsarbetet,
2. utveckla, samordna och genomföra regionala åtgärdsprogram med bred förankring i länet för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen,
3. stödja kommunerna med underlag i deras arbete med generationsmålet och miljö kvalitetsmålen, och
4. verka för att generationsmålet och miljö kvalitetsmålen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen och i det regionala tillväxtarbetet.

Länsstyrelsen ska i fråga om sitt miljöarbete rapportera till Naturvårdsverket och samråda med verket om vilken rapportering som behövs.

Sammantaget bedöms Länsstyrelsens miljömålsarbete under 2019 haft en mycket god målluppfyllelse. Kunskap om målens innebörd och Länsstyrelsens arbete för att nå målen har spridits till nya grupper, som till exempel studenter på Linnéuniversitetet och allmänheten via bland annat Länsstyrelsens deltagande i Kalmarsundsveckan, en arena för hållbarhetsfrågor i regionen. Det strategiska arbetet har fått fotfäste när det kommer till att koppla miljömålen till Agenda 2030.

Årets arbete med indikatoruppföljning och miljömålsbedömningar har genomförts i samverkan med såväl nya som erfarna samordnare för respektive miljömål. Miljömålsbedömningarna är presenterade på webbsidan för den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Kommunernas miljömålsarbete har stöttats genom nätverksträffar under året.

Samlad bedömning av resultat

Sammantaget bedöms Länsstyrelsens miljömålsarbete under 2019 ha haft en mycket god målluppfyllelse. Vi har arbetat för spridning och kommunikering av miljömålen och Agenda 2030 samt att vi har tagit omtag på åtgärdsprogrammet för att ge mer slagkraft i genomförandet av miljömålen i länet.

Effekten av revideringsprocessen med åtgärdsprogrammet gör den djupare förankrad med berörda aktörer och att programmet får den genomslagskraft som behövs i miljömålsarbetet.

Effekten med att delta i offentliga arrangemang blir att allmänheten får större förståelse och kunskap för miljöarbetet i Sverige och hur miljömålssystemet är ett verktyg och hur detta möter arbetet med Agenda 2030.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Länsstyrelseinstruktion 7 §: Samhällsskydd och beredskap

Länsstyrelsen är geografiskt områdesansvarig myndighet enligt förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap och den högsta civila totalförsvarsmyndigheten inom länet.

Genom sin verksamhet ska Länsstyrelsen minska sårbarheten i samhället, bevaka att risk- och beredskapshänsyn tas i samhällsplaneringen samt utveckla en god förmåga att hantera sina uppgifter under fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Länsstyrelsen är sammanhållande i Krissamverkan Kalmar län i såväl förebyggande arbete som vid hantering av skarpa händelser. Under året har Länsstyrelsen analyserat hur vi lever upp till rekommendationerna i vägledningen för geografiskt områdesansvar. Analysen visade att vi arbetar på det sätt som vägledningen beskriver inom samtliga områden. Det finns skillnader som är regional anpassning inom exempelvis RSA och regionalt råd. Länsstyrelsen Kalmar län har även samordnat arbetet med att implementera vägledningen för länsstyrelsernas del.

Under året har Länsstyrelsen börjat processen med att revidera överenskommelsen för Krissamverkan Kalmar län. Målet är att det ska vara tydligt vilka förväntningar aktörerna har på varandra och hur vi ska hjälpas åt vid hantering av kriser i länet. Överenskommelsen förväntas vara klar våren 2020.

Genom nätverken i Krissamverkan Kalmar län har Länsstyrelsen under året särskilt satsat på att stödja kommunerna inom RSA, säkerhetsskydd, informationssäkerhet och säkra kommunikationer. Likaså har Länsstyrelsen riktat information och stöd till chefer genom ett chefsforum. Arbetet med att utveckla civilt försvar i länet ingår som en naturlig del i Krissamverkan Kalmar län. Vilka aktiviteter Länsstyrelsen gör för att stödja kommunerna inom civilt försvar framgår av måldokument för totalförsvarsplanering som fastställdes hösten 2019.

Ett nytt nätverk för samordning och samverkan med blåljusaktörerna bildades i början på året. Nätverket har infört en metodik för att månadsvis utvärdera operativ samverkan i länet. Under hösten startade även nätverket en aktörsgemensam utbildning om hantering av pågående dödligt våld i publika miljöer (PDV). Utbildningen riktar sig till totalt 1 500 medarbetare inom räddningstjänsten, ambulansen, polisen, SOS Alarm och Kustbevakningen. Våren 2020 förväntas samtliga utbildningstillfällen vara klara.

En faktor i skarp krishantering som påverkar tempot i den gemensamma krishanteringsförmågan är operativ samverkan med Polismyndigheten. Idag finns ingen utpekad funktion för samverkan när polisen inte är i stab. Den dagliga ordinarie samverkan med polisen inom länet fungerar väl då det finns utsedda personer som ansvarar för krisberedskap och samverkan. Länsstyrelsen Kalmar län har därför tillsammans med övriga länsstyrelser inom Polismyndigheten Region Syd tagit initiativ till att utveckla samverkan mellan regionledningscentralen och TiB-funktionen (Tjänsteman i beredskap) på respektive länsstyrelse.

Länsstyrelsen fastställde och delade ut en ny version av Övergripande regional krishanteringsplan under våren. Den är skriven i klarspråk för att vara tillgänglig för alla som ingår i en krisorganisation i länet. Planen beskriver hur vi konkret ska agera enligt gemensamma grunder vid en händelse och vilket ansvar var och en har för att krishanteringen ska fungera. Planen kan även användas på lokal nivå som stöd till en kommun som behöver hålla i ett lokalt samverkansmöte.

Under 2019 startade Länsstyrelsen tillsammans med aktörerna i Krissamverkan Kalmar ett pilotprojekt för mobilt kriskommunikationsteam. Målet är att ha en utbildad grupp med erfarna kriskommunikatörer som kan larmas för att stödja drabbad aktör vid krishantering. Från hantering av tidigare händelser har det visat sig att förmåga att kommunicera är oerhört viktigt och att mindre organisationer har svårt att klara uthålligheten. Under året har teamet aktiverats vid några mindre händelser som bidragit till att utveckla funktion och larmrutiner. Pilotprojektet ska utvärderas under 2020.

Länsstyrelsen fastställde 2019 en flerårig övnings- och utbildningsplan för länet som kommunerna och andra aktörer kan utgå ifrån för sin egen planering. I grundplaneringen ingår att årligen genomföra länsgemensamma kvartalsövningar för WIS och Rakel och samverkansövningar ska genomföras en till två gånger per mandatperiod. Årets större övningar- och utbildningsaktiviteter var följande:

- utbilda nya säkerhetskyddschefer i kommunerna
- utbilda om och analysera samhällsviktig verksamhet inom livsmedelssektorn
- genomföra krisberedskapsdag med temat Frivilligas kraft i krisen
- förbereda och genomföra delar av Totalförsvarsövning 2020
- genomföra förberedande utbildningar för säkra kommunikationer

Under året har Länsstyrelsen fortsatt utveckla krisorganisationen med fokus på samlad lägesbild och samverkan/ledning i fält. Nytt beslut för inriktning av krisorganisationen är fattad och Länsstyrelsen har börjat att revidera arbetsinstruktionen. Under 2019 stärkte Länsstyrelsen sin förmåga för att snabbare växla upp för att hantera skarpa kriser då vi etablerade ett nytt arbetssätt med presumtiv stab. Rutiner och avtal tecknades med länsstyrelserna för att underlätta att låna in och låna ut medarbetare som stöd vid skarp krishantering.

Funktionsutbildningar samt larm- och startövning för krisorganisationen har gjorts enligt plan. Länsstyrelsen har även deltagit i det länsstyrelsegemensamma arbetet med att ta fram förslag på stabsstruktur för kris- och krigsorganisation.

Länsstyrelsen har tillsammans med MSB tagit fram ett åtgärdsförslag för modernisering av den skyddade ledningsplatsen. Åtgärden planeras att genomföras 2020.

För att utveckla arbetet med frivilligorganisationer har Länsstyrelsen genomfört en grov kartläggning av vilka frivilligorganisationer som verkar i länet. Krisberedskapsdagen med temat Frivilligas kraft i krisen arrangerades under hösten. Ungefär 160 personer deltog från kommuner, regionala aktörer och frivilligorganisationer.

Inom risk- och sårbarhetsarbetet (RSA) har Länsstyrelsen tagit fram en gemensam mall/struktur för RSA-rapportering i samråd med kommunerna. Dessutom har Länsstyrelsen vidareutvecklat metoden för hur kommunerna och regionen ska kartlägga och

analysera samhällsviktig verksamhet i länet. Metodiken bygger på MSBs vägledning och planen är att genomföra utbildning och analys gemensamt i länet, en sektor per år. 2019 analyserades livsmedelssektorn.

För hantering av risker och sårbarheter i länet är RSA-processen ett viktigt instrument som summerar åtgärdsbehoven i länet per typhändelse och för generell förmåga. När Länsstyrelsen hanterar riskfrågor vid granskning av detalj- och översiktsplaner deltar handläggare från krisberedskapsenheten och vid behov tar vi stöd av räddningstjänsterna i länet.

Länsstyrelsen har genomfört uppföljning av kommunerna enligt plan, samordnat tillsyn inom Lagen om skydd av olyckor (LSO). Vid uppföljningen är det tydligt att de kommuner som nyanställt eller omfördelat arbetsuppgifter har börjat arbeta mer aktivt med utveckling av krisberedskap och civilt försvar.

Samlad bedömning av resultat

Strukturen för samordning och rutiner för samverkan inom Krissamverkan Kalmar län är väl etablerade. Länsstyrelsen bedömer att den generella samverkan är fortsatt god. Den samlade krishanteringsförmågan i länet påverkas dock av respektive aktörs förmåga. Länsstyrelsen bedömer att den höga personalomsättningen i vissa kommuner delvis har påverkat förmågan i länet. Inom kriskommunikationsområdet har det blivit särskilt påtagligt.

Länsstyrelsen har under året etablerat en rutin för presumtiv stab med tydliga beredskapsnivåer. Detta har skapat möjlighet att snabbare växla upp vid olika händelser.

Aktörerna är överens om hur arbetet med RSA och kartläggning av samhällsviktig verksamhet ska bedrivas. Arbetet är igång, men mycket arbete återstår. Beroendekedjorna är komplexa och många privata aktörer som berörs, ingår inte idag i Krissamverkan Kalmar län.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Övrig verksamhet

Enligt 1 kap. 4 § i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska årsredovisningen avse all den verksamhet som myndigheten ansvarar för varför resterande verksamhetsområden, som inte anges i länsstyrelseinstruktionen, redovisas här.

Insatser inom vilt och rovdjursförvaltning

Under 2019 har en ny regional förvaltningsplan för klövvilt tagits fram av en beredningsgrupp inom Viltförvaltningsdelegationen. Planen har utgångspunkt i alla för länet aktuella klövviltarter och ger en samlad förvaltningsplan utifrån länets förutsättningar. Övriga insatser inom viltförvaltningen har förutom möten med viltförvaltningsdelegationen också varit kompetensutveckling inom ex skogsskador.

Skador av fåglar har under året varit uppmärksammat. Det gäller såväl problematiken kring skarvarnas effekter på fiskebestånd, naturen och boendemiljöer. Periodvis ses också stora problem med skador på grödor orsakade av gäss och tranor i länet. Informationsmöten kring problematiken och förebyggande åtgärder har genomförts.

Under 2019 har det fortsatt varit få konstaterade angrepp av lodjur på tamdjur. 2019 genomfördes licensjakt på tre lodjur för första gången i Kalmar län. Inventeringen av lodjur har med hjälp av viltkameror visat på ett ökat antal lodjur i länet. Det har utgjort grund till beslut om licensjakt av lodjur i Kalmar län även under 2020. I slutet av januari 2019 konstaterades ett vargangrepp i länet. En jakthund dödades av vargen under pågående jakt.

Resultatmått och resultatanalys – Övrig förvaltning

Övrig förvaltning (verksamhet 20*-21* exkl. 201*) ¹⁾	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	2,9	2,3	1,6
Årsarbetskrafter kvinnor	3,4	2,5	2,5
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	7965	7067	5211
Antal ärenden, inkomna och upprättade	864	922	1089
Antal beslutade ärenden	862	915	1126
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	6	2	0
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	540	592	480

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20-21). Detta gör att uppgifterna för år 2017 inte stämmer överens med vad som redovisades under Övrig förvaltning i årsredovisningarna för år 2017.

Samlad bedömning av resultat

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Trafikföreskrifter

Ordinarie handläggare har under första halvåret parallellt med arbetet med trafikföreskrifter, sjötrafikföreskrifter och tävlingar på väg även arbetat med förberedelser och genomförandet av valet till Europaparlamentet. Under denna tid har en annan handläggare periodvis varit backup i första hand när det gäller tävlingar och tillfälliga lokala trafikföreskrifter. Balansen av ärenden gällande permanenta trafikföreskrifter har ökat under de första två kvartalen till förmån för valarbetet och för ansökningar om tillfälliga föreskrifter och tävlingar. Resterande del av året har fokus legat på att arbetet med de i balans lagda permanenta trafikföreskrifterna.

Andra väsentliga prestationer och resultat under året har förutom en ökande mängd mindre tävlingar även handläggningen av tävlingen ”Ironman Kalmar Sweden” med deltagande från hela världen. Aktiviteterna genererar mycket arbete med omfattande beslut om bland annat tillfälliga avstängningar av vägavsnitt på Öland och i Kalmartrakten. Tävlingarna har haft en positiv effekt för såväl turistnäringen som för andra enskilda företag.

Utöver alla tävlingar har dessutom ansökningar om lokala trafikföreskrifter handlagts under året, både permanenta och tillfälliga.

Trafikföreskrifter (verksamhet 25*)	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	0,8	0,6	0,6
Årsarbetskrafter kvinnor	0,1	0,3	0,1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	800	857	550
Antal ärenden, inkomna och upprättade	133	144	127
Antal beslutade ärenden	146	125	148
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Samlad bedömning av resultat

Verksamhetens mål är att effektivt, rättssäkert och i rätt tid handlägga de ansökningar som inkommer till Länsstyrelsen. När det gäller handläggningen av ansökningar som gäller tävlingar och andra tillfälliga lokala trafikföreskrifter, är dessa förbundna med en tidspress att klaras av före ett specifikt datum när evenemanget ska äga rum. Samtliga dessa ansökningar har kunnat handläggas i tid, så att alla dessa evenemang har kunnat genomföras.

De ansökningar om permanenta lokala trafikföreskrifter som inkom under våren har tillfälligt fått balanseras med anledning av valet till Europaparlamentet som tagit mycket tid i anspråk. Dessa balanserade ärenden har tillsammans med övriga ansökningar till största delen klarats av under hösten. Trots det allt större antalet tävlingar och andra tillfälliga evenemang som ansöker om tillstånd och föreskrifter, har handläggningen klarats av på ett bra sätt.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

38

Nationella minoriteter

Länsstyrelsen har under året samverkat kring en inspirationsdag för kommuner och myndigheter tillsammans med Region Kalmar län med fokus på nationella minoriteters språkrevitalisering och synlighet inom biblioteks- och kulturområdet. Arbetet fortsätter under 2020 genom att arbeta fram en gemensam plan för medborgardialog och att stötta kommuner i att följa den förstärkta lag som finns från 2018. Den externa webbsidan uppdateras kontinuerligt i förhållande till Stockholms läns arbete med nationella minoriteter. Information om nätverksträffar, kurser och utbildningar sprids i länet. För mer information se särskild redovisning till Länsstyrelsen i Stockholm och sametinget.

Resultatmått och resultatanalys – Nationella minoriteter

Arbetet med nationella minoriteter har intensifierats under året genom extern samverkan och utbildningsinsatser och väntas ge effekter i de verksamheter som deltagit.

Nationella minoriteter (verksamhet 81*) ¹⁾	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	0,00	0,00	0,00
Årsarbetskrafter kvinnor	0,02	0,00	0,00
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	27	0	0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2	2	0
Antal beslutade ärenden	2	2	0
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

¹⁾ I årsredovisningen för år 2017 redovisades volymer och kostnader för nationella minoriteter (VÅS 81*) tillsammans med volymer och kostnader för mänskliga rättigheter (VÅS 82*). I denna tabell redovisas volymer och kostnader för endast nationella minoriteter (VÅS 81*), varför uppgifterna för år 2017 är omräknade jämfört med vad som uppgavs i årsredovisningen för år 2017.

Kostnaderna för arbetet med nationella minoriteter har ökat något under året, eftersom det är först nu som Länsstyrelsen urskiljer arbetet som tidigare registrerades under mänskliga rättigheter. De båda frågorna går dock ofta in i varandra och det kan vara svårt att urskilja exakt.

Samlad bedömning av resultat

Kalmar län har arbete kvar att göra när det gäller nationella minoriteter, eftersom det finns utmaningar dels för att nå målgruppen och därigenom systematisera stödet samt även för att öka medvetenheten om kommuners skyldigheter.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

39

Mänskliga rättigheter

Länsstyrelsen har implementerat metodstödet för ett rättighetsbaserat arbetssätt, vilket har resulterat i ett system för stöd på övergripande och fördjupande nivå.

Målen för mänskliga rättigheter, funktionshinderpolitiken och barnperspektivet är integrerade i verksamheten och tar sig särskilt uttryck på webben (information om tillgänglighet till skyddade områden), särskilda investeringar i naturvårdsförvaltningen (anpassning till funktionsvariationer), naturlek för barn, skyltar och informationsinsatser (språk), målgruppsanpassade guidningar och familjedagar (nyanlända och barn) samt genom krav på teknisk beskrivning på enklare svenska i miljöprovning.

Se även avsnitt 28 och 48

Resultatmätt och resultatanalys – Mänskliga rättigheter

Länsstyrelsens arbete under året har bidragit till att frågan om mänskliga rättigheter har aktualiserats, en ökad medvetenhet samt ökad kompetens inom området.

Mänskliga rättigheter (verksamhet 82*) ¹⁾	2019	2018	2017
Årsarbetskrafter män	0,00	0,03	0,02
Årsarbetskrafter kvinnor	1,20	1,00	0,58
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr) totalt	1645	1529	637
Antal ärenden, inkomna och upprättade	30	40	13
Antal beslutade ärenden	30	36	6
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	2	1
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	3302	3276	2885

¹⁾ I årsredovisningen för år 2017 redovisades volymer och kostnader för mänskliga rättigheter (VÅS 82*) tillsammans med volymer och kostnader för nationella minoriteter (VÅS 81*). I denna tabell redovisas volymer och kostnader för endast mänskliga rättigheter (VÅS 82*), varför uppgifterna för år 2017 är omräknade jämfört med vad som uppgavs i årsredovisningen för år 2017.

Antal ärenden som ej är beslutade inom två år beror på ett längre Erasmus-projekt samt ett oavslutat ärende inom personliga ombud. Övriga ärenden rör egna upprättade vid exempelvis insamlande av lägesbildsunderlag samt arrangemang av konferenser.

Angående bidragsutbetalningar varierar dessa eftersom de beror på antal personliga ombud i länets kommuner. Vidare har ett par nya uppdrag tillkommit, såsom funktionshinderspolitiken samt utsatta EU/EES-medborgare under 2018 och ett större fokus på barnrättsfrågor har lagts under 2019 i och med att barnkonventionen blev lag 1 januari 2020.

Samlad bedömning av resultat

Länsstyrelsen har för avsikt att ytterligare utveckla och integrera ett rättighetsbaserat arbetssätt i all sin verksamhet, men kan under året se att frågan om mänskliga rättigheter har aktualiserats, en ökad medvetenhet samt ökad kompetens inom området.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Finansdepartementet

Nedan följer redovisning av åiterrapporteringskrav och eventuella uppdrag från finansdepartementet i länsstyrelsernas regleringsbrev 2019 och som ska åiterrapporteras i årsredovisningen.

41

Åiterrapporteringskrav 1.1 Arbetsmiljön i staten

1.1 Arbetsmiljön i staten ska vara god. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i syfte att minska sjukfrånvaron i myndigheterna.

I tillägg till en generöst friskvårdserbjudanden med friskvårdstimme, massage på arbetsplatsen och fria träningstillfällen i syfte att sänka sjukfrånvaron har ökade insatser från HR gjorts i form av stöd till chefer med rehabutredningar. Dock kan konstateras efter analys av långtidsfrånvaron som är den mest bidragande till den totala sjukfrånvaron visar det att merparten inte är arbetsrelaterad och därmed svårare att komma åt.

Resultatbedömning

Flera insatser har gjorts under året för att få ner sjukfrånvaron, men ytterligare insatser behöver göras för att sänka sjukfrånvaron ytterligare.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

42

Åiterrapporteringskrav 1.2 Agenda 2030

1.2 För att regeringen ska kunna redovisa hur Sverige genomför Agenda 2030 behöver information inhämtas från berörda myndigheter. Länsstyrelserna ska därför redovisa i vilken utsträckning som deras verksamhet har bidragit till att uppnå målen i Agenda 2030. Redovisningen ska lämnas i årsredovisningen. Därutöver ska en särskild redovisning lämnas till Statskontoret senast den 14 januari 2020.

Länsstyrelsegemensamt nationellt

Länsstyrelserna har tagit ett samlat grepp om att implementera och verka för att nå de Globala målen, och sedan hösten 2017 finns ett nationellt länsstyrelsegemensamt arbete kring Agenda 2030. Under 2018 utvecklades och förtydligades arbetet, och under 2019 togs en tydlig verksamhetsplan fram.

Inom ramen för det gemensamma arbetet finns en styrgrupp, en referensgrupp där länsstyrelsernas chefsnätverk är representerade samt ett arbetsutskott som utför mycket av det operativa arbetet. Förutom dessa grupper finns utsedda kontaktpersoner på alla 21 länsstyrelser. Det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 har som syfte att underlätta för länsstyrelserna att klara sitt regeringsuppdrag avseende Agenda 2030 och fylla rollen som regional huvudaktör i arbetet med de Globala målen.

Under 2019 har en rad aktiviteter anordnats utifrån den handlingsplan som lades fast inför året. Aktiviteterna har bland annat handlat om kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte,

omvärldsbevakning och externa dialoger. Konkreta exempel på aktiviteter är en inspirationsdag som genomfördes under hösten som Länsstyrelsen Kalmar län deltog i. Därutöver har det anordnats tematiska Skypemöten utifrån regeringens handlingsplan för Agenda 2030, kommunikationsinsatser såsom framtagande av ett nyhetsbrev och en samarbetsyta, och samverkan och dialog med andra aktörer såsom FN-förbundet, Statskontoret, SCB och RKA. Länsstyrelserna finns även representerade i GD-forum, där svenska myndigheter samverkar för att uppnå de Globala målen, och dess operativa arbetsgrupp.

Effekter av det gemensamma arbetet har varit fördjupad kunskap om de globala målens koppling till Länsstyrelsens verksamhet, spridning av goda exempel och metoder länsstyrelserna emellan och en bättre omvärldsbevakning. Den nationella samordningen har även bidragit till att länsstyrelserna på ett samlat sätt kunnat möta och föra dialog med olika aktörer, liksom till ökat samspel mellan de tre dimensionerna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Regionalt arbete

Internt på Länsstyrelsen har kunskapshöjande insatser fortsatt genom att all personal har deltagit i övningar och workshops. Syftet har varit att såväl kartlägga Länsstyrelsens arbete i förhållande till delmålen som att stärka personalens insikter om sitt eget arbete i förhållande till Agenda 2030.

Effekter av det gemensamma arbetet på Länsstyrelsen har varit fördjupad kunskap om de globala målens koppling till vår verksamhet samt förståelse av hur många beröringspunkter vi har internt där vi kan samverka mer effektivt.

Läns- samt regionledning har enats om regional samverkan inom Agenda 2030 för att bidra till en bättre måluppfyllelse av de globala målen. Syftet med ett samordnat arbete är att resurseffektivisera, skapa långsiktighet och att tillsammans engagera fler aktörer. Detta går i linje med vad kommunerna har signalerat om vad det finns för behov. Mer samverkan kring Agenda 2030, en gemensam nulägesanalys av länets arbete och att Länsstyrelsen tar på sig ledar- och samordnarrollen. Inom ramen för samarbetet har regionens statistiker fått i uppdrag att ta fram underlag till respektive mål utifrån Kolada, regionens kunskapsunderlag samt indikatorer identifierade inom den regionala utvecklingsstrategin. Länsstyrelsen bidrar med kunskap inom de mål vi är verksamma. Arbetet ska verka som underlag till rådets prioriteringar och en gemensam lägesbild.

Under 2019 påbörjades arbetet att tillsammans med regionen och kommunförbundet etablera ett arbetssätt i länet som består av ett Agenda 2030-råd. Kopplat till rådet ska arbetsgrupper formars som blir mottagare av rådets prioriteringar och riktning. Effekten förväntas bli att Agenda 2030 får genomslag i regionen och att aktörer kan enas om åtgärder och prioriteringar som för regionen framåt i måluppfyllelsen av Agenda 2030-målen.

Vidare har Länsstyrelsen genomfört ett kunskapshöjande seminarium för länets aktörer tillsammans med regionen under Regiondagen, genomfört aktiviteter för allmänheten under Kalmarsundsveckan för att öka medvetenheten samt arrangerat en utbildningsdag om folkhälsa och miljömål. Effekten av dessa insatser är ökad kunskap, medvetenhet och inspiration.

Internt har Länsstyrelsen haft Agenda 2030 som ett särskilt utpekade område, vilket har resulterat i en fortsatt utveckling av arbetsprocesser och tätare uppföljning. Länsstyrelsen har även utformat verksamhetsplanen för 2020 utifrån de globala målen samt synliggjort kopplingar till målen i inbjudningar och strategier.

Resultatbedömning

Vi bedömer att vi har uppfyllt uppdraget då vi påbörjat etableringen av ett länsgemensamt arbete för Agenda 2030 där Länsstyrelsen och regionen driver arbetet samt Länsstyrelsens utveckling av det interna arbetet.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

43

Återrapporteringskrav 1.3 Digitaliseringsarbetet

1.3 Länsstyrelsernas samverkan kring digitaliseringsarbetet ska, i den utsträckning som det är ändamålsenligt, bidra till enhetliga och samordnade processer. Samverkan ska ta sin utgångspunkt i regeringens mål för digitalisering av den offentliga förvaltningen: en enklare vardag för medborgare och företag, en öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet, samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten, och i den för länsstyrelserna gemensamma digitala strategin.

Länsstyrelserna har tillsammans arbetat vidare med digitalisering i ett antal olika utvecklingsinitiativ. Samverkan tar avstamp i den gemensamma digitala strategin. Under hösten har ett länsövergripande program för nationell digital samordning startats. Syftet är att få till en samlad styrning av nationella utvecklingsprojekt för att skapa en nödvändig förflyttning i enlighet med strategin.

Under året har följande projekt avslutats där alla bidrar till ökad kvalitet och enhetlig hantering hos länsstyrelserna:

- Nikita (nytt handläggarstöd för tillsyn och prövning för miljöfarlig verksamhet)
- Lönegaranti (nytt handläggarstöd inklusive e-tjänster)
- Svenska Fiskekartan (underlättar bland annat Länsstyrelsernas myndighetsutövning, ärendehantering och möjlighet att hålla ett uppdaterat register över fiskevårdsområdesföreningar inom länet)

Programmet för nationell digital samordning omfattar en rad pågående projekt där följande kan nämnas:

- Pilotprojekt *Robotiserad processautomation*
Införande av en plattform för robotisering med två pilottester från verksamheten.
- *Kompetenssatsning om digitaliseringens möjligheter i plan- och byggprocessen*
Projektet ska genomföra utbildningsinsatser för kommuner och länsstyrelsernas ledningsgrupper för att höja kompetensen kring digitaliseringens möjligheter. Genomförs i samverkan och på uppdrag av Lantmäteriet.

- Projekt *Vattenarkiv*
Projektet digitaliserar länsstyrelsernas vattenarkiv.
- Pilotprojekt *Öppen data*
Projektet har ökat länsstyrelsernas förmåga att tillgängliggöra data.
- Pilotprojekt *digitaliserad samverkan med kommunerna*.
Projektet syftar till en effektivare planprocess och är ett av tre projekt inom samhällsområdet. Tillsammans med kommunerna ska en digital tjänst utvecklas för samspelet mellan kommuner och länsstyrelsen.

Under året har IT-avdelningen genomfört en kartläggning och inlett ett samarbete med Göteborgs universitet. Arbetet ledde till en rad insikter och förslag på förändringar för att skapa bättre förutsättningar för innovation på länsstyrelserna. Dessa erfarenheter tas med i det fortsatta arbetet i programmet som kommer att fortgå under hela 2020 och fler projekt kommer att startas upp inom programmets ram.

Resultatbedömning

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Justitiedepartementet

Nedan följer redovisning av återrapporteringskrav och eventuella uppdrag från justitiedepartementet i länsstyrelsernas regleringsbrev 2019 och som ska återrapporteras i årsredovisningen.

44

Uppdrag 3.4 Beredskapsplanering för civilt försvar

3.4. Länsstyrelserna ska redovisa vidtagna åtgärder för att stödja kommunerna med att påbörja beredskapsplaneringen för civilt försvar. Återrapporteringen ska utgöra en del av den redovisning som länsstyrelserna ska göra i enlighet med regeringens beslut den 10 december 2015 om planeringsanvisningar för det civila försvaret (Ju2015/09669/SSK). En kopia av återrapporteringen ska skickas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Länsstyrelsen fortsätter arbeta aktivt med totalförsvarsplaneringen, både tillsammans med andra länsstyrelser och länets aktörer. Det finns ett fungerande och nära samarbete med länets kommuner. Länsstyrelsen stödjer genom arrangemang, övningar, utbildning och löpande dialog. Stödet är utformat i linje med överenskommelsen om kommunernas arbete med civilt försvar som MSB och SKR har tagit fram. Stödet har konkretiserat i en länsgemensam målbild för totalförsvarsplanering. I den framgår vilken förmåga regionen och länets kommuner förväntas ha vid utgången av 2020, och på vilket sätt Länsstyrelsen kommer stödja.

Fokus för arbetet har varit kompetenshöjning, säkerhetsskydd och krigsplacering/ krigsorganisation. Länsstyrelsen har valt att inom Krissamverkan Kalmar län väva samman arbetet med civilt försvar med ordinarie krisberedskapsarbete då det finns många beröringspunkter. Kartläggning av samhällsviktig verksamhet är en central sådan där vi under året har stött kommunerna med analys inom livsmedelssektorn.

I chefsforum har även behovet av att utöka personalstyrkan i kommunerna för att arbeta med krisberedskap och civilt försvar diskuterats.

Nedan beskrivs hur Länsstyrelsen har utformat sitt stöd inom respektive område enligt överenskommelsen om civilt försvar mellan MSB och SKR med följande aktiviteter.

Kompetenshöjning:

Övningsaktivitet 2 i Totalförsvarsövning 2020 genomfördes som en tvådagarsövning vid fyra tillfällen med samtliga kommuner i länet och regionala aktörer. Ungefär 250 personer deltog. Som tillägg till det nationella övningsunderlaget valde Länsstyrelsen att väva in jämställdhet och barnperspektiv. Länsstyrelsen utvecklade också underlaget för att göra det mer kommunikativt tillgängligt, men också för att ge ökad kunskap om lägesbild och regional samverkan.

Under våren 2019 publicerade Länsstyrelsen i Kalmar län en broschyr ”En introduktion till totalförsvar – för dig som undrar vad det är och varför det behövs”. Broschyren har spridits digitalt samt trycks upp i 1 500 exemplar som distribuerats till samtliga aktörer i Krissamverkan Kalmar län (myndigheter, kommuner, regionen och frivilligorganisationer) att använda för internt bruk.

Som en del i arbetet med projektet Säkra kommunikationer (SKOM) har Länsstyrelsen besökt regionen och nästan alla kommuner. Under mötet har säkerhetssamordnare, kommunchef, förvaltningschefer såväl som politiska representanter (oftast i form av kommunstyrelsens ordförande) deltagit. Vid mötet med regionen deltog motsvarande funktioner. Mötet användes för att informera aktörerna om projektet, men även för att ge en introduktion till arbetet med totalförsvar, Totalförsvarsövning 2020 samt säkerhetsskydd.

Säkerhetsskydd:

Länsstyrelsen har under året genomfört den avslutande delen i Säkerhetsskyddscheferkursen tillsammans med MSB, Försvarshögskolan och Säkerhetspolisen (del 1 genomfördes under två dagar i september 2018). Kursen riktade sig till kommunerna och har bidragit till att öka deras kompetens om säkerhetsskydd. Vidare har Länsstyrelsen arrangerat en utbildningsdag för kommunerna om säkerhetsskyddsanalys under 2019 där vi enades om en gemensam mall och miniminivå för arbetet.

Krigsorganisation och krigsplacering:

Under hösten stödde Länsstyrelsen kommunerna med att genomföra disponibilitetskontroll av sin personal. Nästa steg i processen blir tre utbildningsfällen för samtliga kommuner i krigsplacering och krigsorganisation i januari 2020. Vidare genomförde länsstyrelserna inom Södra Militärregionen (MRS) tillsammans med Socialstyrelsen en utbildningsdag om krigsorganisation och krigsplacering för regionerna i oktober 2019.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen har gett kommunerna och regionen stöd enligt överenskommelsen och bedömer att kunskapsnivån inom civilt försvar har ökat i länet. Förståelsen för uppdragen finns, men Länsstyrelsen bedömer att resursläget hos kommunerna är begränsade och behöver utvecklas för att hålla samma tempo som på regional och nationell nivå.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Uppdrag 3.5 Prioriterade områden i arbetet med civilt försvar

3.5. Länsstyrelserna ska i arbetet med civilt försvar särskilt prioritera följande områden:

planering för stöd till Försvarsmakten under höjd beredskap avseende försörjning av kritiska förnödenheter, egendom och tjänster,

stärkta arbetsformer, inklusive utrustning och tekniska system, för samverkan som möter de höga krav på sekretess och robusthet som ställs vid höjd beredskap,

planering för att kunna verka från alternativ och/eller skyddad ledningsplats, och

ett utvecklat samarbete med näringslivet.

Vidtagna åtgärder och uppnådda resultat ska redovisas som en del av redovisningen enligt regeringens beslut den 10 december 2015 om planeringsanvisningar för det civila försvaret (Ju2015/09669/SSK).

Länsstyrelsen bedriver ett aktivt arbete med att bygga upp totalförsvaret.

Beredskapsförmågan är i hög grad beroende av kommunernas arbete med civilt försvar.

Länsstyrelsens verksamhet handlar därför till stor del om att ha en god relation och ge stöd till kommuner och regioner i uppbyggnaden av en civil försvarsförmåga.

Länsstyrelsen har under året fortsatt att utveckla samverkan med Södra Militärregionen och haft löpande dialog på handläggare- och chefsnivå. Arbetet utgår från det som är överenskommet i Högre regional grundsyn. Länsstyrelsen har fört dialog med Södra Militärregionen om vilken information de behöver till Försvarsmaktens Militärgeografiska verk. Länsstyrelsen har begärt in information från kommunerna och andra regionala aktörer angående vattenförsörjning och ledningsplatser. Information som Försvarsmakten hemställt om exempelvis drivmedel och livsmedel har vi hänvisat vidare till sektorsmyndigheter.

Länsstyrelsen har även bidragit som motspel till MRS i Försvarsmaktens ledningsövning.

Planering och genomförandet av Totalförsvarsövning 2020 har varit en gemensam fråga för Försvarsmakten och Länsstyrelsen för att skapa en kunskapsplattform i länet. Länsstyrelsen har varit drivande i det nationella utvecklingsarbetet med övningsmoment 2 och haft ett nära samarbete med MRS kring upplägget och genomförande i länet.

Länsstyrelsen har deltagit i länsstyrelsegemensamt arbete med att ta fram en stabsstruktur för krigsorganisation och upprättande av lägesbilder under höjd beredskap. Länsstyrelserna har även genom en gemensam arbetsgrupp arbetat med rutiner kring uttag och förfogande under höjd beredskap. Det har bestått i stöd till ett försvarsmaktsdrivet projekt, dialog med Riksbanken och Riksgälden kring rutiner, och framtagande av beslutsmallar för länsstyrelserna.

En viktig del i att stärka arbetsformerna för samverkan och att kunna hantera sekretess har varit att internt öka medvetenheten och kunskapsnivån om civilt försvar, informationssäkerhet, säkerhetsskydd och signalskydd. Nyckelpersoner från Länsstyrelsen har deltagit i Totalförsvarsövnings övningsaktivitet 2, vilket har gett en gemensam grund att utgå ifrån i planeringen. Kommande år är tanken att utöka delaktigheten hos fler enheter i arbetet med civilt försvar och krisberedskap där kartläggning av samhällsviktig verksamhet är en central del.

Internt har Länsstyrelsen utvecklat arbetet med säkerhetsskydd, informationssäkerhet och säkerhetssamordning. En struktur för hantering och förankring av interna säkerhetsfrågor är nu etablerad. Vi har genomfört olika utbildningar och informationsinsatser för medarbetare och chefer inom säkerhetsskydd och informationssäkerhet. Under året har Länsstyrelsen arbetat med att revidera rutiner för att hantera handlingar med sekretess och säkerhetsskyddklassificerade uppgifter. Länsstyrelsen har även deltagit aktivt i det länsstyrelsegemensamma arbetet inom informationssäkerhet, exempelvis som testpilot för modell om informationsklassning.

Länsstyrelsen har tillsammans med MSB tagit fram ett åtgärdsförslag för modernisering av den skyddade ledningsplatsen. Åtgärden planeras att genomföras 2020. I samband med moderniseringen har Länsstyrelsen planerat för att kunna verka på alternativ ledningsplats.

Länsstyrelsen genomförde ett strategiskt samtal 2018 med representanter från näringslivet, vilket gav en grov inriktning på hur samverkan med näringslivet skulle kunna utvecklas i länet. Under året har Länsstyrelsen kommit fram till det behöver samordnas med arbetet att kartlägga samhällsviktig verksamhet. Länsstyrelsen kommer därför att ändra om sammansättningen av nätverket och utgå från ett urval av representanter för privat samhällsviktig verksamhet. En ökad tydlighet kring ansvarsfördelning, mandat och roller är önskvärt för att kunna genomföra en effektiv planering tillsammans med näringslivet. De åtgärder som näringslivsutredningen föreslår når inte hela vägen fram där.

Länsstyrelsens roll som geografiskt områdesansvarig myndighet i totalförsvaret i förhållande till centrala myndigheter bör förtydligas. Det utökade ansvaret som exempelvis Trafikverket fått av regeringen är ett gott exempel på en åtgärd som gynnar även Länsstyrelsens planering.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen bedömer att arbetet med civilt försvar numera är en integrerad del av ordinarie samverkan inom Krissamverkan Kalmar län. Länsstyrelsen har kontinuerlig och nära dialog med MRS på både chefs- och handläggarnivå inom flera områden. Kunskapsnivån inom säkerhetsskydd, signalskydd och informationssäkerhet har ökat både på Länsstyrelsen och hos länets aktörer. Under året har vi även tagit steg framåt för att modernisera Länsstyrelsens skyddade ledningsplats. Samverkan med näringslivet är en komplex fråga och som utgå från arbetet med samhällsviktig verksamhet. För att få fart i frågan krävs nationellt stöd som ger förutsättningar för konkreta aktiviteter på regional/lokal nivå.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Kulturdepartementet

46

Återrapporteringskrav 1.5 Kulturmiljöarbetet och kulturmiljömålen

1.5 Länsstyrelserna ska redovisa hur kulturmiljöarbetet och arbetet för att uppnå de nationella kulturmiljömålen (prop. 2012/13:96, bet. 2012/13:KrU9, rskr. 2012/13:273) har genomförts och utvecklats.

Under året har medvetenheten om att integrera kulturmiljöfrågor i sitt arbete ökat inom flera av Länsstyrelsens verksamheter. Flera tvärssektoriella projekt har genomförts under året och fler verksamheter efterfrågar mer kunskap om länets kulturmiljöer. Detta behov är viktigt att tillmötesgå, men det är svårt av resursskäl att alltid tillmötesgå detta.

Det här fleråriga regleringsbrevsuppdraget har sannolikt bidragit till ökad kunskap i andra verksamhetsområden om deras ansvar i kulturmiljöarbetet.

Genom landsbygdsprogrammet har så kallade byvandringar, kurser om historiska kartor, trädgårdsgårdsbygge och enskild rådgivning kring till exempel det biologiska kulturarvet blivit verklighet. Dessa aktiviteter ger ökad kunskap till brukare och bidrar därmed ökad delaktighet och gör det lättare för den enskilde att ta ansvar för miljöerna. Det här arbetet strävar mot nationella kulturmiljömålen 1 till 3.

Även i den regionala utvecklingsstrategin (RUS) finns det mål att göra natur- och kulturmiljöer tillgängliga. Ett konkret exempel är skyltar om historiken kring Holms yachtvarv i Gamleby, vilket är lika med det nationella kulturmiljömålet 3.

När det gäller kulturmiljöer i naturskyddade miljöer eller företeelser, som till exempel en allé, finns det på Länsstyrelsen ett utvecklat tvärssektoriellt samarbete för tillstånd och dispenser, liksom för de många vårdade och skyddade naturmiljöer som i sin helhet är eller innehåller kulturmiljöer. Det kan vara extra röjningar vid fornlämningar eller hamling av träd. Informationsskyltar för miljöerna tas som regel fram tvärssektoriellt. När det gäller värdefulla byggnader inom reservat finns antikvarisk expertis med. Med de här gemensamma insatserna hävdas det biologiska kulturarvet samtidigt som det genom informationsinsatser blir synliggjort och höjer kunskapen hos besökarna om områdenas värden och innehåll. Det här arbetet strävar mot de nationella kulturmiljömålen 1, 3 och 4.

Länsstyrelsen har finansierat en inventerare som har inventerat kulturmiljövården och värderat dammar och kraftverk i vissa av länets vattendrag. Inventeringen är nu klar och fungerar både som ett planeringsunderlag inför eventuella utrivningar och som ett kunskapshöjande material för ägare och en intresserad allmänhet. Inför beslut om åtgärder i vattendrag remitteras ärenden internt. Syftet är att se hur kulturmiljöerna på bästa sätt kan samverka med att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. I Miljöfondens pilotprojekt för Alsterån, som påbörjades 2019, har även kulturmiljövårdena belysts. Som en del i projektet har de tvärssektoriella frågorna värderats och analyserats. Syftet är att hitta åtgärder som tar största möjliga hänsyn till alla värden på platsen. Insatserna och det arbete som bedrivs ger positiva effekter för kulturmiljön genom att hänsyn tas, kulturvården sparas och att

kunskapsnivån höjs hos alla inblandade inför kommande åtgärder och prövningar. Arbetet enligt ovan uppfyller de nationella kulturmiljömålen 1, 3 och 4.

Länsstyrelsen har i egenskap Vattenmyndighet för södra Östersjön jobbat med en helhetssyn i sitt åtgärdsarbete. Det visar sig i dagsläget genom arbetet med kraftigt modifierade vatten (KMV) att riksintressen och byggnadsminnen kan vara grund för KMV och så kallade mindre stränga krav. Detta är utifrån 2019 års statusklassning. Även i uppdraget om samordning av Översvänningsdirektivet beaktas olika kulturmiljöer när riskkartor tas fram. Kulturmiljöns betydelse blir därmed mer tydlig inom vattenförvaltningen, vilket får till effekt att den blir en naturlig och integrerad del i arbetet. På detta sätt kommer kulturmiljö tidigare in i processerna och det finns bättre verktyg för hur den ska beaktas. Arbetet enligt ovan uppfyller de nationella kulturmiljömålen 1, 3 och 4.

Vid samråd när det gäller Miljöbalken, till exempel täkter, vindkraft eller lantbruk finns det rutiner för intern samverkan, där kulturmiljöfrågorna lyfts in i processen. Det gäller även remisser från Bergsstaten och när det gäller miljöfarlig verksamhet. Effekten av detta är att risken för att kulturmiljöfrågan tappas bort eller uppmärksammas för sent minskar. Arbetet enligt ovan uppfyller de nationella kulturmiljömålet 4.

I samarbetet när det gäller detalj- och översiktsplaner samt infrastruktursatsningar finns utarbetade kanaler för intern dialog innan svar lämnas till annan myndighet eller kommun. Det gäller även för arbetet med ny havsplan, där effekten på marina kulturmiljöer tidigt fått konsekvensbedömas mot andra intressen. Länsarkitekten har deltagit i referensgruppsarbetet tillsammans med Boverket och Riksantikvarieämbetet, med att ta fram en Plan- och bygglagsutbildning. Utbildningen startade 2020 med kommunerna som målgrupp. Genom en aktiv dialog över sektorsgränserna så har tvärssektoriella yttranden och beslut lämnat Länsstyrelsen. Kunskapen och efterfrågan på ”kulturmiljökunskap” har därmed ökat hos kommunerna. Det här uppdraget går fram för allt mot de nationella kulturmiljömålen 1 och 4.

Vid en så kallad länsplandag under våren genomförde flera olika verksamhetsområden inom Länsstyrelsen ett gemensamt seminarium. Temat för seminariet var tillgänglighetsfrågor i ett kommunalt planeringsperspektiv. Under dagen fick deltagarna en gedigen genomgång i bygglagstiftningens tillgänglighetskrav, från översiktsplan till färdig byggnad, samt vad som gäller krav på tillgänglighet vid ändringar av befintliga byggnader. Effekten blev en ökad kunskap hos både de inbjudna (tjänstepersoner och politiker) samt hos oss själva om vilka utmaningar det kan innebära att inte ha full tillgång till fysiska miljöer och hur Länsstyrelsen kan medverka till förbättrad tillgänglighet utan att behöva göra för stora ingrepp i oersättliga kulturmiljöer. Arbetet enligt ovan uppfyller de nationella kulturmiljömålen 1, 2, 3 och 4.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen arbetar mot de nationella kulturmiljömålen dels utifrån de uppdrag de skilda verksamheterna har, dels genom egna initiativ till diverse utvecklande projekt. Framgångsfaktorer är ett gott tvärssektoriellt arbete och resurser som motsvarar efterfrågan på kulturmiljökompetens inom Länsstyrelsen och hos verksamhetsutövare och kommunerna.

Resultatet är gott utifrån förutsättningarna, men för ett utmärkt resultat krävs fler med kulturmiljökompetens både inom Länsstyrelsen och i de kommunala verksamheterna samt hos verksamhetsutövare och exploatörer.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

48

Återrapporteringskrav 1.7 Sveriges rättsliga åtaganden om mänskliga rättigheter

1.7 Länsstyrelserna ska redovisa resultatet av hur Sveriges rättsliga åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62) och icke-diskriminering belysts, analyserats och beaktas i den egna verksamheten i enlighet med 5 § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion. Länsstyrelserna ska redovisa samarbetet med andra berörda myndigheter och de åtgärder som har vidtagits för att stödja kommunernas arbete med ovanstående frågor. De åtgärder som har vidtagits för att samordna och utveckla länsstyrelsernas arbete för mänskliga rättigheter ska redovisas särskilt av respektive länsstyrelse.

Länsstyrelsen har genomfört stödjande insatser gentemot kommuner genom besök där enheten för social hållbarhet haft strategiska samtal kring hur frågor om hur mänskliga rättigheter påverkar varandra och vilka utmaningar som finns. Länsstyrelsen har bjudit in kommunledningar för strategiska samtal med specifikt fokus på hbtq-frågor vilket resulterat i beslut om tre länsgemensamma utmaningar, ”systematik, kompetensutveckling och styrning”. Dessa är vägledande i kommunernas arbete med handlingsplaner för att förbättra villkor för hbtq-personer i länet. Som ett stöd för detta arbete samordnar Länsstyrelsen ett nätverk för samordnare inom folkhälsa och HR. Länsstyrelsen har genomfört kompetenshöjande insatser som till exempel genusmedveten kommunikation för länets kommunikatörer, om transpersoners utsatthet, om genusmart och normutmanande föräldraskap. Detta har lett till ökad medvetenhet och fördjupad kompetens då allt jämställdhetsarbete sker med ett intersektionellt perspektiv.

Se även avsnitt 28 och 39.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen har under året ökat stödet till kommunerna genom bland annat besök och andra riktade insatser och avser framöver fortsätta detta arbete samt följa upp de identifierade länsgemensamma utmaningarna.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Miljö- och energidepartementet

49

Återrapporteringskrav 1.8 Efterbehandling av förorenade områden

1.8. Länsstyrelserna ska redovisa hur de har arbetat med förorenade områden som är lämpliga att sanera för byggande av bostäder i enlighet med förordningen (2004:100) om avhjälpande av föroreningsskador och statligt stöd för sådant avhjälpande. Av redovisningen ska särskilt framgå hur länsstyrelserna har informerat kommunerna och andra aktörer om möjligheterna till bidrag, hur de har gett stöd till kommunerna samt en uppskattning av när områden är aktuella för bidrag. Arbetet finansieras delvis från anslaget 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Under 2019 har Länsstyrelsen fortsatt att aktivt informera om bidraget och arbeta utifrån framtagen strategi för bidraget för sanering i samband med bostadsbyggande. Strategin gäller under 2019 och togs fram av Länsstyrelsen för att beskriva de aktiviteter som är tänkta att utföras under 2019. Strategin är framtagen utifrån kommunernas önskemål och behov. Målet är att fler ansökningar ska komma in för att sanera förorenade områden i länet och samtidigt bidra till ett ökat bostadsbyggande.

Under året har en sanering av ett förorenat område pågått i länet. Det är Fredriksskans i Kalmar kommun som beviljats för att sanera ett område för bostadsbyggande (beslut Naturvårdsverket 12 april 2018, beslut Länsstyrelsen 4 maj 2018).

Länsstyrelsen har fortsatt att informera kommunerna och fört en dialog om bidraget och aktuella objekt genom kommunbesök. Oskarshamns kommun besöktes den 28 mars, Hultsfred och Vimmerby kommun den 5 april och Kalmar kommun den 18 oktober. På dessa kommunbesök gav Länsstyrelsen information om bidraget, svarade på frågor samt hänvisade till de nationella vägledningsmaterial som finns om bidraget.

Länsstyrelsen har även den 5 december informerat om bidraget för styrelsen i Kommunförbundet Kalmar län, som består av alla länets kommunstyrelseordförande med undantag av en kommun där det är en ledamot i kommunstyrelsen. Innan mötet skickades en tjänsteskrivelse med kort information inför mötet, dnr. 575-9445-19.

Borgholms kommun besökte Länsstyrelsen den 12 september för att diskutera objektet Yttre hamnen som är tänkt för bidraget.

Det sker en dialog internt på Länsstyrelsen om bidraget för att involvera flera enheter som kan informera om bidraget på sina möten med kommuner och verksamhetsutövare.

Informationsutskick om bidraget till kommunerna har även skett två gånger under året (19 augusti och 6 december) i form av EBH-nytt (nyheter inom området efterbehandling), vilket är ett nyhetsbrev om förorenade områden som Länsstyrelsen tar fram. I nyhetsbrevet uppmanas kommunerna att bolla frågor med EBH-gruppen på Länsstyrelsen under tiden som de tar fram sina ansökningar, så att de får hjälp med att göra rätt.

Länsstyrelsen har genom enkätsvar identifierat ett antal förorenade områden lämpliga att sanera för byggande av bostäder och uppskattat att de tidigast kan bli aktuella för bidraget under 2020: Trädgårdsmästaren och Herrstorpet i Hulfsfreds kommun, kvarteret vid Fyrklövern i Emmaboda kommun, Karlbergs Bilaffär i Vimmerby kommun, nya Verkstaden ”Brända Tomten” samt området vid Tombstone i Högsby kommun, Forellen i Kalmar kommun, Arvid Johanssons sågverk och Gökalunds Handelsträdgård i Torsås kommun.

Länsstyrelsen har inte fått in några ansökningar under 2019, men inte heller några indikationer på att områdena inte längre är aktuella för bidraget.

Kommunerna har angett att ytterligare åtta områden möjligtvis kan bli aktuella, men Länsstyrelsen har trots förfrågning inte kunnat få fram en tidsuppskattning av kommunerna. Områden som kan bli aktuella är: Kv. Laxen i Oskarshamns kommun, Olssons hytta i Nybro kommun, Yttre hamnen i Borgholms kommun, Bergkvara hamn i Torsås kommun, Kushagsslätten/Mudden i Mönsterås kommun, Brädholmen i Oskarshamns kommun ”Matrosen” Mörbylånghamn i Mörbylånghamn kommun samt Rosenfors industriområde i Borgholms kommun.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen kommer att fortsätta dialogen och samverka med berörda aktörer för att både de i närtid aktuella områdena och de som möjligtvis kan bli aktuella för bidraget kan komma vidare i arbetet med ansökningarna.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

51

Återrapporteringskrav 1.10 Samordning och ledning avseende naturvård, biologisk mångfald, friluftsliv m.m.

1.10. Länsstyrelserna ska redovisa de åtgärder som har vidtagits för att samordna och leda det regionala arbetet avseende naturvård, biologisk mångfald, friluftsliv, åtgärdsprogram för hotade arter, artbevarande, tätortsnära natur, lokala naturvårdsprojekt samt vilt- och rovdjursförvaltning. Redovisningen ska omfatta hur länsstyrelserna, i syfte att minska ärendebalanserna, har arbetat med att slutföra ärenden om naturreservat. Arbetet finansieras delvis av medel från anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur, anslaget 1:14 Skydd av värdefull natur och anslaget 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Naturvård

Nedan följer en sammanfattning och exempel på naturvårdande åtgärder som Länsstyrelsen Kalmar genomfört under 2019. Arbetet med förvaltning av skyddade områden redovisas endast i särskild ordning till naturvårdsverket.

Friluftsliv

En stor del av länsstyrelsernas breda verksamhet påverkar arbetet med friluftsliv direkt eller indirekt. Länsstyrelsen Kalmar län har en samordnare för friluftslivsarbetet och fokus för

2019 års insatser har varit att bibehålla en god dialog med länets aktörer, stimulera till en hållbar besöksnäring med friluftslivet som bas och att lyfta allemansrättsliga frågor.

EU-projektet SB WELL (Wellbeing Tourism in the South Baltic Region – Guidelines for Good Practices & Promotion) berör flera av de nationella friluftslivsmålen. Projektet som är treårigt sker i samarbete med bland annat Linnéuniversitetet och fyra andra Östersjöländer och syftar till att utveckla besöksnäringen kopplat till välmående i ett rikt natur- och kulturlandskap. Samarbetet med Region Kalmar län har fortsatt med bland annat workshop för hållbar besöksnäring för länets kommuner med fokus på allemansrätten och dialog om utveckling av länets cykel-, paddel- och vandringsleder.

Tillsammans med Region Kalmar läns folkhälsosamordnare har en satsning på att få fler unga i rörelse genomförts med ett par träffar under året. Länsstyrelsen har bland annat lyft betydelsen av tätortsnära natur och hur viktig den är för vardagsfriluftslivet, inte minst för unga. Samarbetet med Regionen har bidragit till att nå skolans intresseområde på ett bra sätt.

Inom ramen för den regionala skogsstrategin för Småland har smålandslänen gemensamt gjort en satsning på att lyfta allemansrätten. Genom extra medel från Sveriges nationella skogsprogram har de tre smålandslänen samverkat och anordnat utbildningsdagar i respektive län. Fokus har legat på grundläggande och fördjupad kunskap om allemansrätten, utmaningar och möjligheter kopplat till allemansrätten, äganderätt, naturturism och intressekonflikter. Träffarna har lockat deltagare brett från olika intresseområden och diskussionerna har varit konstruktiva och betydelsefulla.

Detaljerad redovisning av årets insatser för genomförandet av friluftslivspolitiken sker till Naturvårdsverket.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Arbetet med åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP) utförs på uppdrag av Naturvårdsverket, och Havs- och vattenmyndigheten. Många program berör Kalmar län och Länsstyrelsen har nationellt ansvar för framtagande och genomförande av 17 av dem. Programmen för fönstervingespinnare, korthalsad majbagge, spansk fluga, vädntärfjäril, svampar i kalkrika, ädellövbärande fodermarker, större ekbock, läderbagge, storviol, ängshök, långhorningar i hassel och klen ek, långbensgroda, stäppfingersvamp, alvarlarvmördare och skärrande gräshoppa är fastställda av Naturvårdsverket. De akvatiska programmen som Länsstyrelsen samordnar, det vill säga sällsynta kransalger längs med kusten samt vimma och id, förväntas fastställas av Havs- och vattenmyndigheten under 2020.

I Kalmar län finns flest arter med åtgärdsprogram i hela landet. Resurserna är knappa och anslagen täcker inte ens tio procent av det arbete som länet berörs av enligt de fastställda programmen. Trots det nationella arbete med prioritering av arterna som pågår, har vi långt ifrån de resurser som krävs för att klara Sveriges mest hotade arter.

Två av landets mest hotade dagfjärilar; veronikanätfjäril och kronärtsblåvinge, fanns till och med 2018 i länet. Vid eftersök i juni 2019 kunde veronikanätfjäril inte hittas någonstans i Sverige, varken i Västmanland eller hos oss. Torkan 2018 kan ha varit dödsstöten för arten, som missgynnats länge av landskapsförändringar i form av igenväxning av inlandets odlingslandskap. Kronärtsblåvinge har idag sin enda förekomst i Norden i norra länet. Bara

på en plats fanns fjärilen kvar och där sågs bara fyra individer. Trots omfattande åtgärder ser framtiden för dessa dagfjärilsarter således mycket dystert ut.

Arbetet med ängshöken har även i år gett ett positivt resultat. Genom att hägna in oskördade rutor kring bon i åkermark förhindras predation och många ungar blir flygga. År 2019 var det 17 kända boplatser i åkermark, från vilka det blev 18 flygga ungar. Totalt observerades 29 flygga ungar på Öland.

En väl fungerande dialog är central i arbetet med hotade arter. Det är viktigt att skapa förståelse för varför Länsstyrelsen arbetar med artbevarande och att till exempel förklara att en art kan ha stor betydelse för ett helt ekosystem och därmed för ekosystemtjänsterna. I ÅGP-arbetet sker en löpande dialog på många olika nivåer. På lokal nivå handlar det främst om en dialog med markägare, brukare, intresseföreningar, företag och kommuner och inom Länsstyrelsen för att samordna alla de åtgärder som ska genomföras. På regional nivå förs dialogen främst med andra aktörer som till exempel Skogsstyrelsen, skogsbolag, Trafikverket och kraftledningsbolag, men även andra som Linnéuniversitetet och Nordens Ark. En dialog på statlig nivå är också avgörande och skulle behöva utvecklas mer. Här handlar det främst om andra länsstyrelser, men även Artdatabanken och de centrala verken som Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Havs- och Vattenmyndigheten och Trafikverket.

I januari genomfördes en workshop i Stockholm om vimma och id. I oktober samordnade och genomförde Länsstyrelsen en workshop i Göteborg, med erfarenhetsutbyte kring restaurering av ålgräs (dokument i mappen ordning&reda).

Detaljerad redovisning av årets insatser för åtgärdsprogram för hotade arter sker till Naturvårdsverket samt Havs- och vattenmyndigheten i februari.

Lokala naturvårdsprojekt

För den lokala naturvårdssatsningen (LONA) har 2019 varit ett mycket speciellt år. På grund av budgetneddragningar pausades både traditionella LONA och den nya våtmarkssatsningen. I Kalmar län valde vi att inte avsluta några ärenden utan lät alla ansökningar ligga vilande i väntan på eventuell ändring. När väl budgeten ändrades under året och medel tillsattes till våtmarksansökningarna kunde handläggningen påbörjas igen. Alla inkomna ansökningar var inte relevanta och under hösten kunde medel omfördelas från våtmarksprojekt till att kunna bevilja alla relevanta projekt inom traditionella LONA. Årets hantering av projekten har på grund av ovissheten och de löpande förändringarna varit påfrestande både för Länsstyrelsen och kommunerna, men vid årets slut har utfallet ändå blivit bra.

Sju av länets tolv kommuner har under 2019 haft pågående projekt inom traditionella LONA och för våtmarks-LONA har sju kommuner drivit våtmarksprojekt. Under året beviljades åtta projekt med sammanlagt 1 779 000 kronor i bidrag för traditionella LONA och sju projekt med sammanlagt 7 241 000 kronor i bidrag för våtmarks-LONA.

För att stimulera och hjälpa länets kommuner och ideella föreningar att söka LONA-bidrag har Länsstyrelsen två handläggare som tar emot frågor och informerar kommunens kontaktpersoner och ideella föreningar löpande under året. För att förenkla för de sökande sker ett samarbete mellan handläggningen av de olika våtmarksbidragen inom LONA, LOVA och landsbygdsprogrammet och en intern våtmarksgrupp finns etablerad.

Inför bidragsåret 2020 har det under 2019 kommit in elva nya ansökningar på totalt 4 405 000 kronor inom traditionella LONA och nio inom våtmarks-LONA på totalt 9 693 100 kronor. För ytterligare information se Naturvårdsverkets databas för LONA-bidragen: <http://lona.naturvardsverket.se>.

Områdesskydd

Kalmar län berörs inte i samma utsträckning som övriga län när det gäller hur länsstyrelserna arbetat med att slutföra ärenden om naturreservat i syfte att minska ärendebalanserna. Länet saknar i princip ”ryggsäck”, det vill säga sedan länge inköpta eller intrångsersatta fastigheter där reservatsbeslut inte är klara. Tvärtom behöver Kalmar län nå uppgörelser inom fler objekt innan vi i större omfattning kan slutföra ärenden om naturreservat. Under 2019 har det därför varit fortsatt prioriterat att nå fler överenskommelser om intrångsersättning eller köp för att kunna komma till beslut om naturreservat, snarare än att minska ärendebalanser.

Under 2019 har arbetet med att teckna naturvårdsavtal och bilda naturreservat, vilket omfattar inventering, avgränsning, markägarförankring samt upprättande av beslut och skötselplan bedrivits i 15 områden. Vid detta arbete har överenskommelser om intrångsersättning och köp träffats för 430 hektar till en kostnad av 21 622 000 kronor. Av denna areal är 177 hektar produktiv skogsmark.

Under 2019 har 31 ha formellt skyddats genom fyra naturvårdsavtal och en utvidgning av ett naturreservat.

Naturvårdsavtalen är belägna i en värdefull del av kust-ekskogen söder om Borgholm. Området innehåller miljöer som ädellövskog, hasselbestånd, betesmark, strandängar och rikkärr. En artrik flora och fauna med ett flertal rödlistade arter främst bland insekter, svampar och kärlväxter förekommer. Utvidgningen av naturreservatet Emsfors-Karlshammar består av en tallskog som brann under torkan 2016 och som därför snabbt utvecklade höga naturvärden.

I Kalmar län är 12 870 ha produktiv skogsmark formellt skyddad vilket motsvarar 1,8 procent av länets produktiva skogsmarksareal.

Vid 2019 års slut finns i länet två nationalparker, 208 naturreservat (inklusive naturvårdsområden) varav nio är kommunala och 119 fågel- och sälskyddsområden, varav fyra områden har till syfte att skydda säl, samt 212 naturminnen. Totalt omfattas 65 359 ha i länet av ovan nämnda områdesskydd.

Marint områdesskydd

Under 2019 har regeringens satsning på havsmiljön möjliggjort att vi kunnat utreda och remittera ett förslag till naturreservat omfattandes 10 000 ha utanför Ölands södra udde med mycket höga naturvärden, opåverkade och skyddsvärda naturtyper och arter.

Med SÅP-medel har det marina kunskapsunderlaget i länet klart förbättrats. Arbetet ingår i Länsstyrelsens marina arbete med mål- och kunskapsuppbyggnad för att förbättra förvaltningen av kust och hav utifrån en adaptiv förvaltningsmetodik med utgångspunkt i Natura 2000, Grön infrastruktur, Oskar och Helcoms terminologi och klassificering.

Länsstyrelsen har tillsammans med länets kustkommuner låtit inventera 15 000 ha kustvatten och grunda vikar. I projektet fungerar Länsstyrelsen som samordnare och hanterar medel och expertkunskaper och kommunerna får ett viktigt underlag till sitt planarbete.

En satsning har också gjorts för att öka friluftslivet och den allmänna kunskapen om marina naturvärden genom att anlägga snorkelleder som ska vara tillgängliga under sommarmånaderna. En film har tagits fram om grunda vikar som bland annat visas på Naturum.

Projekten knyter an till olika delar av Länsstyrelsens uppdrag så som att förstärka och öka skydd av marin miljö, öka kunskapsunderlag i marina områden, grön infrastruktur i marin miljö och friluftslivsuppdraget. Länsstyrelsen Kalmar län har även deltagit i det länsövergripande samarbetet om regionala handlingsplaner för marint områdesskydd, som Havs- och vattenmyndigheten samordnar.

Detaljerad redovisning av årets insatser för marint områdesskydd sker till Havs- och Vattenmyndigheten och Naturvårdsverket.

Natura 2000

Under 2019 har Länsstyrelsen fokuserat på att utveckla rutiner för att löpande kunna uppdatera de bevarandeplaner som beskriver varje Natura 2000-område och deras värden, hotbild och nödvändiga bevarandeåtgärder med mera. Fokus har fortsatt legat på de arealmässigt stora vattendragsobjekten, där bedömningen är att vi behöver utveckla ett annat arbetssätt som bättre klarar att hantera områdenas komplexitet och mångfacetterade hotsituation. I det nationella Grip on LIFE IP-projektet handlar ett av Länsstyrelsens åtaganden just om en sådan metodutveckling av arbetet med bevarandeplaner för vattenobjekt. Avsikten är alltså att projektet ska leda till att vi får utvecklade verktyg att jobba med som på lång sikt styr mot att nå målen med Natura 2000-nätverket. Ett förslag till modell ska finnas framme genom projektet i slutet av 2020.

Under 2019 har arbetet fortsatt med bildande av fler naturreservat av viktiga limniska värdekärnor inom två Natura 2000-områden. Detta är nödvändiga bevarandeåtgärder kopplat till dessa naturavattenmiljöer.

I länet finns nu 31 särskilda skyddsområden (SPA) enligt fågeldirektivet (60 700 ha) och 171 områden av gemenskapsintresse (SAC) enligt art- och habitatdirektivet (91 100 ha) som fastställts av regeringen. Då de flesta områden är överlappande ger det en totalareal på 91 500 ha inom Natura 2000-nätverket. I länets ansvarsdel av svensk ekonomisk zon, det vill säga på internationellt vatten, ligger dessutom Hoburgs bank och Midsjöbankarna med en totalareal av 1 051 000 ha. Området är utpekad enligt såväl fågeldirektivet som art- och habitatdirektivet med Länsstyrelsen Kalmar län som ansvarig tillsammans med Länsstyrelsen Gotlands län. Norra Midsjöbanken som ingår i området har Länsstyrelsen Kalmar föreslagit som Helcom MPA samt att hela området ska regleras med avseende på fiske.

Grön infrastruktur

Länsstyrelserna i samarbete med kommunerna har tagit fram underlag för en regional handlingsplan för grön infrastruktur och har inlett ett samarbete med berörda

landscapsaktörer. Länsstyrelsen har ännu inte en fastställd handlingsplan, eftersom denna behöver fortsatt extern samverkan. Detta arbete fortgår löpande och kräver insatser under kommande år.

Underlaget utgör dock redan en väsentlig del i de fortsatta strategiska prioriteringarna av naturvårdsarbetet i stort, och för flertalet insatsområden som områdesskydd och åtgärdsprogram för hotade arter. I Länsstyrelsens samrådsroll i den kommunala planeringen har grön infrastruktur och ekosystemtjänster lyfts inför kommande ÖP-arbete.

(Redovisning av uppdrag 18 i regleringsbrev 2019, Grön infrastruktur har redovisats särskilt till Lst Västerbotten i sept 2019, 511-7005-2019. Här redovisas ytterligare exempel på insatsområden med koppling till arbetet med grön infrastruktur.) VERIFIKAT 51-11

Resultatbedömning

Länsstyrelsen i Kalmar län har inom naturvårdsområdet utfört uppdragen från regeringen och centrala verk, vilket samtidigt bidragit till arbetet med Agenda 2030 och miljömålen. Det är dock en fortsatt negativ utveckling för arters och naturtypers bevarandestatus. Pågående markanvändning utgör alltså ett hot mot den biologiska mångfalden med jord- och skogsbruk som är alltför intensivt eller motsatsen när jordbruksmarken i skogsbygd istället växer igen. Många arter är också hotade till följd av den omfattade dikningen och vi välkomnar regeringens våtmarkssatsning där naturmiljöer återskapas samtidigt som kolet blir kvar i marken. För havsmiljön ser vi övergödning och tråkning som de stora hoten och även här kan vi med hjälp av riktade medel arbeta för en förbättring.

Länsstyrelsen Kalmar län ser att våra tilldelade medel och uppdrag gör stor skillnad med ett rikare friluftsliv och lyckade åtgärder för att bevara ge bättre förutsättningar många arter och naturmiljöer. Det är dock uppenbart att resurserna inte är tillräckliga för att vända den negativa trenden för den biologiska mångfalden och skapa resiliens för ett förändrat klimat.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

52

Återrapporteringskrav 1.11 Åtgärder mot övergödning

1.11. De länsstyrelser som får bidrag från Havs- och vattenmyndigheten för arbete med åtgärdssamordning ska underlätta och aktivt stödja kommuner och lokala aktörer vid vidtagande av åtgärder i relevanta avrinningsområden så att förutsättningarna för det lokala åtgärdsarbetet förbättras. De länsstyrelser som är vattenmyndigheter ska uppdatera geografiska dataunderlag, inklusive erosionskartor, och öka tillgängligheten till dessa underlag för kommuner och lokala aktörer. Berörda länsstyrelser ska redovisa hur detta arbete har bedrivits. Arbetet finansieras delvis av medel från anslaget 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Länsstyrelsen har under 2019 inte fått något bidrag från Havs- och vattenmyndigheten för arbete med åtgärdssamordning.

De länsstyrelser som är vattenmyndigheter har tillsammans genomfört uppdraget att uppdatera och tillgängliggöra geografiska dataunderlag för åtgärder mot övergödning i samverkan, i projektform. Arbetet genomförs under en treårsperiod, 2018 - 2020, med målet att under 2020 tillgängliggöra ett uppdaterat åtgärdsunderlag på en samlad webbsida.

Underlaget är kopplat till en kartfunktion, men det ska också gå att hämta rapporter, statistik och liknande från webbsidan. Dessutom syftar regeringsuppdraget till ett ökat samarbete om dataunderlag för åtgärder mot övergödning med och mellan berörda myndigheter och andra relevanta aktörer, såsom Havs- och Vattenmyndigheten, Jordbruksverket, SGU, SMHI, länsstyrelser, kommuner, åtgärdssamordnare och åtgärdsgenomförare.

Uppdraget genomförs i följande huvudsakliga arbetsmoment:

1. Identifiera mottagare av underlag enligt uppdraget samt deras behov och krav.
2. Identifiera befintliga underlag hos vattenmyndigheterna och hos andra myndigheter – inbegripet nyttjanderätt till data och geografisk upplösning, vattenförekomstversioner, dess behov av uppdatering samt metod för uppdatering.
3. Anpassning och tillgängliggörande av underlaget via befintliga datalager och gränssnitt.
4. Information och utbildning om planeringsunderlaget och hur det kan användas i praktiskt åtgärdsarbete.
5. Förslag till långsiktig användning och förvaltning av planeringsunderlaget inklusive finansiering.
6. Utvärdering och slutlig återrapporering till regeringen.

Under 2019 har arbetet varit inriktat på punkterna 1-3 ovan, medan insatser för att genomföra resterande punkter kommer att äga rum under 2020. 2019 års arbete har främst varit av det förberedande slaget i form av omvandling av data till geodata, till exempel ackumulationslinjer och Jordbruksverkets erosionsriskkartor, uppdatering av underlag och beräkningar (i samarbete med EU-projektet Life IP Rich Waters, aktivitet C5), samt tillgängliggörande av data som belastningsberäkningar enligt PLC 6.5. Under våren 2020 planeras detta förberedande arbete att visas på en ny webbplats via Vattenmyndigheternas webbsida samt i en ny webbkarta, som bland annat ska gå att komma åt via Vatteninformationssystem Sverige, VISS.

Under året har uppdraget genomförts i samverkan med flera andra projekt och aktörer inom övergödningområdet, som exempelvis projekten LEVA, Life IP Rich Waters och Interreg Baltic Sea Region Waterdrive.

Resultatbedömning

Uppdraget utförs enligt plan och bedöms leda till ett förbättrat samlat dataunderlag för åtgärder mot övergödning, som görs tillgängligt för åtgärdsgenomförare och andra berörda aktörer i arbetet mot övergödning.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Näringsdepartementet

54

Återrapporteringskrav 1.13 Samverkan och finansiering inom regionalt tillväxtarbete

1.13. Länsstyrelserna ska, inom ramen för sitt regionala tillväxtarbete, i enlighet med förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete, redovisa inom vilka områden samverkan och gemensam finansiering av insatser har skett under året med landstingen respektive Gotlands kommun. Redovisningen ska innehålla vilka resultat denna samverkan har medfört eller förväntas medföra. Redovisningen ska även omfatta genomförandet av de regionala strukturfondsprogrammen 2014–2020 och territoriellt samarbete.

Samverkan med Region Kalmar län

Den huvudsakliga samverkan inom det regionala tillväxtarbetet mellan Länsstyrelsen och Region Kalmar består i samarbeten i projekt där regionen antingen är medfinansierare eller projektledare. Utöver detta sker samverkan i handläggningen av projekt i det regionala anslaget samt till vissa delar i Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020. Det handlar dels om grundläggande saker som att säkerställa att projekt inte dubbelfinansieras eller redan existerar i annan form. Då medfinansieringen i det regionala anslaget högst får vara 50 procent från Länsstyrelsen Kalmar län och Region Kalmar län tillsammans eller var för sig, kan det utgöra skäl för att endast en organisation ska medfinansiera projektet för att minska administrationen både för stödmottagaren och stödgivaren. Den icke finansierande organisationen kan då istället hållas informerad och bistå med annan expertis eller ingå i en referensgrupp.

Det sker alltså en mer eller mindre regelbunden avstämning mellan organisationerna gällande projekt inom regional tillväxt. Denna går utöver grundläggande kontroller och det blir ofta en diskussion angående hur ett projekt går att förbättra genom större spridning, samarbeten med andra projekt eller tydligare resultat.

I sambanden med den utlysning som Länsstyrelsen Kalmar län gjort under hösten 2019 har Region Kalmar exempelvis fått ta del av de inkomna ansökningarna och de har i sin tur tagit kontakt med ett par sökande som inte fått stöd av Länsstyrelsen via utlysningen.

Samverkan inom service

En annan samverkan är den synergieffekt som finns mellan de projekt Länsstyrelsen Kalmar län och Region Kalmar län gemensamt finansierar med syfte att förbättra servicen i länet och stödet till kommersiell service i Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020. Exempel på sådana effekter är att stödet i *Ideslanten – Regional bygdepeng*, kan komplettera eller leda till en ansökan om stöd i Landsbygdsprogrammet för exempelvis kommersiell service eller investeringar i idrotts- och fritidsanläggningar. Länsstyrelsen och regionen har därför besökt lanthandlare, kommuner och föreningar gemensamt för att informera om stödmöjligheter. Det nätverk för landsbygdsutvecklare som skapats i projektet *Flernivåsamverkan för stärkt regional service* har också varit väldigt användbart i Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020 och andra sammanhang, som exempelvis i Länsstyrelsens uppdrag för bevakning av grundläggande betaltjänster.

De projekt där både Länsstyrelsen Kalmar län och regionen deltar i och som gäller service är ***Flernivåsamverkan för regional service, Ideslanten – Regional Bygdepeng*** samt ***Förstudie nationell ombudsplattform***.

Projektet *Flernivåsamverkan för stärkt regional service* har som övergripande syfte att pröva nya metoder för att förbättra servicen i länet genom ökad samverkan mellan lokal, kommunal och regional nivå, skapa ett regionalt landsbygdsnätverk samt stärka den lokala nivåns genomförandekapacitet genom exempelvis kompetensutveckling.

I projektet har under 2019 en studieresa till Danmark genomförts med deltagande från regionen, Länsstyrelsen samt några av landsbygdsutvecklarna i länets kommuner. Syftet med studiebesöket var att utbyta erfarenheter och goda exempel samt skapa kontakter inom området för landsbygdsutveckling. Under resan fick gruppen besöka orterna Nysted, Guldborg och Omegen, Guldborgsunds kommun för att de hur dessa arbetar med landsbygdsutveckling samt träffa Camilla Nissen från Erhvervsstyrelsen som berättade om den övergripande strategin för landsbygdsutveckling i Danmark.

Ideslanten – Regional bygdepeng är ett projekt för att enkelt få till stånd mindre utvecklingsinsatser och på så sätt stärka föreningars självkänsla och kompetens. Utifrån ett par enkla kriterier kan föreningar inom projektet söka stöd för insatser upp till 15 000 kr, men ej till investeringar. Det kan exempelvis avse en studieresa eller en föreläsare. Slutrapporten har dock inte inkommit ännu.

Förstudie för en Nationell ombudsplattform avser ett projekt för att ta fram en plattform för informationsutbyte mellan olika aktörer inom paket- och logistiktjänster. I projektet ingår ett antal pilotprojekt och det övergripande målet är att utveckla ett gemensamt system för post- och pakethantering. Under 2019 har Västervik blivit en pilotkommun i projektet där bland annat leverans av paket med drönare till en lanthandel ska prövas. Västervik erbjuder unika förutsättningar för detta, eftersom där finns en testbädd för drönare.

Samverkan i nya och pågående projekt

Under 2019 har två nya projekt där både Region Kalmar län och Länsstyrelsen Kalmar län deltar. Dessa är ***Samordning Smålands skogs- och trästrategier*** samt ***En agenda för alla***.

Projektet *Samordning Smålands skogs- och trästrategier* syftar till att genom en samordnare koordinera och genomföra insatser inom ramen för Smålandslänens skogs- och trästrategi med tillhörande samlingsplaner. Strategierna utgår från utmaningar som behöver mötas för att skog och trä ska fortsätta leverera tillväxt, jobb, naturvärden och upplevelsevärden. Projektet möjliggör att det arbete som lagts ned och de underlag och de handlingsplaner som tagits fram för de tre smålandsläna tas tillvara med relativt små medel. Projektägare är länsstyrelserna och regionerna i de tre smålandsläna.

Projektet *En agenda för alla* beslutades sent 2019 så det finns ännu inga konkreta resultat. Målet med projektet är att förankra idén om ett regionalt samverkansprojekt som ska utveckla och erbjuda verktyg för att implementera Agenda 2030 inom skolans område i Kalmar län. Genomförandet består i nio olika aktiviteter och medfinansieras av flera olika aktörer exempelvis Region Kalmar län, Swedish International Centre of Education for Sustainable Development (SWEDES) och Universitets- och Högskolerådet. I detta projekt

går Länsstyrelsen Kalmar län även in med tid i form av exertis på olika områden inom Agenda 2030.

Tidigare beslutade projekt som inte är avslutade och där Länsstyrelsen samverkar med regionen omfattar *Glasriketmiljonen 2*, *Smart Housing 2*, *Livsmedelsstrategin - Proteiner i fokus*, *Flernivåsamverkan för stärkt regional service*, *Idéslanten – Regional bygdepeng* samt *Förstudie nationell ombudsplattform*. Samtliga av dessa utom projektet för en nationell ombudsplattform löper till och med 2019 eller avslutas i början av 2020 och inga slutrapporter har därför inkommit för dessa projekt ännu.

Resultatbedömning

Utifrån att samarbetet med regionen sker på och mellan flera olika områden som exempelvis mellan stöden i Landsbygdsprogrammet och det regionala anslaget samt ger resultat i form av ökad effektivitet i form av exempelvis minskad administration om bara en organisation behöver delta i projektet, bedöms resultatet som gott.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

55

Återrapporteringskrav 1.14 Beslut om tilldelning av medel för regionala tillväxtåtgärder

1.14. Länsstyrelserna ska redovisa hur beslut om tilldelning av medel från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder under utgiftsområde 19 Regional tillväxt, som Länsstyrelsen har fattat, har bidragit till att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet och de territoriella samarbetsprogrammen. Av redovisningen ska det framgå hur hänsyn tagits till de förutsättningar som råder i olika delar av länet och hur det har påverkat fördelningen av medel inom länet.

Beslutade projekts koppling till den regionala utvecklingsstrategin

Eftersom samtliga projekt som beslutas av Länsstyrelsen Kalmar län ska kopplas till målen i den regionala utvecklingsstrategin har ett urval skett för att mängden text ska bli hanterbar. I Kalmar läns regionala utvecklingsstrategi finns fyra prioriterade utvecklingsområden. Dessa är *delaktighet, hälsa och välbefinnande, god miljö för barn och unga, hållbar samhällsplanering* samt *stärkt konkurrenskraft*.

Utvecklingsområdet *stärkt konkurrenskraft* är det område som flest projekt bedöms bidra till att uppfylla och *god miljö för barn och unga* är det utvecklingsområde minst antal projekt bedöms bidra till. Ett projekt kan ibland kopplas till fler än ett utvecklingsområde. Totalt beslutades 18 projekt under 2019. Att *stärkt konkurrenskraft* dominerar beror troligen på att detta är det område som tydligast går att koppla till begreppet regional tillväxt samt att Tillväxtverkets system inklusive de nationella strategiska prioriteringarna i ärendehanteringssystemet NYPS och NYPS2020 fokuserar på innovation, företagande och entreprenörskap. De övriga tre prioriterade områden har ibland också en tydlig koppling till andra verksamheter i Region Kalmar eller andra myndigheter med separata regelverk.

Delaktighet, hälsa och välbefinnande	6
God miljö för barn och unga	2
Hållbar samhällsplanering	7
Stärkt konkurrenskraft	14
Totalt	28

Hur beslutade projekt bidrar till att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin
Projektet ***Kalmarsundsveckan 2019*** bedöms bidra till samtliga mål, men främst till *hållbar samhällsplanering och stärkt konkurrenskraft*. Projektet syftar till att lyfta frågorna inom de 17 globala hållbarhetsmålen i Kalmarregionen, bidra till kunskaps- och erfarenhetsutbyte samt ge praktiska verktyg till att genomföra hållbarhetsarbete i ditt företag eller din organisation. Projektet genomfördes 28 augusti till 1 september 2019 och överträffade målen för antal deltagare och aktiviteter. Exempel på aktiviteter var föreläsningar om lönsamt klimatarbete med Mattias Goldman från VS på Grön tankesmedja Fores, om nytt cirkulärt vattenbruk med Refarm och om möjligheter och utmaningar med cirkulär ekonomi av Maria Wetterstrand på Milton Purpose samt en workshop på samma tema. En omfattande utvärdering gjordes som visar att deltagarna var mycket nöjda.

Projektet ***Cykla i filmlandskapet Småland*** kopplas till både målet för *delaktighet och hälsa* samt målet *stärkt konkurrenskraft*. Projektet har pågått under hösten och vintern 2019 och har hittills resulterat i att sträckor har tagits fram för cykelturer inklusive kartor mellan olika destinationer i Filmlandskapet såsom Fimbyn, Bullerbyn, Katthult och Ingebo hagar. Kontakter har tagits med entreprenörer och föreningar för att i nästa steg skapa cykelpaket där olika entreprenörer och föreningar och idrottsföreningar samarbetar för att bidra med olika aktiviteter, boende och uthyrning av cyklar med mera. Projektet stärker samverkan mellan entreprenörer, föreningar, två kommuner och Eksjö Gymnasium. Därför bidrar det till målet *stärkt konkurrenskraft* och *ett innovativt klimat*. Projektet bidrar även till det prioriterade området *Delaktighet, hälsa och välbefinnande* då slutprodukten riktar sig till barnfamiljer som med små medel och på ett hälsosamt sätt kan ta del av olika kulturupplevelser.

Det tidigare nämnda projektet ***En agenda för alla*** är inte genomfört, men tas med i denna uppräknings eftersom det på sikt bland annat bedöms kunna bidra till det prioriterade området *god miljö för barn och unga*. Projektet kan ses som en förstudie för att implementera Agenda 2030 inom skolans område i Kalmar län. Det kommer bli olika aktiviteter, information, workshops, skapandet av en pedagogisk referensgrupp och en konferens. Målet är att få minst sex kommuner att skriva avsiktsförklaringar och avsätta resurser för arbetet för att därefter kunna påbörja genomförandet i nästa steg.

Hur hänsyn tas till de olika förutsättningar som råder i länet

Under 2019 startades initiativet Kraftsamling Sydöland, som en reaktion på neddragningen av Cementas verksamhet på södra Öland, med ett stort antal uppsägningar som följd. I Kraftsamling Sydöland samverkar ett antal aktörer, däribland kommunen, Länsstyrelsen och regionen, för att aktivt försöka vända den negativa utvecklingen. Detta har i sin tur resulterat i ett större antal ansökningar om stöd gällande södra Öland. Dessa projekt är ***Företagsrekrytering som arbetsmetod, Förstudie - Utveckling av hamnar på södra Öland, Marknadsföring inflyttning Sydöland, Företagsrekrytering som arbetsmetod*** –

etableringsfas samt *Mat i Världsarvet*. Att Södra Öland fått fem beviljade projekt under 2019 ser vi som ett bevis på att hänsyn faktiskt tas till de olika förutsättningar som råder i länet.

Det tidigare nämnda nätverket för landsbygdsutvecklare har också använts i ovanstående utlysning, vilket gör att alla kommuner nås och får samma information. Ett annat lite smalare forum för att informera om stöd i områden med särskilda förutsättningar är Skärgårdsrådet. Länsstyrelsen Kalmar län använder sig också av nätverk som erhållits i andra delar av vår verksamhet, exempelvis nätverk för livsmedelsproducenter i Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020.

Genom att sprida och inhämta information i den process som beskrivs ovan utöver de offentliga kanalerna såsom hemsidan och pressmeddelanden bedömer Länsstyrelsen Kalmar län att det finns goda utsikter att fånga in information om olika förutsättningar som råder eller uppstår länet och då ha en möjlighet att kunna agera utifrån detta.

Projekt som bidrar till målen i det regionala strukturfondsprogrammen 2014 – 2020 och de territoriella samarbetsprogrammen

Inom det regionala anslaget finns två projekt som beslutats tidigare år med finansiering från de regionala strukturfondsprogrammen, men inget nytt 2019. Dessa är *Livsmedelsstrategin -Proteiner i fokus* samt *Act Now! - Åtgärder för energieffektivisering kring Östersjön..*

Livsmedelsstrategin -Proteiner i fokus är en del av livsmedelsstrategin med målet att regionens livsmedelsbransch, långsiktigt och hållbart, ska öka sin konkurrenskraft, produktivitet och innovationsförmåga genom att skapa en samverkansplattform som stödjer branschen i detta arbete. Projektet medfinansieras med medel ur den Europeiska regionala utvecklingsfonden och bidrar till målet strukturerad samverkan i programområde Småland genom bred samverkan och ett regionalt perspektiv samt till sysselsättning och miljömställning. Slutrapporten är försenad och därför finns det inga resultat att redovisa för 2019.

Act Now! Åtgärder för energieffektivisering kring Östersjön är ett samarbetsprojekt mellan orter kring Östersjön med målet att effektivisera energianvändningen på bostadsmarknaden som erhåller finansiering via Interreg South Baltic. Projektet bidrar till insatsområdet hållbart nyttjande av gemensamma resurser då det syftar till att energieffektivisera bostadsmarknaden. Under 2019 har lokala grupper skapats med målet att underlätta energieffektivisering genom digitalisering. Seminarier och en workshop har genomförts inom området energibesparing och en modell för energibesparing i byggnader är under konstruktion med input från byggbranschen.

Resultatbedömning

Utifrån att alla projekt kopplas till prioriterade områden i den regionala utvecklingsstrategin i beslutet samt att projekten kan uppvisa resultat samt att hänsyn tas till olika förutsättningar i länet upplevs resultatet som gott.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Återrapporteringskrav 1.15 Genomförande av Landsbygds- och fiskeriprogrammet

1.15. Följande likvärdiga målsättningar ska vara vägledande för länsstyrelsernas hantering av EU-stöd:

- en effektivisering och förenkling för företag och myndigheter,
- en minskning av de administrativa utgifterna,
- en strävan efter att stöden i så stor utsträckning som möjligt kan betalas ut så tidigt som regelverket tillåter, och
- en minskning av andelen fel i stödhanteringen.

Vid genomförandet av Landsbygdsprogram för Sverige 2014–2020 och Havs- och fiskeriprogrammet 2014–2020 (prop. 2014/15:1, utg.omr 23, bet. 2014/15:MJU2, rskr. 2014/15:88) ska länsstyrelserna:

- redovisa genomförandet av programmen, samt
- handläggningstider och måluppfyllnad utifrån de mål som satts inom ramen för styrnings- och uppföljningssystemet SUSS-LB för projekt- och företagsstöd respektive system SUSS-JBR för jordbrukarstöd.

Effektiviseringar och förenklingar

Under 2019 har arbetet fortsatt med att uppnå målen i Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020 vad gäller handläggningstider. Den satsning som gjordes redan 2017 med att komma i fas med ansökan om stöd och ansökan om utbetalning har gett goda resultat och handläggningstiden har avsevärt förbättrats. Idag jobbar flera av handläggarna med både ansökan om stöd och ansökan om utbetalning, vilket ger ökad flexibilitet i handläggningen. Idag ligger vi i fas med både ansökan om stöd och ansökan om utbetalning.

För att minska felen som uppstår speciellt vid ansökan om utbetalning har Länsstyrelsen tagit fram ett enkelt gult informationsblad som skickas ut med alla beslut och vi har även infört rutiner för att skicka ut fler påminnelser till stödsökanden kring slutdatum på insatserna och vikten av att de noga läser igenom regler och krav som ställs via beslutet.

Länsstyrelsen har aktivt arbetat med att stötta företag och organisationer i förenklingsarbetet både kring regler och kontroller. Detta har gjorts dels genom att delta vid erfarenhetsutbyte och diskussioner med andra länsstyrelser för att hitta förenklingar inom de egna ramarna, dels via deltagande i jordbruksverkets processgrupp för förenklingsarbete kring regler och rutiner. Denna samverkan har också lett till att förenklingar i regelverket har genomförts.

I landsbygdsprogrammet har ett antal åtgärder gjorts för att förenkla för företag vad gäller projekt- och företagsstöd samt miljöinvesteringar. Utöver tidigare nämnda informationsblad skickas exempelvis en checklista för dokumentation med beslut om stöd för bredband. Till samtliga beslut om stöd bifogas ett informationsblad om att söka utbetalning. Syftet är att på ett så tidigt stadium som möjligt, ge viktig information inför utbetalningen, vilket i sin tur ska underlätta för företagen att göra rätt. I samma informationsblad rekommenderar Länsstyrelsen att en personlig kontakt tas med en av utbetalningshandläggarna innan ansökan om utbetalning.

Påminnelserutinen har utökats så att samtliga sökande ska få minst en påminnelse. Första påminnelsen, som är av ren informationskaraktär, skickas ut cirka fyra månader innan slututbetalning. Andra påminnelsen skickas ut en till en och en halv månad innan slutdatum tillsammans med ett liknande informationsblad om utbetalning som bifogas det fattade beslutet. En vecka innan slutdatum kontaktas samtliga sökande också via telefon. Dessa åtgärder ska underlätta för företagen att göra rätt.

Minska de administrativa utgifterna

När det gäller kontroll av jordbrukarstöd, använder inte Länsstyrelsen sig längre av säsongsanställda, utan handläggarna är tillsvidareanställda. Detta innebär att personalen har tidigare erfarenhet och att en större del av utbildningsinsatserna kan läggas på vidareutbildning istället för grundutbildning.

Under våren 2019 gjordes omfattande utbildningsinsatser för lantbrukare och konsulter i Kalmar län. Utbildningsinsatserna skedde dels genom direktutskick av information till länets lantbrukare och dels genom informationsträffar runt om i länet. Informationen syftar till att minska andelen fel i inkomna SAM-ansökningar och på så sätt minska den tid som läggs på att administrera felen. Extra resurser läggs även på att hålla en hög servicenivå på länets ”en väg in”(EVI). och att genom denna telefonsupport minska mängden fel i ansökningarna.

Tidig utbetalning

För landsbygdsstöden fortsätter Länsstyrelsen Kalmar län att prioritera handläggningstiderna när det gäller ansökan om utbetalning. Idag ligger vi på mellan 85 – 95 procent av SUS-POFF målen (särskild uppföljning av projekt och företagsstöd i Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020). Anledningen till att projektstöden halkar efter är utbetalningen av bredbandsstöden, där handläggningen är både omfattande och tidskrävande utifrån regelverk och kontroller vilket har medfört att handläggningstiderna blir längre.

Länsstyrelsen Kalmar län har aktivt jobbat med att öka effektiviteten och servicen för jordbrukarstöden. Under 2019 har arbetet med en kundfokuserad arbetsmodell genomförts. Arbetsmodellen ska vara i gång fullt ut den 1 januari 2020. Modellen har fått effekt redan under 2019, vilket resulterade i att 97 procent av delutbetalningen betalades ut. För slututbetalningarna var 95 procent utbetalade den 6 december och 98 procent den 20 december. Måluppfyllelsen för åtagandeplaner och fältkontroller för areal och djur 100 procent.

I pengar innebär detta att Länsstyrelsen under 2019 gjorde utbetalningar för jordbrukarstöden på 614 249 951 kronor fram till den 20 december. Motsvarande period 2018 gjordes utbetalningar på 507 214 775 kronor.

Minska andelen fel

När det gäller kontroll av jordbrukarstöd använder sig Länsstyrelsen inte längre av säsongsanställd personal, utan de är tillsvidareanställda. Detta innebär att personalen har tidigare erfarenhet och att en större del av utbildningsinsatserna kan läggas på vidareutbildning istället för grundutbildning. Detta gör att andelen fel minskas i stödhanteringen. Att ha tillsvidareanställd personalen gör också att fler medarbetare har en helhetsbild över både handläggning och fältarbete, vilket även det minskar andelen fel.

Handläggningstider och måluppfyllelse utifrån SUSS-POFF

Under 2019 inkom 141 ansökningar om landsbygdsstöd i Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020. Under året har Länsstyrelsen fattat beslut i 188 ärenden, varav bifall i 112 ärenden. Vid 2019 års slut finns det 47 ärenden som inte är beslutade. Det totala stödbeloppet för de 112 beslutade ärendena 2019 är 72 507 714 kronor. Länsstyrelsen har vid 2019 års slut förbrukat 85 procent av den tilldelade budgeten.

Under 2019 inkom 156 utbetalningsärenden i stöden i Landsbygdsprogrammet 2014 - 2020. Om man jämför 2019 års siffror mot 2018 kan man se att vi har fått in nästan samma antal ärenden, men att vi har fattat beslut i färre antal ärenden. Anledningen till skillnaden är att under 2018 rensade vi av en stor mängd ärenden, som vi tidigare inte prioriterat att avsluta och under 2019 har delar av Länsstyrelsens budget inom landsbygdsprogrammet tagit slut, vilket även medfört mindre antal bifall.

Vid årsskiftet 2019 har Länsstyrelsen fattat beslut om utbetalning i 157 ärenden och det utbetalda beloppet 2019 är cirka 90 000 000 kronor. Vid 2019 års slut fanns det 28 ej beslutade utbetalningar, varav endast två ärenden inte var påbörjade. När det gäller utbetalning så håller vi samma tempo som vi gjorde under 2018.

Resultatbedömning

Utifrån att resultaten förbättrats under 2019 och utifrån gjorda insatser bedöms resultatet som gott.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

57

Återrapporteringskrav 1.16 Bistå Jordbruksverket och näringsdepartementet

1.16. Länsstyrelserna ska bistå Jordbruksverket och Näringsdepartementet i arbetet med EU:s gemensamma jordbrukspolitik för 2021–2027 (GJP), framför allt vad gäller framtagandet och arbetet med en nationell strategisk plan för GJP 2021–2027.

Länsstyrelsen har till Jordbruksverket lämnat en lista på personella resurser, som ska kunna bistå i framtagandet av en ny strategisk plan inför en ny programperiod. Dock har Jordbruksverket ännu inte hört av sig till någon av dessa personer angående hur vi kan bistå i framtagandet av ny strategisk plan inför den nya programperioden.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen Kalmars roll i att bistå Jordbruksverket i framtagandet av en nationell strategisk plan för GJP 2021 – 2027 har hittills varit blygsam, men detta ansvar ligger inte bara på Länsstyrelsen, utan vi har medverkat när vi fått erbjudande om detta.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Återrapporteringskrav 1.17 Bidra till att uppfylla målen för livsmedelsstrategin

1.17. Länsstyrelserna ska redogöra för och bedöma hur myndighetens verksamhet har bidragit till att uppfylla de av riksdagen fastlagda målen för livsmedelsstrategin – det övergripande målet samt tillhörande mål för strategins strategiska områden inom myndighetens ansvarsområde. Rapporteringen ska baseras på av länsstyrelserna valda indikatorer eller andra bedömningsgrunder.

Länsstyrelsen har sedan 2016 jobbat efter den framtagna regionala livsmedelsstrategin ”Växande värde – livsmedelsstrategi för Kalmar län 2016 - 2025. Målet med Kalmar läns strategi är att fler människor i världen ska välja mat från Kalmar län och länets livsmedelsbransch ska långsiktigt och hållbart öka sin konkurrenskraft, produktivitet och innovationsförmåga. För att uppnå detta har sex framgångsfaktorer pekats ut som viktiga insatsområden. Dessa är *Kompetensråd mat och mat-College*, *Stöd och rådgivning till livsmedelsföretag*, *Livsmedelsutveckling sydost*, *Nationell mötesplats*, *Östra Smålands och Ölands smaker* samt *Ett gemensamt arbete*.

Kalmar läns livsmedelsstrategi stämmer också relativt väl överens med det övergripande målet och de nationellt fastlagda målen inom myndighetens ansvarsområde som är framtagna i den nationella livsmedelsstrategin. Under 2019 påbörjades ett arbete med att revidera den regionala strategin med nya prioriterade områden och det är ett arbete som ska vara klart under början av 2020.

I länet kan vi se att det finns en stor investerings- och utvecklingsvilja inom många företag som jobbar med livsmedelsproduktion. När det gäller Länsstyrelsens möjligheter att bevilja stöd via Landsbygdsprogrammet inom till exempel fokusområdena ”förädlingsstöd, kort livsmedelskedja och lokala marknader samt skapa nya jobb” har bara ett ärende beviljats stöd under 2019, vilket beror på att Länsstyrelsens budget till största del beslutats redan under 2018.

Länsstyrelsen har valt att driva flera egna projekt med koppling både till att uppnå målen i den nationella livsmedelsstrategin och den regionala strategin. Några exempel på projekt och aktiviteter är *Livsmedelslyftet*. Detta projekt ska främst bidra till målen i den nationella livsmedelsstrategin. Projektet syftar bland annat till att öka och förenkla tillgång, efterfrågan och användning av vilt som livsmedel, både som råvara och i form av förädlade produkter. Projektet genomför även aktiviteter för att stärka landsbygdens näringsliv, skapa tillväxt i hela livsmedelskedjan och en ökad sysselsättning. För att uppnå detta genomförs bland annat utbildningar inom offentlig upphandling för att stärka både livsmedelsföretagen och den offentliga sektorn när det kommer till att upphandla mer närproducerade livsmedel. Projektet verkar även för skapande av nätverk, till exempel för gårdsbutiker, men även länsöverskridande samarbeten.

Under 2019 har även arbetet med att etablera ett EKO-nätverk fortsatt. Nätverket samlar flera olika aktörer som har koppling till livsmedel för att gemensamt sprida kunskap, lyfta värdet av ekologisk produktion och visa hur den ekologiska produktionen snabbare kan bidra till att uppnå nationella miljömål.

Länsstyrelsen driver även projektet *Frukt, bär och grönt med ett bilyft* som har till syfte och mål att öka produktion, förädling och produktutveckling av frukt, bär, grönsaker och

biodling. Projektet ska leda till en ökad förädling som i sin tur ska leda till att skapa nya arbetstillfällen i Kalmar län.

Ytterligare ett utvecklingsprojekt som drivs av Länsstyrelsen i samarbete med LRF är *Primärlyftet*. Syftet med projektet är att lyfta grupper av primärproducenter som finns i länet för att ge dessa ökad marknadsföring och ökad omsättning. I projektet har ett fokus varit att jobba med exceptionell råvara och som första län har Kalmar påbörjat ett pilotprojekt med koppling till får och lamm. Via konceptet exceptionell råvara har det genomförts tre utvecklingsmöten i länet där syftet är att producenter och kockar tillsammans ska öka intresset för råvaran och samtidigt utveckla kvaliteten för att kunna få ut ett högre pris.

Länsstyrelsen driver också projektet *Matnästet* som är ett innovationsprogram för förädling av livsmedel. Syftet med programmet är att små och medelstora företag i länet ska få hjälp att öka sin lönsamhet genom att få ut nya och innovativa produkter på marknaden. Deltagarna ska under programmets gång vidareutveckla en befintlig produkt eller utveckla en ny produkt. Vid programmets slut ska deltagarna ha arbetat fram en säljfärdig produkt som bedöms av en panel.

Resultatbedömning

Utifrån att Länsstyrelsen Kalmar län är mycket aktiva i projekt som bidrar till att uppfylla målen i den nationella livsmedelsstrategin samt på detta område har ett gott samarbete med andra aktörer som Region Kalmar län och LRF bedöms resultatet som gott.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

59

Återrapporteringskrav 1.18 Bedöma måluppfyllelse för de operativa målen i kontrollplanen för livsmedelskedjan

1.18. Länsstyrelserna ska redovisa en bedömning av måluppfyllelsen för de operativa målen i Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan som rör myndigheternas verksamhet inom livsmedels- och foderkontrollen, kontrollen av djurskydd, djurhälsa och smittskydd, animaliska biprodukter samt veterinärmedicinska preparat och rests substanser. Redovisningen ska inkludera en kortfattad analys av orsakerna till eventuell utebliven måluppfyllelse och länsstyrelsernas operativa förutsättningar att bedriva verksamheten inom dessa områden. Länsstyrelserna ska även redovisa arbetet med revisioner av kommunernas livsmedelskontroll.

Livsmedelskontroll

Inom detta område har två länsmöten och en primärproduktionskontroll genomförts. Övriga uppdrag i den nationella kontrollplanen, har nedprioriterats på grund av brist på personella resurser inom området. Tidigare inventering gällande mål 12 har inte kunnat verifiera vilka kontrollobjekt som finns i länet och därmed har det inte varit aktuellt med kontroller. De två planerade kommunrevisionerna har nedprioriterats 2019 och kommer att genomföras under efterföljande år.

Livsmedelsverket har under året genomfört en revision av Länsstyrelsens livsmedelskontroll inom primärproduktionen. Det preliminära resultatet visar att flertal brister och en handlingsplan kommer att upprättas.

Djurskyddskontroll

Gällande resurseffektivitet är målet att antalet planerade kontroller ska vara prioriterade så att kvoten överstiger 1,0 i förhållande till anmälningskontroller. Utfallet för detta mål 2019 var 0,38. Andelen obefogade kontroller ska vara högst 25 procent och utfallet i Kalmar län är 40 procent. Under året har möjligheten att anmäla djurskyddsbrister via webbformulär tagits bort. Bedömningen är att anmälningar via telefon ger en bättre grund för bedömning och prioritering. Den nationella rutinen för handläggning används och 94 procent av anmälningsärendena har handlagts inom 90 dagar. Omfattningen av konstaterade brister, 61 procent, föranleder till en ökning av uppföljande kontroller i de ärenden där administrativ uppföljning inte är lämplig.

En väl fungerande kommunikation med djurhållaren och vid behov beslut om föreläggande alternativt sanktioner bidrar i de flesta fall till att de konstaterade bristerna åtgärdas och ger den effekt som kontrollen avser.

Urvalet till den riskbaserade kontrollen görs via STORK och urvalet motsvarar det nationella målet på minst 10 procent av kontrollobjekten med livsmedelsproducerande djur. Länsstyrelsen har under 2019 kontrollerat tre procent av dessa objekt. En hög andel, 66 procent, av kontrollerna föregående år hade brister vilket medfört en ökning av uppföljande kontroller innevarande år. Länet har under de senaste två åren haft stora utmaningar med torka och vattenbrist, vilket har påverkat animalieproduktionen inom alla verksamhetsgrenar och som i några fall även påverkat Länsstyrelsens arbete med djurskyddskontrollerna. Vissa kontrollobjekt har krävt en större resursåtgång än jämfört med normalår och kan därmed klassas som riskobjekt ur djurskyddsaspekt.

Målet att djurhållaren upplever god service och gott bemötande innebär bland annat att kommunikationen av kontrollresultat och beslut ska vara lätta att förstå. Kontrollrapporter ska skickas ut inom 21 dagar, vilket har skett i 86 procent av ärendena under 2019. Förutom de målsatta handläggningstiderna är det svårt att bedöma djurhållarens upplevelse avseende detta mål. Generellt är det enklare att tillgodose detta till de som ansöker om tillstånd eller förprovning på eget initiativ.

För att nå målet gällande utbildning, likriktning och verifiering deltar Länsstyrelsens medarbetare i flera olika nationella nätverk och referensgrupper, vilket bidrar till såväl kompetensutveckling som likriktning. Genomförande av nationella projekt är också en metod för likriktning inom kontrollverksamheten. Kontroller som genomförs av flera personer alternativt flera kompetenser ger även det en ökad kompetens och likriktning. Dokumentationskontroller utförs rutinemässigt och kalibrering av bedömningar görs inom arbetsgruppen. Samverkan mellan län sker i ärenden där kompetens behöver stärkas genom att handläggare med god kompetens från annat län deltar vid kontrollen, vilket ger både kompetensutveckling och likriktning i bedömningarna. Vid den nationella djurskyddskonferensen som anordnades av länsstyrelserna deltog alla kompetenser som hanterar djurskyddsärenden.

Målet gällande kunskap om lagstiftning hos djurhållarna och underlätta för dem att göra rätt sker genom i huvudsak muntligt i samband med kontroll och tillståndsgivning. Uppdatering av information via webben sker kontinuerligt och via det digitala informationsbrevet "Fokus landsbygd" ges bland annat information om lagstiftning. Deltagande vid olika

målgruppsanpassade aktiviteter, exempelvis Dog walk och lantbrukarmöten, är tillfällen för att sprida information till djurhållare.

Djurhälsa / Smittskydd

Gällande de operativa målen i den nationella kontrollplanen inom detta område är länsstyrelsernas roll begränsad. Dock kan det noteras att frågor gällande smittskydd har en betydligt större roll i Länsstyrelsens verksamhet än vad som framgår av de operativa målen. Frågor kring smittskydd är i många fall händelsestyrda vilket påverkar andra veterinära verksamhetsfrågor.

Veterinärmedicinska preparat

Detta verksamhetsområde, med undantag för kontroll av hästpass, har tyvärr fått stå tillbaka på grund av vakans på en veterinärtjänst.

Foder

Under året har frågor om foder varit aktuella utifrån brist på foder och de alternativ som kan användas med utgångspunkt på både kvalitet, kvantitet och hygien. Länsstyrelsen har sedan sommaren 2018 genomfört samverkansmöten med representanter från näringen och kommunerna i syfte att följa läget och ha beredskap för eventuella åtgärder. Kontroll av foder har under 2019 skett genom tvärvillkorskontroller.

Animaliska biprodukter

Länsstyrelserna har enligt planen inget specifikt mål att uppfylla gällande animaliska biprodukter. Länsstyrelsen har vid ett tillfälle samverkat med en kommun i ett ärende gällande animaliska biprodukter där kommunen hade huvudansvaret för frågan.

Resultatbedömning

De tillgängliga resurserna är direkt avgörande för att klara att nå de operativa målen. Under 2019 har de personella resurserna varit otillräckliga och det har påverkat kontrollvolymerna inom samtliga verksamhetsområden vilket gett att målen inte nås. Bedömningen är att den handläggning och de kontroller som genomförts har varit av god kvalitet och hanteringen har följt de riktlinjer som finns för verksamheten.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

63

Återrapporteringskrav 1.22 Ersättning för skada på fisk och fiskeredskap

1.22. Länsstyrelserna ska rapportera uppgifter om det stöd som varje år lämnas för ersättning för skada på fisk och fiskeredskap av respektive länsstyrelse till Havs- och vattenmyndigheten, enligt 11 d § viltskadeförordningen (2001:724), lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler och förordningen (2016:605) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler.

Länsstyrelsen har under 2019 betalat ut ersättning för sälskador uppkomna under 2018 till ett totalt belopp av 1 999 999. Anspråken i ansökningarna uppgick till 2 942 195. Tilldelningen uppgick till 2 000 000.

43 personer med fiskelicens vilka uppgivit skada orsakad av säl i journal eller loggbok har erhållit ersättningen. Av budgetskäl har det totala maxbeloppet per person begränsats till 73 654 per person.

Fördelningen per fiskslag var enligt följande torsk 569 978 kronor, ål 1 048 729 kronor och övriga arter (piggvar, sik, öring, lax, flundra, strömming, abborre, gädda, gös) 381 292 kronor. Inga bidrag har betalats ut för skador på redskap.

Resultatbedömning

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

64

Återrapporteringskrav 1.23 Stöd för att förebygga skada av vilt och ersättning för skada på vilt

1.23. Länsstyrelserna ska redovisa uppgifter om det stöd som varje år lämnas för att förebygga skada av vilt och som ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap, till Naturvårdsverket för myndighetens årliga rapportering av statligt stöd till Europeiska kommissionen enligt lagen om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Länsstyrelserna ska vidare redovisa sin uppföljning av det årliga stöd av mindre betydelse som lämnas av länsstyrelserna enligt förordningen (2017:1254) om statligt stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn för viltskador och förebyggande av viltskador.

Finns inget att rapportera i denna punkt.

Resultatbedömning

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

65

Återrapporteringskrav 1.24 Verka för att behovet av bostäder tillgodoses

1.24. Länsstyrelserna ska redovisa hur de har verkat för att behovet av bostäder tillgodoses, vad det strategiska arbetet bidragit till och vilka utmaningar som finns. Länsstyrelserna ska även fortsatt verka för att behovet av bostäder tillgodoses enligt förordningen med länsstyrelseinstruktion.

Ärenden som har med bostadsförsörjning eller bostadsbyggande att göra, strategiska eller mer av kortsiktig karaktär, har mycket hög prioritet i hela myndigheten. När ärenden som kopplar till bostäder kommer in går dessa i regel före andra ärenden. Vi har fortsatt att marknadsföra behovet av tidiga dialoger med kommunerna då vi bedömer att det har betydelse för utgången av många ärenden. Dessutom anser vi att transparensen och samarbetsklimatet mellan kommun och länsstyrelse stärks. Vi har internt med stöd av det som rapporterats under 5§ p.9 lagt stort fokus på dialog för att snabbt kunna få fram beslut eller ställningstaganden i svåra frågor.

Resultatbedömning

Effekten har varit att hela beslutskedjan blir obruten från handläggare till högsta nivå oavsett typen av ärende. Ytterligare effekt är att de kommuner som väljer att mötas i tidiga

skeden ofta har bättre och rätt beslutsunderlag till den formella processen, vilket måste ses som en kostnadsbesparing för kommunen. En negativ effekt som vi i några fall har sett är att den tidiga dialogen tas som inteckning för att vi ska se lite lättare på lagstiftningen och vad kommunen behöver hantera i sina processer. Balansgången i tidig vägledning kontra formell process är svår men vi bedömer att det är ännu viktigare att fortsätta utveckla formerna för det.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

67

Uppdrag 3.30 Medverka i att säkerställa nationell uppföljning av det regionala tillväxtarbetet

3.30. Länsstyrelserna ska medverka i Tillväxtverkets uppdrag att säkerställa nationell uppföljning av det regionala tillväxtarbetet och följa upp användningen av medel från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder under utgiftsområde 19 Regional tillväxt.

Länsstyrelsen erhöll ett meddelande från Tillväxtverket 2019-10-22 angående att se över registrerade projekt i ärendehanteringssystemet NYPS för att säkerställa att dessa är korrekt registrerade. Ett Excel-dokument med berörda projekt bifogades meddelandet. Meddelandet ledde dock inte till någon åtgärd för Länsstyrelsen Kalmar län, eftersom vi inte hittade några av dessa felaktigheter i våra beslutade projekt.

Resultatbedömning

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

69

Uppdrag 3.34 Fortsätta förenklingsarbetet för företag

3.34. Länsstyrelserna ska fortsätta sitt förenklingsarbete som syftar till att det ska bli enklare att starta och driva företag. Länsstyrelserna ska fokusera på åtgärder som underlättar för företagen att göra rätt.

Under 2020 kommer Länsstyrelsens olika verksamheter att fortsätta att förbättra sina informationsinsatser för att det ska bli enklare att starta och driva företag samt underlätta för företag att göra rätt. Vi kommer fortsätta öka tillgängligheten och utbilda våra medarbetare.

I handläggningen av projekt- och företagsstöd samt miljöinvesteringar i landsbygdsprogrammet sker förenklingsarbetet löpande. Åtgärder kan initieras utifrån återkommande frågeställningar i handläggningen, men det kan också vara åtgärder som görs efter samverkan med andra länsstyrelser. Informationsblad om att söka utbetalning bifogas samtliga beslut som fattas. Syfte är att på ett så tidigt stadium som möjligt ge viktig information inför utbetalningen, vilket i sin tur ska underlätta för företagen att göra rätt. I samma informationsblad rekommenderar Länsstyrelsen en personlig kontakt med en av utbetalningshandläggarna innan ansökan om utbetalning.

Påminnelserutinen har utökats så att samtliga sökande ska få minst en påminnelse. Första påminnelsen, som är av ren informationskaraktär, skickas ut cirka fyra månader innan slututbetalning. Andra påminnelse skickas ut en till en och en halv månad innan slutdatum

tillsammans med ett liknade informationsblad om utbetalning som bifogas fattade beslut. Cirka en vecka innan slutdatum kontaktas samtliga per telefon. Dessa åtgärder ska underlätta för företagen att göra rätt.

I samverkan med Arbetsförmedlingen, Svenskt Näringsliv och Företagarna har på våren en gränslös frukost genomförts på residenset där arbetsgivare och nyanlända arbetssökande bjuds in för att träffas under enkla former. Insatsen kan underlätta nyanländas inträde på arbetsmarknaden genom att möjliggöra en första kontakt med en arbetsgivare. Arbetsgivare ges möjlighet att hitta den kompetens och engagemang som behövs i företaget. Samordningen mellan aktörer bidrar till att synliggöra det stöd som finns vid rekrytering, praktik med mera. Totalt kom 48 personer (ungefär 20 företagare och resterande arbetssökande). Det var likaså många som visade intresse av att medverka vid framtida frukostar såsom Mönsterås kommun, Kalmarsunds gymnasieförbund samt LRF. Likaså att rekryteringsbyråerna såg detta som ett viktigt tillfälle och kommer gärna även till framtida frukostar.

Samverkan

Länsstyrelsen kommer tillsammans med andra myndigheter arbeta med att förenkla för företagare på olika sätt. Som exempel kan nämnas att Länsstyrelsen tillsammans med Jordbruksverket ska förenkla ansökningarna för förprovningen.

När det gäller bredband fortsätter Länsstyrelsen de veckovis nationella mötena som man tidigare haft. På mötena tas aktuella frågor upp som rör både ansökan om stöd och utbetalningar. Det kan röra sig om regeltolkningar, men även mer praktiska frågor som hur IT-systemet fungerar i samband med olika typer av avdrag. Fokus på dessa möten blir under året att besluta upp kvarvara budget samt att öka utbetalningstakten.

Startstöd

Startstödet i landsbygdsprogrammet syftar till att underlätta generationsskifte och start av nya företag. Under året Länsstyrelsen beviljat tre startstöd. Totalt beviljade startstöd under programperioden 2014 - 2020 hittills, är 21 stycken

Resultatbedömning

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

70

Uppdrag 3.35 Bistå Sveriges kommuner och landsting i genomförandet av en ökad digital förvaltning för företag

3.35. Länsstyrelserna ska, utifrån sitt tillsynsansvar avseende kommunal kontroll och handläggningen av vissa ärendetyper och myndighetsområden kopplade till bl.a. alkohollagstiftningen och livsmedelskontrollen, bistå vid genomförandet av regeringens överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting (N2017/04297/FF). Överenskommelsen omfattar tillstånd som krävs för restaurang- och besöksnäringens verksamhet, och syftar till att underlätta för företagande genom en ökad digital förvaltning.

Syftet med överenskommelsen är att göra det enklare att starta och driva företag genom att erbjuda digital information, guidning och tjänster som utgår från företagets förutsättningar och behov. Arbetet inleddes med restaurangbranschen (dnr N2016/01182/FF) och utvecklas nu till att även inkludera företag i besöksnäringen.

SKL har inte efterfrågat länsstyrelsens stöd under året. Länsstyrelsen efterlyser tydligare instruktioner i kommande regleringsbrev för att kunna bistå SKL i arbetet.

Resultatbedömning

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Utrikesdepartementet

Nedan följer redovisning av återrapporteringskrav och eventuella uppdrag från utrikesdepartementet i länsstyrelsernas regleringsbrev 2019 och som ska återrapporteras i årsredovisningen.

Socialdepartementet

Nedan följer redovisning av åiterrapporteringskrav och eventuella uppdrag från utrikesdepartementet i länsstyrelsernas regleringsbrev 2019 och som ska åiterrapporteras i årsredovisningen.

72

Åiterrapporteringskrav 1.27 Arbetet med länsstrategier för jämställdhetsintegrering

1.27. Länsstyrelserna ska med utgångspunkt i uppdraget om länsstrategier för jämställdhetsintegrering (S2016/07873/JÄM), redovisa hur de arbetar med genomförandet av dessa. Redovisningen ska innefatta beskrivningar av förankringsarbetet såväl internt som regionalt och en analys av hur strategierna bidrar till länsstyrelsernas arbete med andra strategier, uppgifter och uppdrag som har bäring på de jämställdhetspolitiska målen. Länsstyrelserna ska också göra en bedömning av hur arbetet med strategierna främjar jämställdhetsintegrering i länet och bidrar till att uppfylla de jämställdhetspolitiska målen på länsnivå.

Länsstyrelsens jämställdhetsarbete har utgått från länsstrategin ”Ett jämställt Kalmar län” i kombination med Länsstyrelsens interna handlingsplan inklusive handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelsens övergripande mål utifrån länsstrategin är att samordna arbetet med jämställdhet i länet samt vara ett stöd i kunskapsuppbyggnad för arbetet med jämställdhet internt och externt. Syftet med länsstrategin är att anpassa, konkretisera och implementera nationella jämställdhetspolitiska mål utifrån regionala förutsättningar.

Till strategin erbjuds ett anslutningssystem för externa aktörer, där tio av länets tolv kommuner, två myndigheter samt Region Kalmar län och kommunförbundet har anslutit sig för att utveckla sitt arbete med att nå det jämställdhetspolitiska målet. För att få ansluta sin verksamhet ska organisationen skapa en handlingsplan för jämställdhetsintegrering, vilken sedan följs upp.

Som stöd för anslutna aktörer erbjuds processhandledning, utbildning, samt nätverk för erfarenhetsutbyte. Anslutningssystemet har resulterat i att anslutna aktörer har utökat sitt arbete med att nå det jämställdhetspolitiska målet. Under året har sakkunnig och länsledning spridit information om strategin, vilket resulterat i dels politiska beslut om att arbeta systematiskt med jämställdhetsintegrering samt att flera kommuner har påbörjat arbetet med att ta fram lokala handlingsplaner. Vidare har sakkunnig genomfört informationsträffar med kommuner, myndigheter och förbund. Dessa träffar fortsätter under 2020 och har hittills resulterat i att kommunerna har fler verktyg och ökat stöd för att utveckla sitt arbete med jämställdhetsintegrering.

I mars firade länsstrategin och dess plattform #Ettjämstalltkalmarlan.nu ett år och landshövding bjöd in anslutna aktörer till residenset för att uppmärksamma utvecklingen gällande jämställdhet i länet samtidigt som 100 år av allmän rösträtt uppmärksammades.

Länsstyrelsen i samverkan med regionen har påbörjat arbetet med att, utifrån SCB:s jämställdhetsindikatorer och nyckeltal, ta fram jämställdhetsanalyser och lägesbilder i länets

tolv kommuner. Effekten av detta arbete kommer att vara en tydligare uppföljning och mer effektiva insatser.

Se även avsnitt 16 och 24

Resultatbedömning

Länsstyrelsen ser stora skillnader i hur verksamheter nu i högre grad lyfter in frågor om jämställdhet, både som en egen sakfråga, men också som en kvalitetsfråga för att nå bättre kvalitet i andra frågor som rör Agenda 2030, hållbarhet, folkhälsa, integration, samhällsplanering och brottsförebyggande. Jämställdhet är i högre grad med i olika typer av forum och förs fram av flera aktörer i länet.

Genom att ta fram och sprida kommunikationsmaterial samt marknadsföra Länsstyrelsen som en stödfunktion har efterfrågan ökat gällande vårt stöd, kompetens och rådgivning. Den samlade bedömningen är att Länsstyrelsen har fått god effekt av det strategiska arbete som skett utifrån både bredd och djup, arbetet har fått god spridning och gensvar.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Tabeller enligt bilaga 2 till regleringsbrev

Nedanstående tabeller redovisas i enlighet med bilaga 2 i länsstyrelsernas regleringsbrev för år 2019: Mallar för redovisning av statistik.

73

Tabell 1.1: Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

Länsfakta	2019	2018	2017
Antal personer som varit föremål för tillsyn över djurhälsopersonal	0	2	22
Årsarbetskrafter inom området djurskydd	7,5	7,9	8,0
Årsarbetskrafter inom området livsmedelskontroll	0,3	0,8	1,0
varav Årsarbetskrafter inom området offentlig kontroll av livsmedel i primärproduktionen	0,04	0,04	0,17
Årsarbetskrafter inom området offentlig kontroll av foder i primärproduktionen	0,00	0,00	0,00
Antalet genomförda kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter	0	0	1

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World, ärendehanteringssystemet Platina, Djurskyddskontrollregister

Kommentar till Tabell 1.1 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

Minskningen av resurser inom dessa områden beror på vakanser och sjukskrivningar.

74

Tabell 1.2: Fiske

Länsfakta	2019	2018	2017
Antal fiskevårdsområden	93	93	99
Antal fiskelicenser	88	98	99
Antal personliga fiskelicenser	0	0	0
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	1	2	3

Källa:

Kommentar till tabellen Tabell 1.2: Fiske

Antal fiskevårdsområden som berör Kalmar län är relativt konstant. En ansökan för del av Ljungbyån inkom under året, beslut väntas tas i början av 2020. Minskningen av inkomna ansökningsärenden inom Havs- och fiskerifonden beror på att pengarna redan är förbrukade inom många programområden. Dålig lönsamhet inom det småskaliga kustfisket på grund av minskade fångster och stora bekymmer med skarv och säl medför dessutom låg investeringsvilja inom yrkesfisket. Det och yrkeskårens åldersstruktur ger i sin tur att licensierade yrkesfiskare minskar.

76

Tabell 3.1: Kostnader för strukturfondsadministrationen, programperiod 2014–2020

Strukturfondsadministration (tkr)	Anslag (5:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
Totala kostnader och årsarbetskrafter för strukturfondsadministration	0	232	0,0
varav förvaltande myndighet			
varav attesterande myndighet			
varav kontroller i territoriella program			

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Kommentar till Tabell 3.1: Kostnader för strukturfondsadministrationen, programperiod 2014–2020

Arbetet påbörjades 2018 och har ökat under 2019.

77

Tabell 4.1: Kulturmiljö

Länsfakta kulturmiljö	2019	2018	2017
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	42 603	42 603	42 538
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturmiljölagen	127	126	125
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturmiljölagen	152	152	152
Riksintresseområden för kulturmiljövården, <i>antal</i>	77	77	85
Kulturresevat, <i>antal</i>	0	0	0
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	75	75	75

Källa:

Kommentar till Tabell 4.1: Kulturmiljö

I verkligheten finns det sedan lagändringen betydligt fler fornlämningar än vad som går att få fram ur FMIS på grund av i princip ingen statusuppdatering är gjord.

78

Tabell 4.2: Utbetalade bidrag för kulturmiljö

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2019	2018	2017
Bidrag, vilka Länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	9075	81	201
Bidrag, vilka Länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	0	12275	8949

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World, Riksantikvarieämbetets handläggarsystem KÄLLA

Kommentar till Tabell 4.2: Utbetalade bidrag för kulturmiljö

Länsstyrelsen ansvarar sedan 2019 för utbetalning av alla bidrag enligt 7:2-medel. Under året tilldelades Länsstyrelsen Kalmar län ytterligare en mkr för stadsmuren i Kalmar. På grund av ändringar i andra planerade projekt kom inte hela det fördelade anslaget till Länsstyrelsen att betalas ut utan 44 tkr återbetalades till Riksantikvarieämbetet.

79

Tabell 5.1: Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter Folkhälsa

Kostnader och årsarbetskrafter för folkhälsa	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader (exkl. OH)¹⁾		

¹⁾ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11). Tabellen ska innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Uppgifter i tabellen ska endast redovisas för senaste räkenskapsåret.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World.

Kommentar till tabellen Tabell 5.1: Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter: Folkhälsa

Se kommentar under tabell i stycke 15.

80

Tabell 6.1: Jämställdhet

Kostnader/intäkter för område Jämställdhet	2019	2018	2017
Verksamhetskostnader inkl. OH¹⁾ (tkr)	3381	3600	2332
varav ramanslag 5:1, netto (tkr)	908	797	1209
varav övrig finansiering (tkr)	2473	2802	1123
Andel av Länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	1,41	1,41	1,11
Verksamhetsintäkter	1896	2297	842

¹⁾ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World.

Kommentar till tabellen Tabell 6.1: Jämställdhet

Se kommentar under tabell i stycke 16.

Annat beslut från regeringen

81

Uppdrag att bistå Rådet för hållbara städer i dess arbete (M2017/03235/Mm), 2017-12-18

Myndigheterna ska bistå rådet i arbetet med att samverka och med att identifiera effektiva samarbeten och åtgärder som bidrar till en utveckling av hållbara städer. Arbetet ska ske inom ramen för myndigheternas verksamhetsområden och befintliga anslag.

Myndigheterna ska bilda ett nätverk där experter från myndigheterna ingår samt där även en expert som representant för Länsstyrelsen och en expert som representant för kommuner som utses av Sveriges Kommuner och landsting (SKL) ska kunna ingå. Nätverket ska med sin sakkunskap stödja rådet i arbetet med underlag och konsekvensbedömningar.

Respektive myndighet ska senast 1 februari varje år ta fram en åtgärdslista med konsekvensbeskrivna åtgärder som publiceras på respektive myndighets webbplats. Listan ska omfatta åtgärder som respektive myndighet har genomfört och avser att genomföra.

Åtgärderna ska vara uppföljningsbara och rymmas inom myndigheternas verksamhetsområden. Åtgärderna ska genomföras integrerat i de berörda myndigheternas ordinarie processer och ska förhålla sig till andra relevanta åtgärder och program.

Myndigheterna ska i sina årsredovisningar redogöra för hur arbetet fortlöper.

Regeringen inrättade i december 2017 ett Råd för hållbara städer som ska verka för att genomföra regeringens politik för hållbar stadsutveckling. Rådets uppdrag är att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer. Länsstyrelserna ingår som en av 13 medlemmar i Rådet. Rådet leds av ordförande Helena Bjarnegård.

Rådet ska årligen redovisa en gemensam åtgärdslista av genomförda och planerade åtgärder som främjar en hållbar stadsutveckling och som myndigheterna avser utföra i samverkan. Rådet ska även redovisa förslag till regeringen på strategiskt viktiga frågor som helt eller delvis ligger utanför rådets ansvarsområde samt lämna förslag på eventuella frågor som behöver utredas. Den 1 mars 2019 lämnade rådet en åtgärdslista och redovisade arbetet under år 2018 i en rapport till regeringskansliet.

Under 2019 har bland annat ett strategiskt dokument med övergripande mål och strategier för arbetet 2019 - 2022 tagit fram, ett nytt kansli har inrättats vid Boverket, rådets webbplats hallbarstad.se har flyttats över från ArkDes till Boverket och arbete har påbörjats med att vidareutveckla webbplatsen. Rådet har även arrangerat ett gemensamt seminarium under Almedalen i juni 2019.

Länsstyrelserna har bidragit med att synkronisera rådets arbete med det arbete som bedrivs i Miljömålsrådet. Vidare har länsstyrelserna i rådets arbete poängterat vikten med att få en samlad och tydlig stat gentemot kommunerna samt att det är viktigt att Agenda 2030 och då särskilt mål 11 står i fokus för rådets arbete.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens breda kunskap samt täta dialoger mellan länsstyrelserna möjliggör att arbetet i rådet kommer kommunerna tillgodo. I de täta dialoger i vårt län som sker inom ramen för

fysisk planering i tidiga samt formella skeden blir det möjligt att identifiera hinder och möjligheter för hållbart samhällsbyggande.

Resultatbedömning: Otillfredsställande Utvecklingsbehov Gott Utmärkt

Året i siffror

Avsnittet är framtaget i enlighet med regleringsbrevsuppdrag 2.2 i länsstyrelsernas regleringsbrev 2019. Uppdraget ersätter tidigare regeringsbeslut S2012/4487/SFÖ.

82

Tabell A – Verksamhetskostnader 2017–2019 Tkr

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2019	2018	2017
20-21 (exkl. 201) ¹⁾	Övrig förvaltning	5848	5168	3752
201	Allmänna val	764	1848	140
25	Trafikföreskrifter m.m.	573	606	384
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	10059	9122	7860
30	Regional tillväxt	1682	715	1681
34	Infrastrukturplanering	224	244	216
40	Hållbar samhällsplanering och boende	4566	3948	3979
41	Stöd till boende	2615	2336	538
42	Energi och klimat	2955	2681	1402
43	Kulturmiljö	8442	7587	8473
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	15812	15111	12917
50	Övergripande och gemensam för naturvård och miljöskydd	7744	6002	6203
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	50469	73488	45056
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1793	1643	1485
53	Vattenverksamhet	20707	21539	18916
54	Mineral-och torvfyndigheter	5	5	4
55	Miljöfarlig verksamhet	7181	6682	7193
56	Övrigt miljö-och hälsoskydd	311	309	143
57	Förorenade områden, efterbehandling	2872	2180	2323
58	Restaurering	967	945	1063
60	Lantbruk och landsbygd	29544	29855	28946
61	Rennäring m.m. (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0	0
62	Fiske	1634	1814	945
70	Folkhälsa	2477	2443	2563
80	Jämställdhet	2543	2860	1689
81	Nationella minoriteter	19	0	0
82	Mänskliga rättigheter	1267	1217	454
85	Integration	2637	2963	2547
	SUMMA PRODUKTION	185713	203313	160872
10	Myndighetsövergripande verksamhet	13151	11908	11477
11	Administration och intern service	39454	38362	36661
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	238319	253583	209009
99	Resurssamverkan ²⁾	1365	1018	573
	TOTALSUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER ENL RESULTATRÄKNINGEN ³⁾	239684	254601	209582

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20-21) fr o m 2018.

²⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta Länsstyrelsen fördelas på respektive tvåsifferkod (och tresiffernivå avseende VÄS 201 Allmänna val).

³⁾ Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Kommentar till Tabell A – Verksamhetskostnader 2017–2019 Tkr

Minskning av kostnader avseende produktion beror till största del på VÄS 51 där vi fick minskade bidrag från Naturvårdsverket.

Tabell B - Verksamhetskostnader 2019

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20-21 (exkl. 201) ¹⁾	Övrig förvaltning	5848	2,45%	2117	4,06%	7965	3,35%
201	Allmänna val	764	0,32%	295	0,57%	1060	0,45%
25	Trafikföreskrifter m.m.	573	0,24%	227	0,44%	800	0,34%
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	10059	4,22%	3409	6,54%	13468	5,66%
30	Regional tillväxt	1682	0,71%	476	0,91%	2158	0,91%
34	Infrastrukturplanering	224	0,09%	83	0,16%	307	0,13%
40	Hållbar samhällsplanering och boende	4566	1,92%	1793	3,44%	6360	2,67%
41	Stöd till boende	2615	1,10%	914	1,75%	3530	1,48%
42	Energi och klimat	1955	1,24%	1040	2,00%	3996	1,68%
43	Kulturmiljö	8442	3,54%	2468	4,74%	10911	4,59%
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	15812	6,63%	4624	8,87%	20436	8,59%
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	7744	3,25%	2295	4,40%	10039	4,22%
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	50469	21,18%	7657	14,69%	58127	24,44%
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1793	0,75%	719	1,38%	2511	1,06%
53	Vattenverksamhet	20707	8,69%	6428	12,33%	27134	11,41%
54	Mineral- och torvfyndigheter	5	0,00%	1	0,00%	5	0,00%
55	Miljöfarlig verksamhet	7181	3,01%	2858	5,48%	10039	4,22%
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	311	0,13%	124	0,24%	435	0,18%
57	Förorenade områden, efterbehandling	2872	1,21%	1057	2,03%	3929	1,65%
58	Restaurering	967	0,41%	220	0,42%	1186	0,50%
60	Lantbruk och landsbygd	29544	12,40%	10029	19,24%	39573	16,64%
61	Rennäring m.m. (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0,00%	0	0,00%	2	0,00%
62	Fiske	1634	0,69%	322	0,62%	1956	0,82%
70	Folkhälsa	2477	1,04%	729	1,40%	3206	1,35%
80	Jämställdhet	2543	1,07%	838	1,61%	3381	1,42%
81	Nationella minoriteter	19	0,01%	8	0,01%	27	0,01%
82	Mänskliga rättigheter	1267	0,53%	379	0,73%	1645	0,69%
85	Integration	2637	1,11%	1004	1,93%	3641	1,53%
	SUMMA PRODUKTION	185713	77,93%	52113	100,00%	237827	100,00%
10	Myndighetsövergripande verksamhet	13151	5,52%				
11	Administration och intern service	39454	16,56%				
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	238319	100,00%			237827	100,00%
99	Resurssamverkan ²⁾	1365		492		1858	
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen³⁾	239684				239684	
	Myndighetsövergripande, adm och intern service uppdelat på: ⁴⁾						
	Nivå 1 (113-115)	28327	21,97%				

LÄNSSTYRELSEN KALMAR LÄN ÅRSREDOVISNING 2019

Nivå 2 (110-112, (116-119)	11127	8,63%				
Nivå 3 (100-109)	13151	10,20%				
Personalkostnad produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	128918					

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20-21).

²⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna Länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

³⁾ Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

⁴⁾ Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2-8 (kkl 4).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Tabell C – Årsarbetskrafter 2017–2019

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2019 totalt	2019 varav kvinnor	2019 varav män	2018 totalt	2017 totalt
20-21 (exkl. 201) ¹⁾	Övrig förvaltning	6,3	3,4	2,9	4,8	4,0
201 ¹⁾	Allmänna val	0,8	0,5	0,3	1,9	0,2
25	Trafikföreskrifter m.m.	0,9	0,1	0,8	0,9	0,6
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	12,6	10,3	2,3	12,5	12,1
30	Regional tillväxt	1,5	0,4	1,1	0,9	1,1
34	Infrastrukturplanering	0,3	0,1	0,2	0,3	0,3
40	Hållbar samhällsplanering och boende	5,5	3,4	2,1	5,0	5,2
41	Stöd till boende	3,7	3,6	0,1	3,0	0,7
42	Energi och klimat	3,7	1,2	2,5	3,3	1,8
43	Kulturmiljö	9,3	7,1	2,3	8,9	8,7
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	14,9	7,2	7,7	13,2	12,7
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	7,9	5,3	2,7	6,9	7,5
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	28,8	11,9	16,8	28,0	24,7
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2,7	2,3	0,4	2,5	2,2
53	Vattenverksamhet	23,0	13,6	9,5	22,8	19,4
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
55	Miljöfarlig verksamhet	9,9	6,6	3,3	10,2	10,8
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,5	0,3	0,2	0,5	0,3
57	Förorenade områden, efterbehandling	3,7	2,5	1,2	3,2	3,4
58	Restaurering	0,9	0,7	0,2	0,8	1,1
60	Lantbruk och landsbygd	38,4	26,1	12,4	40,0	43,6
61	Rennäring m.m. (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
62	Fiske	1,2	0,0	1,2	1,3	1,4
70	Folkhälsa	2,5	1,2	1,4	2,6	2,6
80	Jämställdhet	2,7	2,7	0,0	2,3	1,8
81	Nationella minoriteter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
82	Mänskliga rättigheter	1,2	1,2	0,0	1,0	0,6
85	Integration	3,7	3,7	0,0	4,5	3,7
	SUMMA PRODUKTION	186,6	115,4	71,3	181,4	170,6
10	Myndighetsövergripande verksamhet	11,0	8,3	2,7	10,9	9,6
11	Administration och intern service	16,2	8,5	7,8	14,3	14,5
	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL RESURSSAMVERKAN	213,9	132,1	81,8	206,6	194,7
99	Resurssamverkan ²⁾	1,8	1,1	0,7	1,3	0,5
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	215,7	133,2	82,5	207,8	195,2

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämsställs med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20-21) fr o m år 2018.

²⁾ Den del av årsarbetskrafterna för resurssamverkan som inte avser den egna Länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhet på tvåsiffernivå.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Kommentar till Tabell C – Årsarbetskrafter 2017–2019

[Kommentarstext.]

85

Tabell D – Representation

Kostnader för representation	2019 totalt (tkr)	2019 per åa (kr)	2018 totalt (tkr)	2018 per åa (kr)	2017 totalt (tkr)	2017 per åa (kr)
Intern representation	330	1529	262	1262	161	827
Extern representation	286	1324	281	1351	265	1359

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Kommentar till Tabell D – Representation

86

Tabell E – Lokaler

Lokalkostnader ¹⁾	2019	2018	2017
Residens			
Lokalkostnader (tkr) ²⁾	910	1149	1138
Lokalyta (m ²)	981	981	981
Lokalkostnad per m ² (kr)	927	1171	1160
Lokaler³⁾			
Lokalkostnader (tkr)	8795	9380	7846
Lokalyta (m ²)	5791	5791	5791
Lokalkostnad per m ² (kr)	1519	1620	1355
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	41	45	40
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	27	28	30
Kontorslokaler⁴⁾			
Kontorslokalyta (m ²)	5791	5791	5791
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	27	28	30
SUMMA LOKALKOSTNADER	9705	10529	8984

¹⁾ Urvalen för lokalkostnaderna som redovisas i denna tabell är inte desamma som de urval som görs för de lokalkostnader som redovisas i resultaträkningen. Dessa tabeller har inte samma definition.

²⁾ Residensets lokalkostnader redovisas under VÅS 103 Servicestöd till ledningen.

³⁾ Med lokaler avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m. Dessa kostnader redovisas under VÅS 113 Lokaler.

⁴⁾ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biutor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

87

Tabell F – Redovisning av ärenden 2019

(samtliga ärenden oavsett databas)

Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. upprättade ärenden)	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	56	81	166	229	74	5
Övrig förvaltning (20-21), exkl. 201	73	730	134	862	75	6
Allmänna val (201)	7	114	10	126	5	0
Trafikföreskrifter m.m. (25)	38	131	2	146	25	0
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	281	1591	540	2120	292	2
Regional tillväxt (30)	18	26	2	22	24	6
Infrastrukturplanering (34)	3	18	1	21	1	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	211	966	17	1133	61	5
Stöd till boende (41)	367	942	0	423	886	10
Energi och klimat (42)	102	49	4	27	128	31
Kulturmiljö (43)	243	801	42	911	175	0
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	94	130	93	226	91	5
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	125	174	15	204	110	16
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	281	246	370	523	374	59
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	99	706	33	739	99	1
Vattenverksamhet (53)	256	448	106	508	302	36
Mineral- och torvfyndigheter (54)	0	4	0	3	1	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	145	516	70	581	150	6
Övrigt miljö- och hälsoskydd (56)	18	148	4	162	8	1
Förorenade områden, efterbehandling (57)	62	69	33	99	65	24
Restaurering (58)	12	9	2	22	1	0
Lantbruk och landsbygd (60)	51	245	18	262	52	2
Rennäring m.m. (61)	0	0	0	0	0	0
Fiske (62)	12	168	3	163	20	1
Folkhälsa (70)	118	46	37	118	83	0
Jämställdhet (80)	2	5	21	23	5	0
Nationella minoriteter (81)	0	0	2	2	0	0
Mänskliga rättigheter (82)	10	14	16	30	10	2
Integration (85)	10	51	31	81	11	2
TOTALT ANTAL ÄRENDE FÖR SAMTLIGA ÄRENDESLAG	2694	8428	1772	9766	3128	220
varav Vattenmyndighetens ärenden	0	0	0	0	0	0
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	44	59	0	66	37	2

¹⁾ Under 2019 har huvuddelen av länsstyrelsernas arbete med jordbrukarstöden och landsbygdsstöden skett i Jordbruksverkets IT-system. Dessa system är ännu inte färdigbyggda, vilket medför att delar av handläggningen ännu ej gått att genomföra och att rättvisande statistik över handlagda ärenden inom området jordbrukarstöd (601) därmed inte är möjliga att hämta ut i sin helhet. För området jordbrukarstöd omfattar ärendestatistiken direktstöden och ansökan om utbetalning av kompensationsstöd och miljöersättning för betesmarker och slätterängar. Statistik för ansökan om åtaganden och övriga stödformer ingår ej.

För landsbygdsstöden (602) redovisas för 2019 komplett ärendestatistik av både ansökningar om stöd och utbetalningar.

Det som redovisas här är den ärendestatistik som hämtas från Länsstyrelsens eget diarieföringssystem i tabellen summerat med ärenden beträffande jordbrukarstöd (direktstöd, betesstöd och kompensationsstöd) och landsbygdsstöd från Jordbruksverkets IT system, BLIS.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina, Jordbruksverket och Boverket

Tabell G – Handläggningstider

VÄS	Ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2017-2019	Utfall (%) 2019	Utfall (%) 2018	Utfall (%) 2017	Medelantal dagar 2019	Medelantal dagar 2018	Medelantal dagar 2017
202	Anmälan om svenskt medborgarskap ¹⁾	45	0	0	0	0	0	0
204	Begravningsfrågor ¹⁾	45	0	0	0	0	0	0
212	Auktorisation av bevakningsföretag ¹⁾	180	0	0	0	0	0	0
282	Ansökan om tillstånd enligt 16§ Djurskyddslagen ²⁾	90	96	100	100	19	12	15
282	Ansökan om förprovning djurstall ²⁾	56	100	100	99	12	15	19
282	Anmälningsärenden djurskydd	90	94	97	98	32	26	20
403	Överklagade av lov, förhandsbesked ³⁾	150	91	83	41	58	93	204
403	Överklagade av bygglov för bostäder, dock ej fritidsbostäder ³⁾	120	91	71	89	47	68	48
403	Överklagade av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	180	95	84	39	59	115	248
505	Överklagade kommunala beslut Miljöbalken m.fl. författn	180	77	57	33	95	208	286
525	Samråd enligt 12 kap. 6§ Miljöbalken	42	61	76	73	40	28	32
526	Granskning av kommunal strandskyddsdispens ⁴⁾	21	100	100	99	8	12	10
551	Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. Miljöbalken - Ansökan om tillstånd (konc) ^{2, 5)}	180	85	77	76	99	104	192
555	Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	75	79	67	73	56	63	83
562	Prövning av avfall och producentansvar	40	100	85	9	10	26	16
566	Tillsyn av avfall och producentansvar	30	97	87	92	11	17	14
602	Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder ^{6, 7)}							
	Företagsstöd	180	62	37	81	142	187	113
	Projektstöd	180	88	79	80	75	129	118
	Miljöinvesteringar	180	87	84	100	62	78	71
622	Ansökan om stöd från Fiskerifonden ^{6, 7)}							
	Företagsstöd	180	0	33	0	862	331	505
	Projektstöd	180	0	0	0	798	0	324
602	Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder ^{7, 8)}							
	Företagsstöd	120	95	93	0	50	62	194
	Projektstöd	120	84	88	27	58	63	148
	Miljöinvesteringar	120	86	100	8	68	73	175
622	Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden ^{7, 8)}							
	Företagsstöd	120	50	0	50	120	0	186
	Projektstöd	120	100	0	0	62	0	0
623	Ansökan tillstånd flyttning och utplantering av fisk	30						

623	Ansökan om förordnande som fisketillsynsman	40							
-----	---	----	--	--	--	--	--	--	--

¹⁾ Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.

²⁾ Målet är satt från komplett ansökan.

³⁾ Uppdrag 3.39 i länsstyrelsernas regleringsbrev för år 2019.

⁴⁾ Enligt 19 kap 3 b § Miljöbalken.

⁵⁾ Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

⁶⁾ Handläggningstid, ansökan om stöd: Mätning från att ansökan kom in till Länsstyrelsen fram till att Länsstyrelsen har fattat beslut om stöd. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om stöd ska vara beslutade inom 6 månader.

⁷⁾ Målet enligt SUSS PoF (Styr- och Uppföljningssystem i Samverkan för LB/Fiskestöden) Hämtas från Jordbruksverkets uppföljningsverktyg BLIS.

⁸⁾ Handläggningstid, ansökan om utbetalning: Mätning från att ansökan om utbetalning kom in till Länsstyrelsen fram till beslut. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om utbetalning ska vara beslutade inom 4 månader.

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket

89

Tabell H – Styckkostnader*

VÄS	Styck-kostnad 2019 ¹⁾	Styck-kostnad 2018 ¹⁾	Styck-kostnad 2017 ¹⁾	Kostnad inkl. OH 2019 ¹⁾	Kostnad inkl. OH 2018 ¹⁾	Kostnad inkl. OH 2017 ¹⁾	Antal ärenden 2019 ²⁾	Antal ärenden 2018 ²⁾	Antal ärenden 2017 ²⁾
218 Jakt och viltvård	4	3	5	2564	2045	3037	591	612	660
282 Djurskydd	5	4	4	8164	7677	7034	1696	1853	1786
403 Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	6	7	8	1550	1020	1609	260	150	193
407 Fastighetsbildning och frågor kring markanvändning	1	1	0	502	480	112	615	531	423
431 Formninen	4	5	6	1976	2063	2540	554	450	458
512 Förvaltning och skötsel av skyddade områden	155	199	113	42883	65391	40561	277	328	359
521 Tillstånd och dispenser avseende naturskydd	4	5	5	769	771	786	214	152	167
525 Samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken	4	3	3	954	653	579	236	248	182
535 Tillsyn av vattenverksamhet	10	9	13	2687	2360	2610	267	253	206
555 Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	6	5	5	2532	1972	2184	435	434	446

¹⁾ Urvalet av styckkostnader i tabellen baserar sig på ärendeslag som finns i länsstyrelsernas ärendehanteringssystem Platina och innehåller ärendeslag med fler ärenden än 200 stycken.

¹⁾ Uttryckt i tkr.

²⁾ Avser antalet beslutade ärenden.

Övriga återrapporteringskrav

Avsnittet innehåller övriga återrapporteringskrav enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

90

Avgiftsbelagd verksamhet, enligt 3 kap. 2 §

Belopp angivna i tkr

Verksamhet	2017	2018			2019						2019
	Akkumulerat utfall	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Nettoutfall	Budget intäkter	Utfall intäkter	Budget kostnader	Utfall kostnader	Netto budget	Nettoutfall	Akkumulerat utfall
Offentligrättslig verksamhet											
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	1	580	417	163	500	565	500	628	0	-63	101
Registreringsavgift för jaktområden	0	60	60	0	60	60	60	60	0	0	0
Delgivning	4	22	116	-94	23	27	23	154	0	-127	-217
Övrig offentligrättslig verksamhet	-2	1	1	0	0	45	0	69	0	-24	-25
Uppdragsverksamhet											
Resurssamordning	148	1393	1421	-28	149	1709	148	1757	1	-48	73
Övrig uppdragsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa totalt	152	2056	2015	41	732	2405	731	2667	1	-262	-69
- fördelat på											
Summa offentligrättsligt	4	663	594	69	583	696	583	910	0	-214	-141
Summa uppdragsverksamhet	148	1393	1421	-28	149	1709	148	1757	1	-48	73

Tabellen visar intäkter, kostnader och utfall för Länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelningen för återrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

91

Kompetensförsörjning, enligt 3 kap. 3 §

3 § Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 § första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Antalet anställda har ökat de senaste åren. Flertalet rekryteringar har varit nya tjänster men även viss ersättningsrekrytering har skett. Lediga tjänster annonseras via Offentliga jobb och hemsidan.

92

Sjukfrånvaro, enligt 7 kap. 3 §

Kön	Ålder	2019			2018		
		Antal anställda*	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda*	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	≤29	2,3	0,8%	0%	3,1	2,0%	0%
	30-49	62,3	1,4%	30,7%	58,9	1,3%	0%
	50≥	27,6	7,7%	75,8%	26,1	6,8%	82%
	Alla	92,2	3,3%	64,9%	88,2	2,9%	56,2%
Kvinnor	≤29	12,4	9,8%	80,1%	10,5	3,0%	81,1%
	30-49	86,8	8,3%	75,2%	88,7	7,4%	74,4%
	50≥	56	4,8%	55,6%	50,0	6,0%	72,6%
	Alla	155,3	7,2%	71,3%	149,1	6,6%	72,6%
Samtliga	≤29	14,7	8,5%	79,4%	13,6	2,8%	72,3%
	30-49	149,1	5,4%	72,1%	147,6	4,9%	69,1%
	50≥	83,6	5,8%	64,1%	76,1	6,3%	75,5%
Summa		247,4	5,7%	70,2%	237,3	5,2%	71,3%

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

* Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Kommentar till tabellen sjukfrånvaro

Vi har noterat en höjd sjukfrånvaro de senaste åren och att kvinnor har högre frånvaro än män. Vid närmare analys av orsak till långtids sjukfrånvaron är det endast ett fåtal fall som kan relateras till arbetet eller arbetsmiljön.

Information av väsentlig betydelse

Avsnittet innehåller information som Länsstyrelsen bedömer är av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning enligt 2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Länsstyrelsen har inget väsentligt att rapportera.

Resultaträkning

Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	106 258	100 468	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	11 214	23 887	2
Intäkter av bidrag	121 925	130 236	3
Finansiella intäkter	25	51	4
Summa	239 423	254 642	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-151 169	-140 842	5
Kostnader för lokaler	-11 235	-11 160	6
Övriga driftskostnader	-73 777	-100 119	7
Finansiella kostnader	-128	-305	8
Avskrivningar och nedskrivningar	-3 375	-2 175	9
Summa	-239 684	-254 601	
Verksamhetsutfall	-262	41	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	8 868	8 363	10
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-8 868	-8 363	11
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	7 737	7 689	12
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	164 724	151 347	13
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	12 189	16 765	14
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	112	27	17
Lämnade bidrag	-184 762	-175 829	18
Saldo	0	0	
Årets kapitalförändring	-262	41	19

95

Balansräkning

TILLGÅNGAR (TKR)	2019-12-31	2018-12-31	Not
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	8 224	7 885	
Pågående nyanläggningar	0	1 767	
Summa	8 224	9 652	20
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	1 722	1 570	21
Fordringar hos andra myndigheter	3 896	9 878	22
Övriga kortfristiga fordringar	1 729	936	23
Summa	7 347	12 384	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	2 537	2 450	
Upplupna bidragsintäkter	12 074	9 669	
Övriga upplupna intäkter	1 362	1 415	
Summa	15 973	13 534	24
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	74 351	46 164	
Summa	74 351	46 164	25
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	33 161	43 366	26
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	347	1 258	27
Summa	33 508	44 623	
Summa tillgångar	139 404	126 357	

Länsstyrelsen i Kalmar

BALANSRÄKNING

KAPITAL OCH SKULDER (TKR)	2019-12-31	2018-12-31	Not
Myndighetskapital			
Statskapital	133	133	
Balanserad kapitalförändring	463	422	
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-262	41	
Summa	334	596	28
Fonder			
Fonder	518	630	
Summa	518	630	17

Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	39	149	29
Övriga avsättningar	763	1 016	30
Summa	802	1 165	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	4 790	8 785	31
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	4 227	4 828	33
Leverantörsskulder	8 599	10 523	34
Övriga kortfristiga skulder	2 491	2 257	35
Depositioner	1 147	1 258	36
Summa	21 254	27 650	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	13 784	12 145	
Oförbrukade bidrag	102 711	84 171	
Summa	116 495	96 316	37
Summa kapital och skulder	139 404	126 357	

96

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr

Anslag	Ingående överföringsbelopp p	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp p	NOT
Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 Länsstyrelserna m.m.	1 831	107 276	0	0	109 107	-112 172	-3 065	42
Utgiftsområde 19 Regional tillväxt 19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	-20	2 161	0	0	2 141	-1 823	318	68
Summa	1 811	109 437	0	0	111 248	-113 995	-2 747	

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster	NOT
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	990	852	
2537 Miljöskyddsavgift Tåktavgift	5 090	7 311	
2552 03 Avgifter enligt avfallsförordningen	90	102	
2714 01 Sanktionsavgifter	400	603	
Summa	6 570	8 868	10

Redovisning av beställningsbemyndiganden

Anslag / Anslagsbenämning	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden 2019	Utestående åtaganden 2019	Utestående åtagandenas fördelning per år				
				2020	2021	2022	2023	
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	3 000	600	1 567	1 092	405	70	0	

Tilläggsupplysningar och noter

De flesta belopp i resultatredovisningen är framtagna med hjälp av ett länsstyrelsegemensamt rapportpaket. Det innebär att talen innehåller decimaler, vilket ger avrundningsdifferenser. Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där inte annat anges.

Resultatredovisningen

Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar. Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 procent. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Undantag från ekonomiadministrativa regelverket

I regleringsbrevet för 2019 har regeringen beslutat om följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

”Vid redovisningen av de uppgifter som avses i 2 § 1–3 förordningen med länsstyrelseinstruktion ska myndigheten inte tillämpa bestämmelserna 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats vad gäller volym och kostnader.

Med undantag från vad som gäller enligt 3 kap. 1 § tredje stycket och 3 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redovisas i en för länsstyrelserna enhetlig struktur och enligt anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.”

Länsstyrelsen i Örebro län har inom ramen för uppdrag 2.2 i Regleringsbrevet för 2019 utgivit anvisningar för den struktur som denna och samtliga övriga länsstyrelser årsredovisning baseras på.

Indikatorer

Enligt ESV: s föreskrifter till 3 kap. 1 § ska myndigheten ta fram resultatindikatorer och redovisa enligt dessa, om det inte medför kostnader som menligt påverkar verksamheten. Länsstyrelsen har valt att inte ta fram specifika resultatindikatorer för regleringsbrevsuppdrag. Orsaken är att vi inte tycker att det rimligt att lägga tid och resurser på att identifiera och följa indikatorer till uppdrag som kan förändras från år till år, och som därmed kan göra indikatorerna irrelevanta.

Det finns fler områden i resultatredovisningen som Länsstyrelsen inte redovisar indikatorer för. Skälen till det är bland annat:

- svårigheter inom vissa områden att definiera relevanta indikatorer som påvisar eller indikerar en resultatutveckling utifrån uppdraget

- att tid och/eller kostnad för att ta fram underlaget till resultatindikatorn är för stor, eller

att länsstyrelserna i vissa fall kan behöva samordna sig och komma överens om vilka indikatorer som bör följas över tid.

Styckkostnader

Enligt 3 kap. 1 § FÅB ska styckkostnader för handläggning av ärenden inom ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden redovisas. Myndigheten bedömer enligt ESV: s föreskrifter till bestämmelsen självständigt vad som avses med ett stort antal ärenden. Länsstyrelsens bedömning är att 200 antal ärenden ska betraktas som ett stort antal.

Enligt ESV: s allmänna råd till bestämmelsen i 3 kap. 1 § bör de ärendeslag som redovisas vara väsentliga att redovisa samt utgöra verksamhetens prestationer. Styckkostnaderna per ärendeslag bör beräknas som totala verksamhetskostnader, inklusive andel av gemensamma kostnader men exklusive transfereringar. Länsstyrelsens beräkning av styckkostnader (som återfinns i Tabell H) beräknas enligt följande:

- Totala verksamhetskostnader (S-kod 4-6999) inklusive overhead (konto 9800) men exklusive transfereringar för respektive ärendeslag på 3-ställig VÄS-nivå under angiven period dividerat med antalet *beslutade* ärenden inom respektive ärendeslag på 3-ställig VÄS-nivå under angiven period.

Länsstyrelsen har följande kommentarer om den valda beräkningsmetoden:

- Att *beslutade* ärenden utgör nämnaren i beräkningarna beror på att detta begrepp bäst motsvarar begreppet *prestation*.
- Det kan finnas undergrupperingar av ärendeslag inom en VÄS-kod på 3-ställig nivå, vilket gör att begreppet ärendeslag tolkas extensivt i vissa fall.
- De kostnader som finns redovisade under respektive VÄS-kod på 3-ställig nivå avser inte enbart kostnader för beslutade ärenden, utan även för t ex inkomna (ännu ej beslutade ärenden) vilket får styckkostnaden för beslutade ärenden att skenbart bli något högre än vad den de facto borde vara.
- Det finns ingen automatisk systemkoppling mellan vilken VÄS-kod ett ärende redovisas under och till vilken VÄS-kod en kostnad hänförs. Detta leder till att fullständig korrelation inte nödvändigtvis föreligger.
- Vad som utgör ett stort antal avgörs enbart utifrån 2019 års ärendemängd. Det innebär att ett ärendeslag som tidigare år har uppfyllt kriterierna för vad som bedöms vara ett stort antal riskerar att inte beräknas och vice versa.
- Kostnader på VÄS-gruppernas egna övergripande koder har inte fördelats till respektive ärendeslag inom gruppen, eftersom det i många fall registreras ärenden på de övergripande koderna.
- I beräkningarna inkluderas endast uppgifter om ärendeantal som finns att tillgå i ärendehanteringssystemet Platina.
- Länsstyrelsen gör bedömningen att den valda beräkningsmetoden trots ovanstående är tillräckligt tillförlitlig att dra slutsatser från.

Tabell G i tidigare årsredovisningar

Tidigare årsredovisningar har innehållit statistik om överklagade ärenden (tidigare Tabell G). Efter analys har det framkommit att kvaliteten på denna data är bristfällig. Därför har statistiken exkluderats i årets årsredovisning i väntan på att nya rapporter tas fram i ärendehanteringssystemet Platina.

Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn	Ersättning kronor	Andra uppdrag
Landshövding		
Cecilia Schelin Seidegård	249 722	Samhall AB, Cellcom AB, Novare Human Capital AB, 2050 Consultin AB, HS Hushållnings-sällskapets Service AB, 1,6 miljonerklubben AB, Tofta Intressenter AB, Löftet Holding AB
Thomas Carlzon	1 135 304	Sweden Sports Academy, Ingers Smörgars & Sallader AB, Carlzon Coaching & Consulting AB, EC Life Partners & Friends AB, Servicevitaminen AB, Drottning Victorias Vilohem
Länsråd/Länsöver direktör		
Malin Almqvist	1 019 911	
Insynsråd		
Jenny Andersson	3 000	Svensk Fågel Service Aktiebolag, Stjärnamo Kyckling AB, Svänebo Aktiebolag
Mari Kadowaki	3000	Saft AB, Garo AB, Alcad AB
Matilda Wärenfalk	1500	
Anders Henriksson	1500	SKL Företag, KPA Liv, KPA AB
Peter Aronsson	3000	
Jan-Olof Torstensson	3000	Kalmar Hamn AB, LFK Mästaren AB, Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag, Länsförsäkringar Kalmar län, Projekt Linné AB, LFK Finans AB, Hällefors Tierp Skogar AB
Anders Åkesson	1500	
Laila Naraghi	1500	

Noter till resultaträkningen

Not 1 Intäkter av anslag	2019	2018
01 05 001 Förvaltningsanslag	105 993	100 146
19 01 001 000 Regionala tillväxtåtgärder	265	322
Summa intäkter av anslag	106 258	100 468

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2019	2018
Offentligrättsliga avgifter	1 762	1 896
Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	8 097	20 554
Intäkter av andra ersättningar	1 355	1 437
Summa	11 214	23 887

Varav intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen består av

Intäkter uthyrning	1 258	841
Intäkter utbildning/konferenser	662	531
Intäkter konsultuppdrag	5 639	17 692
Intäkter övriga 4 § avgifter	537	1 489
	8 097	20 554

Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not. Den separata tabellen avser enbart sådan verksamhet som ska ge ett årligt resultat. Övriga intäkter av avgifter har inte motsvarande kostnader och uppvisar inte något resultat utan ingår bl.a. i anslagsredovisningen, älgvårdsfond och externa medel gentemot andra myndigheter. Gruppen intäkter av andra ersättningar har utökats utifrån att verksamhet angående omhändertagande av djur övertogs från Polisen den 1 juni 2018 och är anslagsfinansierad. Verkställighetskostnader minus ersättning för försålda djur anses utgöra sanktionsavgift och redovisas här.

Not 3 Intäkter av bidrag	2019	2018
Bidrag från statliga myndigheter	107 249	127 010
varav		
Kammarkollegiet	-317	-4
Riksantikvarieämbetet	3 694	2 808
Länsstyrelsen i Dalarnas län	401	153
Länsstyrelsen i Jönköpings län	99	101
Länsstyrelsen i Kronobergs län	-43	273
Länsstyrelsen i Stockholms län	47	-4
Länsstyrelsen i Södermanlands län	223	0
Länsstyrelsen i Uppsala län	97	85
Länsstyrelsen i Värmlands län	0	3
Länsstyrelsen i Västmanlands län	1 041	794
Länsstyrelsen i Örebro län	22 065	22 623
Länsstyrelsen i Östergötlands län	4 229	4 424

LÄNSSTYRELSEN KALMAR LÄN ÅRSREDOVISNING 2019

Länsstyrelsen i Gävleborgs län	50	0
Socialstyrelsen	370	549
Lunds universitet	64	17
Länsstyrelsen i Skåne län	433	2 362
Sveriges geologiska undersökning	83	0
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	100	0
Statens veterinärmedicinska anstalt	0	0
Skogsstyrelsen	1 097	472
Arbetsförmedlingen	767	729
Naturvårdsverket	32 666	54 229
Skatteverket	24	0
Sveriges lantbruksuniversitet	87	0
Boverket	36	0
Statens jordbruksverk	13 124	13 405
Affärsverket svenska kraftnät	0	73
Regeringskansliet	27	1
Statens energimyndighet	512	630
Valmyndigheten	0	-12
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	11 276	9 218
Tillväxtverket	-137	587
Linneuniversitetet	193	0
Havs- och vattenmyndigheten	14 942	13 494
Bidrag från övriga	14 677	3 226
varav bidrag från EU:s fonder		
Life - program för miljö- och klimatpolitik	3 637	1 426
YEIP - Innovationsprojekt	0	-13
Summa	121 925	130 236

Intäkter av bidrag har minskat lite. Detta beror på neddragning av bidrag från Naturvårdsverket.

Not 4 Finansiella intäkter	2019	2018
Räntekonto i Riksgälden	23	45
Övriga finansiella intäkter	2	6
Summa	25	51

Posten räntekonto påverkas av det saldo som står på räntekontot under året och den räntsats som Riksgäldskontoret ger.

Not 5 Kostnader för personal	2019	2018
Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-101 342	-95 160
varav		
Lönekostnader för insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)	-709	-1 072
Övriga kostnader för personal	-49 828	-45 682
Summa	-151 169	-140 842

Antal anställda har ökat under 2019 vilket har medfört en ökad lönekostnad samt att övriga kostnader avseende personal har ökat.

Not 6 Kostnader för lokaler	2019	2018
Kostnader för lokaler	-11 235	-11 160

Not 7 Övriga driftskostnader	2019	2018
Övriga driftskostnader	-73 777	-100 119

Driftskostnaderna har minskat till stor del beroende på att intäkter av bidrag minskat under 2019 jämfört med 2018.

Not 8 Finansiella kostnader	2019	2018
Räntekostnader i Riksgälden	-116	-281
Övriga finansiella kostnader	-12	-24
Summa	-128	-305

Not 9 Avskrivningar och nedskrivningar	2019	2018
Avskrivningar och nedskrivningar	-3 375	-2 175

Not 10 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2017	2018	2019		2019		2019		2019
	netto utfall	netto utfall	budget intäkter	utfall intäkter	budget kostnader	utfall kostnader	netto budget	netto utfall	Akkumulerat utfall
Avgifter med bestämt ekonomiskt mål									
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	-1 589	-1 927	990	829	0	2 776	990	-1 946	-5 462
2528 Avgifter vid bergstaten	-5	-7	0	0	0	3	0	-3	-14
2537 Miljöskyddsavgift	-3 173	-1 398	5 090	7 109	0	8 491	090	-1 382	-5 954
2552 Övriga offentligt rättsliga avgifter	-9	-40	90	102	0	113	90	-11	-60
varav	0	0				0			

- Avgifter enligt stiftelseförordning	0	-2	0	0	0	0	0	0	-2
- Avgifter enligt avfallsförordningen	-9	-38	90	102	0	113	90	-11	-58
Övriga intäkter som inte disponeras och inte har bestämt ekonomiskt mål	308	612		603					920
2714 Sanktionsavgifter	319	612		603					931
2714 Tilläggsavgift (Plan o Bygglagen)	-11	0		0					-11
Summa avgifter redovisade mot inkomsttitel	-4 469	-2 759		8 643		11	382	-3 342	-9 650

Kommentar: Uppgifterna speglar tabell 6.2 i Regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende länsstyrelserna. Noten är uppdelad på avgifter med bestämt respektive inte bestämt ekonomiskt mål. På de avgifter som har bestämt ekonomiskt mål är lönekostnaderna hämtade utifrån redovisning på respektive verksamhetskod med finansiering förvaltningsanslag. På de kostnaderna läggs OH på utifrån Tabell B.

Not 11	Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	2019	2018
---------------	---	-------------	-------------

Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-8 868	-8 363
--	--------	--------

Tabellen Redovisning mot inkomsttitel redovisar avgiftsslag.

Not 12	Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2019	2018
---------------	---	-------------	-------------

01 05 001 000 Förvaltningsanslag	6 179	6 069
19 01 001 000 Regionala tillväxtåtgärder	1 558	1 620
Summa	7 737	7 689

Finansiering av bidrag inom förvaltningsanslaget avser finansiering av förvaltningskostnader hos samverkansorganet i Kalmar län

Not 13	Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2019	2018
---------------	--	-------------	-------------

Från myndighet		
Riksantikvarieämbetet	8 666	81
Länsstyrelsen i Jönköpings län	-40	-28
Länsstyrelsen i Kronobergs län	161	-122
Länsstyrelsen i Örebro län	1 010	30

Länsstyrelsen i Östergötlands län	1 140	0
Socialstyrelsen	3 302	3 276
Naturvårdsverket	125 755	130 671
Post- och telestyrelsen	54	50
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	188	343
Havs- och vattenmyndigheten	24 487	17 046
Summa	164 724	151 347

Ökning beror på ökade medel från Havs- och vattenmyndigheten samt att vi har en förändrad hantering avseende bidrag från Riksantikvarieämbetet där vi som Länsstyrelse genomför utbetalningen istället för Riksantikvarieämbetet.

Not 14 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2019	2018
--	-------------	-------------

Medel från privata sektorn	12 100	16 655
Älgvårdsfonden	92	110
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-3	0
Summa	12 189	16 765

Medel från privata sektorn avser efterbehandling av förorenade områden.

Not 15 Finansiella intäkter	2019	2018
------------------------------------	-------------	-------------

Eventuell kommentar ex avser ränta på särskilda bankmedel (bygdemedel)

Not 16 Finansiella kostnader	2019	2018
-------------------------------------	-------------	-------------

Eventuell kommentar

Not 17 Avsättning till/upplösning av fonder mm för transfereringsändamål	2019	2018
---	-------------	-------------

Ingående balans	630	657
Årets förändring	-112	-27
Utgående balans	518	630
Uppdelat på		
Älgvårdsfonden		
<i>Ingående balans</i>	<i>630</i>	<i>657</i>
<i>Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag</i>	<i>92</i>	<i>110</i>
<i>Lämnade bidrag</i>	<i>-204</i>	<i>-138</i>
<i>Utgående balans</i>	<i>518</i>	<i>630</i>

Not 18 Lämnade bidrag	2019	2018
------------------------------	-------------	-------------

Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-166 169	-169 340
Lämnade bidrag till övriga samt periodiseringar	-18 592	-6 489
Summa Lämnade bidrag	-184 762	-175 829

inom verksamhetsområden

Övriga ärenden inom administration och intern service	-6 129	-6 067
Jakt och viltvård	-540	-592
Allmänt och övergripande inom regional tillväxt	3	0
Regional projektverksamhet	-1 558	-1 620
Kommunikationsplanering	-54	-50
Allmänt och övergripande inom hållbar samhällsplanering och boende	0	-2
Klimatinvesteringar	-80	-30
Allmänt och övergripande inom kulturmiljö	-125	0
Fornminnen	-2 698	0
Byggnadsvård	-3 435	-45
Fornminnes- och kulturlandskapsvård	-591	-36
Kultuhistoriskt värdefulla miljöer	-1 867	0
Skydd mot olyckor, räddningstjänst	-188	-343
Miljömål	-15 853	-26 612
Miljöövervakning	-48	-20
Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturresevat)	-752	0
Förvaltning och skötsel av skyddade områden	-333	0
Allmänt och övergripande inom vattenverksamhet	-2 286	-200
Förvaltning av kvalitén på vattenmiljön	-6 817	-2 871
Havsmiljöförvaltning och havsplanering	-250	-840
Efterbehandling av förorenade områden	-130 081	-124 870
Kalkning av försurade vatten	-3 585	-5 834
Stöd till fisket	-2 000	-1 925
Fiskevård och fritidsfiske	-1 142	-746
Jämställdhetsfrågor	-930	0
Frågor inom mänskliga rättigheter	-3 302	-3 276
Integrationsfrågor	-122	150
	-184 762	-175 829

varav finansiering genom EU-fonder

Ökningen av lämnade bidrag avser främst efterbehandling av förorenade områden, forminnen, byggnadsvård samt förvaltning av kvalitén på vattenmiljön.

Not 19 Årets kapitalförändring	2019	2018
---------------------------------------	-------------	-------------

Verksamhetsutfall

Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-262	41
Summa verksamhetsutfall	-262	41

Uppbörd**Transfereringar**

Summa Transfereringar	0	0
Summa årets kapitalförändring	-262	41

Årets kapitalförändring är inom avgiftsfinansierad verksamhet, se särskild tabell.

Noter till balansräkningen

Not	20	Materiella anläggningstillgångar	2019-12-31	2018-12-31
-----	----	----------------------------------	------------	------------

Förbättringsutgifter på annans fastighet

Bokfört värde	0	0
----------------------	----------	----------

Maskiner, inventarier, installationer mm.

Ingående anskaffningsvärde	18 689	14 319
Årets anskaffning	216	1 130
Årets försäljning, utrangering	-550	-257
Utgående anskaffningsvärde	18 356	15 191

Ingående avskrivningar	-7 306	-5 388
Årets avskrivningar	-3 375	-2 175
Årets försäljning, utrangering	550	257
Utgående avskrivningar	-10 131	-7 306

Bokfört värde	8 224	7 885
----------------------	--------------	--------------

Pågående nyanläggningar

Ingående anskaffningsvärde	-1 731	395
Årets anskaffning	1 731	1 373
Utgående anskaffningsvärde	0	1 767

Bokfört värde	0	1 767
----------------------	----------	--------------

Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	8 224	9 652
---	--------------	--------------

Not	21	Kundfordringar	2019-12-31	2018-12-31
-----	----	----------------	------------	------------

Kundfordringar	1 722	1 570
-----------------------	-------	-------

Not	22 Fordringar hos andra myndigheter	2019-12-31	2018-12-31
	Diverse fordringar andra myndigheter	739	4 760
	Mervärdesskatt	3 157	5 119
	Summa	3 896	9 878

Not	23 Övriga kortfristiga fordringar	2019-12-31	2018-12-31
	Uppbördsfordringar	1 722	930
	Övriga kortfristiga fordringar	7	6
	Summa	1 729	936

Uppbördsfordringar har ökat beroende på ökade miljögifter.

Not	24 Periodavgränsningsposter	2019-12-31	2018-12-31
	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyror	2 527	2 423
	Övriga förutbetalda kostnader	10	27
	Summa förutbetalda kostnader	2 537	2 450
	Upplupna bidragsintäkter		
	Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter	12 074	9 669
	varav		
	Riksantikvarieämbetet	0	133
	Naturvårdsverket	4	39
	Statens kulturråd	-4	-4
	Statens jordbruksverk	11 775	9 070
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	-364	-367
	Tillväxtverket	267	405
	Havs- och vattenmyndigheten	394	393
	varav finansiering genom EU-fonder		
	Totala upplupna bidragsintäkter	12 074	9 669
	Övriga upplupna intäkter	1 362	1 415
	Summa periodavgränsningsposter	15 973	13 534

Not	25 Avräkning med statsverket	2019-12-31	2018-12-31
	Uppbörd		
	Ingående balans	-930	-50

Redovisat mot inkomsttitel (-)	-8 868	-8 363
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	8 076	7 484
Fordringar/skulder avseende uppbörd	-1 722	-930
Anslag i icke räntebärande flöde		
Redovisat mot anslag (+)	1 823	1 942
Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-1 823	-1 942
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
<i>Ingående balans</i>	-1 831	-2 589
Redovisat mot anslag (+)	112 172	106 215
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-107 276	-105 568
Återbetalning av anslagsmedel (+)	0	110
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	3 065	-1 831
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	0
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
<i>Ingående balans</i>	48 925	35 264
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	269 384	247 038
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-239 048	-227 836
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	-6 253	-5 542
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	73 008	48 925
Summa utgående balans avräkning med statsverket	74 351	46 164

Not 26 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2019-12-31	2018-12-31
Räntekonto i Riksgälden	33 161	43 366

Not 27 Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2019-12-31	2018-12-31
Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar	347	1 258

Bedömningen är att 90% av ärende Depositioner, som är mellan 1-2 år återbetalas inom 12 månader.

Not 28

LÄNSSTYRELSEN KALMAR LÄN ÅRSREDOVISNING 2019

	Statskapital	Donationskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
Utgående balans 2018	133	0	0	422	0	41	596
<i>varav</i>							
Konst/ Statenskonstråd	133	0	0	0	0	0	133
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	0	0	152	0	41	193
Semesterlöne- och löneskuld	0	0	0	270	0	0	270
Ingående balans 2019	133	0	0	422	0	41	596
Föregående års kapitalförändring	0	0	0	41	0	-41	0
Årets förändring							
<i>varav</i>							
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	0	0	0	0	-262	-262
Summa årets förändring	0	0	0	0	0	-262	-262
Utgående balans 2019	133	0	0	463	0	-262	334

Not	29	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2019-12-31	2018-12-31
-----	----	---	------------	------------

	Ingående avsättningar	149	333
	Årets pensionskostnader	-6	-35
	Årets pensionsutbetalningar	-104	-150
	Utgående avsättning	39	149

Avsättning för beslutade delpensioner inklusive särskild löneskatt.

Not	30	Övriga avsättningar	2019-12-31	2018-12-31
-----	----	---------------------	------------	------------

Lokalt omställningsarbete

	Årets förändring	296	281
	Utgående balans	763	1 016

Omstruktureringsåtgärder

	Årets förändring	0	0
--	------------------	---	---

Summa övriga avsättningar	763	1 016
----------------------------------	------------	--------------

0,3 % av lönesumman avsätts årligen til kompetensväxlingsmedel. Under 2019 har 555 tkr använts till kompetenshöjande insatser.

Not	31	Lån i Riksgäldskontoret	2019-12-31	2018-12-31
		Ingående balans	8 785	8 785
		Under året upptagna lån	1 213	0
		Årets amorteringar	-5 208	0
		Utgående balans	4 790	8 785
		Beviljad låneram	10 000	15 000
Not	32	Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	2019-12-31	2018-12-31
		Beviljad kreditram	8 000	8 000
Not	33	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2019-12-31	2018-12-31
		Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	1 178	1 842
		Lagstadgade arbetsgivaravgifter	2 799	2 537
		Mervärdesskatt	251	449
		Summa	4 227	4 828
Not	34	Leverantörsskulder	2019-12-31	2018-12-31
		Leverantörsskulder	8 599	10 523
Not	35	Övriga kortfristiga skulder	2019-12-31	2018-12-31
		Personalens källskatt	2 482	2 255
		Övriga kortfristiga skulder	9	2
		Summa	2 491	2 257
Not	36	Depositioner	2019-12-31	2018-12-31
		Depositioner	1 147	1 258

Bedömningen är att 90% av ärende Depositioner, som är mellan 1-2 år återbetalas inom 12 månader.

Not	37	Periodavgränsningsposter	2019-12-31	2018-12-31
		Upplupna kostnader		
		Upplupna löner, arvoden inkl social avg	435	908
		Upplupna semesterlöner inkl social avg	10 642	9 471
		Övriga upplupna kostnader	2 708	1 766
		Summa upplupna kostnader	13 784	12 145
		Oförbrukade bidrag från annan myndighet	91 391	57 291
		varav		
		Kammarkollegiet	1 231	914
		Riksantikvarieämbetet	845	419
		Länsstyrelsen i Dalarnas län	40	17
		Länsstyrelsen i Jönköpings län	91	0
		Länsstyrelsen i Kalmar län	-234	-234
		Länsstyrelsen i Kronobergs län	341	374
		Länsstyrelsen i Stockholms län	845	893
		Länsstyrelsen i Uppsala län	655	752
		Länsstyrelsen i Västmanlands län	303	1 343
		Länsstyrelsen i Örebro län	4 299	5 106
		Länsstyrelsen i Östergötlands län	937	3 123
		Socialstyrelsen	-257	-283
		Länsstyrelsen i Skåne län	939	-63
		Skogsstyrelsen	272	779
		Centrala studiestödsnämnden	0	0
		Naturvårdsverket	57 506	19 785
		Sveriges lantbruksuniversitet	-87	0
		Boverket	293	329
		Statens jordbruksverk	3 365	3 535
		Statens folkhälsoinstitut - Upphört	406	406
		Post- och telestyrelsen	22	72
		Affärsverket svenska kraftnät	-24	-24
		Regeringskansliet	-293	-266
		Statens energimyndighet	388	900
		Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	5 555	5 547
		Havs- och vattenmyndigheten	14 151	14 061
		Folkhälsomyndigheten	-196	-196
		Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas:		
		- Inom tre månader	3 321	3 072
		- mer än tre månader till ett år	36 355	26 429
		- mer än ett år till tre år	51 715	27 790
		- mer än tre år		

Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	11 320	26 880
<i>varav finansiering genom EU-fonder</i>		
<i>Life - program för miljö- och klimatpolitik</i>	753	4 200
<i>YEIP - Innovationsprojekt</i>	42	42
Summa oförbrukade bidrag	102 711	84 171
Summa periodavgränsningsposter	116 495	96 316

98

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställningen är gjord enligt 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tkr

	2019	2018	2017	2016	2015
Låneram i Riksgälden					
Beviljad	10 000	15 000	13 500	13 900	7 000
Utnyttjad	4 790	8 785	8 785	9 722	3 506
Räntekontokredit i Riksgälden					
Beviljad	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Räntekonto					
Ränteintäkter	23	45	48	36	3
Räntekostnader	-116	-281	-212	-195	-84
Avgiftsintäkter som disponeras					
Budget	732	783	732	710	670
Utfall mot budget	2 405	2 056	1 103	1 021	794
Utfall enligt resultaträkning	11 214	23 887	12 935	7 734	7 144
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Budget	6 570	6 110	6 170	5 830	5 855
Utfall	8 868	8 363	7 545	6 949	6 171
Anslagskredit					
<i>Utgiftsområde 01</i>					
<i>Rikets styrelse</i>					
<i>01 05 001 Länsstyrelserna m.m.</i>					
Beviljad	3 201	3 167	3 910	3 968	3 625
Utnyttjad	3 065	0	0	0	0
<i>Utgiftsområde 19</i>					

<i>Regional tillväxt</i>					
Beviljad	216	216	216	216	216
Utnyttjad	0	20	239	0	104
Anslagssparande					
<i>Utgiftsområde 01</i>					
<i>Rikets styrelse</i>					
<i>01 05 001 Länsstyrelserna m.m.</i>					
Summa anslagssparande	0	1 831	2 478	2 931	6
<i>Utgiftsområde 19</i>					
<i>Regional tillväxt</i>					
<i>19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder</i>					
Summa anslagssparande	318	0	0	120	0
Bemyndiganden					
Tilldelat	3 000	3 000	3 000	3 000	4 000
Åtaganden	1 567	600	1 228	758	860
Personal					
Antal årsarbetskrafter ²	216	208	195	181	172
Medeltal anställda ¹	247	237	225	207	195
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 095	1 213	1 063	1 066	1 053
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-262	41	-40	40	192
Balanserad kapitalförändring	463	422	462	423	230

1 Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 %. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

2 Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar.

99

Landshövdingens underskrift av årsredovisningen 2019

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Kalmar den 21 februari 2020

Cecilia Schelin Seidegård
Landshövding Kalmar län

Länsstyrelsen
Kalmar län

www.lansstyrelsen.se/kalmar